

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

โรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุปถัมภ์ ๒๕๕๐

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศโรงเรียนบ้านทุ่งสภาภาษาอุปลัมภ์ ๒๕๕๐
เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๕
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
โรงเรียนบ้านทุ่งสภาภาษาอุปลัมภ์ ๒๕๕๐

*****

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านทุ่งสภาภาษาอุปลัมภ์ ๒๕๕๐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ สนองนโยบาย คุณธรรมนำความรู้ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่นและสังคม ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

โรงเรียนบ้านทุ่งสภาภาษาอุปลัมภ์ ๒๕๕๐ ได้ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ ๑๒๒๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จึงประกาศให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๕ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๕ เป็นต้นไป ทั้งนี้ หลักสูตรโรงเรียนได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ ๑๖ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงประกาศให้ใช้หลักสูตรโรงเรียน ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. ๑๒๒๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยนำหลักสูตรนี้ไปใช้ และปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น

โรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุปถัมภ์ ๒๕๕๐ จึงได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๕ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นแกนหลักเพื่อกำหนดการจัดทำโครงสร้างและสาระหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ซึ่งในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาครั้งนี้เป็นการสร้างหลักสูตรที่อาศัยการมีส่วนร่วมของนักเรียน คณะครู ผู้ปกครองและชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนไปสู่การจัดการประสบการณ์ ที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพครบทุกด้าน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กปฐมวัยพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติสืบไป

ขอขอบคุณ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรฉบับนี้ ให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมตามบริบทต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุปถัมภ์ ๒๕๕๐ ตั้งแต่ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

...../ ...../ .....

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความนำ	๒
สาระสำคัญ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐	๓
ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย	๓
วิสัยทัศน์	๔
หลักการ	๔
แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย	
หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๕	๖
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐	
โรงเรียน.....	
๑. ปรัชญา	๖
๒. วิสัยทัศน์	๖
๓. จุดหมาย	๖
๔. พัฒนาการเด็กปฐมวัย	๘
๕. มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์	๑๐
ระยะเวลาเรียน	๑๙
๗. สาระการเรียนรู้รายปี	๔๕
๘. การจัดประสบการณ์	๖๘
๙. การจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้	๗๙
๑๐. การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	๙๘
๑๑. การบริหารจัดการหลักสูตร	๑๐๕
๑๒. การจัดการศึกษาปฐมวัย(เด็กอายุ๔-๕ปี)สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ	๑๐๖
๑๓. การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัย กับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑	๑๐๙
	๑๑๐
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

ความนำ

สภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ รวมทั้งกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๒) แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) นำไปสู่การกำหนดทิศทางสำคัญสำหรับเด็กในศตวรรษที่ ๒๑ ที่มีความสำคัญในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้มีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่องโดยได้แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นหลักสูตรสถานศึกษา สถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามจุดหมาย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในอนาคต

โรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุบลรัตน์ ๒๕๕๐

สาระสำคัญ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปี บริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

วิสัยทัศน์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิ์ที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพโดยมีหลักการดังนี้

- ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
- ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
- ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นอย่างมีความหมายและมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนที่เพียงพอ
- จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข
- สร้างความรู้ ความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พัฒนาขึ้นบนแนวคิดหลักสำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยถือว่าการเล่นของเด็กเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ภายใต้การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของสมอง ผ่านสื่อที่ต้องเอื้อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่นประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ทั้งนี้ หลักสูตรฉบับนี้มีแนวคิดในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

๑. **แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก** พัฒนาการของมนุษย์เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อเนื่องในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิไปจนตลอดชีวิต พัฒนาการของเด็กแต่ละคนจะมีลำดับขั้นตอนลักษณะเดียวกัน แต่อัตราและระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่างๆอาจแตกต่างกันได้ขั้นตอนแรกๆจะเป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการขั้นต่อไป พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา แต่ละส่วนส่งผลกระทบต่อและกัน เมื่อด้านหนึ่งก้าวหน้าอีกด้านหนึ่งจะก้าวหน้าตามด้วยในทำนองเดียวกันถ้าด้านหนึ่งด้านใดผิดปกติจะทำให้ด้านอื่นๆผิดปกติตามด้วย แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีพัฒนาการด้านร่างกายอธิบายว่าการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กมีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถด้านนั้นก่อน สำหรับทฤษฎีด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคมอธิบายว่า การอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กส่งผลต่อบุคลิกภาพของเด็ก เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ความรักและความอบอุ่นเป็นพื้นฐานของความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กที่ได้รับการรักและความอบอุ่นจะมีความไว้วางใจในผู้อื่น เห็นคุณค่าของตนเอง จะมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็นประชาธิปไตยและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญาอธิบายว่า เด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ รวมทั้งค่านิยมทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับ

๒. **แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก** การเล่นเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเล่นอย่างมีจุดหมายเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานที่ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ขณะที่เด็กเล่นจะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อมๆกันด้วย จากการเล่นเด็กจะมีโอกาสเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ผ่อนคลายอารมณ์ และแสดงออกของตนเอง เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเอง การเล่นช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อม และช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ดังนั้นเด็กควรมีโอกาสเล่น ปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สิ่งแวดล้อมรอบตัว และเลือกกิจกรรมการเล่นด้วยตนเอง

๓. **แนวคิดเกี่ยวกับการทำงานของสมอง** สมองเป็นอวัยวะที่มีความสำคัญที่สุดในร่างกายของคนเรา เพราะการที่มนุษย์สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆได้นั้นต้องอาศัยสมองและระบบประสาทเป็นพื้นฐานการรับรู้ รับความรู้สึกจากประสาทสัมผัสทั้งห้า การเชื่อมโยงต่อกันของเซลล์สมองส่วนมากเกิดขึ้นก่อนอายุ ๕ ปี และปฏิสัมพันธ์แรกเริ่มระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ มีผลโดยตรงต่อการสร้างเซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อ โดยในช่วง ๓ ปีแรกของชีวิต สมองเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว มีการสร้างเซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อขึ้นมามากมาย มีการสร้างไขมันหรือมันสมองหุ้มล้อมรอบเส้นใยสมองด้วย พอเด็กอายุ ๓ ปี สมองจะมีขนาดประมาณ ๘๐ % ของ

สมองผู้ใหญ่ มีเซลล์สมองนับหมื่นล้านเซลล์ เซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อเหล่านี้ยิ่งได้รับการกระตุ้นมากเท่าใด การเชื่อมต่อกันระหว่างเซลล์สมองยิ่งมีมากขึ้นและความสามารถทางการคิดยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น ถ้าหากเด็กขาดการกระตุ้นหรือส่งเสริมจากสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เซลล์สมองและจุดเชื่อมต่อที่สร้างขึ้นมาก็จะหายไป เด็กที่ได้รับความเครียดอยู่ตลอดเวลาจะทำให้ขาดความสามารถที่จะเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม ส่วนต่างๆของสมองเจริญเติบโตและเริ่มมีความสามารถในการทำหน้าที่ในช่วงเวลาต่างกัน จึงอธิบายได้ว่าการเรียนรู้ทักษะบางอย่างจะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดเฉพาะในช่วงเวลาหนึ่งที่เรียกว่า ”หน้าต่างของโอกาสการเรียนรู้” ซึ่งเป็นช่วงที่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูและครูสามารถช่วยให้เด็กเรียนรู้และพัฒนาสิ่งต่างๆได้ดีที่สุด เมื่อพ้นช่วงนี้ไปแล้วโอกาสนั้นจะฝึดยากหรือเด็กอาจทำไม่ได้เลย เช่น การเชื่อมโยงวงจรประสาทของการมองเห็นและรับรู้ภาพจะต้องได้รับการกระตุ้นทำงานตั้งแต่ ๓ หรือ ๔ เดือนแรกของชีวิตจึงจะมีพัฒนาการตามปกติ ช่วงเวลาของการเรียนภาษาคืออายุ ๓ - ๕ ปีแรกของชีวิต เด็กจะพูดได้ชัด คล่องและถูกต้อง โดยการพัฒนาจากการพูดเป็นคำๆมาเป็นประโยคและเล่าเรื่องได้ เป็นต้น

๔. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ทำให้สิ่งที่เป็นามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจและเรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง การใช้สื่อการเรียนรู้ต้องปลอดภัยต่อตัวเด็กและเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ และความต้องการของเด็กที่หลากหลาย สื่อประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยควรมีสื่อทั้งที่เป็นประเภท ๒ มิติและ/หรือ ๓ มิติ ที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่างๆให้ครบทุกด้าน ทั้งนี้ สื่อต้องเอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าโดยการจัดการใช้สื่อสำหรับเด็กปฐมวัยต้องเริ่มต้นจากสื่อของจริงของจำลอง ภาพถ่าย ภาพโครงร่างและสัญลักษณ์ตามลำดับ

๕. แนวคิดเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม เด็กเมื่อเกิดมาจะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งไม่เพียงแต่จะได้รับอิทธิพลจากการปฏิบัติแบบดั้งเดิมตามประเพณี มรดก และความรู้ของบรรพบุรุษ แต่ยังได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ ค่านิยมและความเชื่อของบุคคลในครอบครัว และชุมชนของแต่ละที่ด้วย บริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็กทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป ครูจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมตัวเด็ก มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ครูควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนา เกิดการเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่นมีความสุข เป็นการเตรียมเด็กไปสู่สังคมในอนาคตกับการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความหลากหลายทางความคิด ความเชื่อและวัฒนธรรมเช่น ความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเรื่องศาสนา ประเทศ พม่า ลาว กัมพูชาก็จะคล้ายคลึงกับคนไทย ในการทำบุญตักบาตร การสวดมนต์ไหว้พระ การให้ความเคารพพระสงฆ์ การทำบุญเลี้ยงพระ การเวียนเทียน เนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ประเพณีเข้าพรรษา สำหรับประเทศมาเลเซีย บรูไน อินโดนีเซีย ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามจึงมีวัฒนธรรมแบบอิสลาม ประเทศฟิลิปปินส์ได้รับอิทธิพลจากคริสต์ศาสนา ประเทศสิงคโปร์และเวียดนามนับถือหลายศาสนา โดยนับถือลัทธิธรรมเนียมแบบจีนเป็นหลัก เป็นต้น

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๕
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
โรงเรียน บ้านทุ่งสภากาชาดอุบลรัตน์ ๒๕๕๐

๑. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยโรงเรียน บ้านทุ่งสภากาชาดอุบลรัตน์ ๒๕๕๐

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุบลรัตน์ ๒๕๕๐

โรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุบลรัตน์ ๒๕๕๐ จัดการพัฒนาเด็ก อายุ ๔ - ๖ ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

๒. วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย

๒.๑ วิสัยทัศน์

ภายในปี ๒๕๖๒ ของโรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุบลรัตน์ ๒๕๕๐ มุ่งพัฒนาปฐมวัยอายุ ๔ - ๖ ปี ให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เน้นให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ ผ่านสื่อที่หลากหลายและเรียนรู้ด้วยความสุข น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างเหมาะสมกับวัย เป็นคนดี มีวินัย สำนึกรักชุมชนแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีเจตคติที่ดีภายใต้ความร่วมมือของสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ พันธกิจ

๑. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาการเด็กปฐมวัยทั้ง ๔ ด้าน อย่างสมดุลและเต็มศักยภาพมีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น สนใจใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยความสุข
๒. พัฒนาคู่มือและบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่นและการลงมือปฏิบัติที่หลากหลาย สอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก
๓. ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
๔. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองของเด็ก โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้เสริมสร้างพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
๕. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๒.๓ เป้าหมาย

๑. เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาเป็นองค์รวมอย่างสมดุล มีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น สนใจใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยความสุข
๒. ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่น โดยใช้กระบวนการวางแผน การปฏิบัติ และสอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก

๓. มีสภาพแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างพอเพียง

๔. ครูนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กอย่างเหมาะสมกับวัยและบริบทของสถานศึกษา

๕. มีเครือข่าย พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยด้วยวิธีการที่หลากหลายและมีความต่อเนื่องในทิศทางเดียวกันกับสถานศึกษา

๓. จุดหมาย

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และเมื่อมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อเด็กจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

๑. มีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
๒. มีสุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม
๓. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
๔. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

๔. พัฒนาการเด็กปฐมวัย

พัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญาแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามวุฒิภาวะและสภาพแวดล้อมที่เด็กได้รับ พัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงวัยอาจเร็วหรือช้าแตกต่างกันไปในเด็กแต่ละคน มีรายละเอียด ดังนี้

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย เป็นพัฒนาการที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นของร่างกายในด้านโครงสร้างของร่างกาย ด้านความสามารถในการเคลื่อนไหว และด้านอารมณ์สุขอนามัยที่ดี รวมถึงการใช้สัมผัสรับรู้ การใช้ตาและมือประสานกันในการทำกิจกรรมต่างๆ เด็กอายุ ๓-๕ ปีมีการเจริญเติบโตรวดเร็ว โดยเฉพาะในเรื่องน้ำหนักและส่วนสูง กล้ามเนื้อใหญ่จะมีความก้าวหน้ามากกว่ากล้ามเนื้อเล็ก สามารถบังคับการเคลื่อนไหวของร่างกายได้ดี มีความคล่องแคล่วว่องไวในการเดิน สามารถวิ่ง กระโดด ควบคุมและบังคับการทรงตัวได้ดี จึงชอบเคลื่อนไหว ไม่หยุดนิ่ง พร้อมทั้งจะออกกำลังและเคลื่อนไหวในลักษณะต่างๆ ส่วนกล้ามเนื้อเล็กและความสัมพันธ์ระหว่างตาและมือยังไม่สมบูรณ์ การสัมผัสหรือการใช้มือมีความละเอียดขึ้น ใช้มือหยิบจับสิ่งของต่างๆ ได้มากขึ้น ถ้าเด็กไม่เครียดหรือกังวลจะสามารถทำกิจกรรมที่พัฒนากล้ามเนื้อเล็กได้ดีและนานขึ้น

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นความสามารถในการรู้สึกและแสดงความรู้สึกของเด็ก เช่น พอใจ ไม่พอใจ รัก ชอบ สนใจ เกิด โดยที่เด็กรู้จักควบคุมการแสดงออกอย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ เผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ ตลอดจนการสร้างความรู้สึกที่ดีและการนับถือตนเอง เด็กอายุ ๓-๕ ปีจะแสดงความรู้สึกอย่างเต็มที่ไมปิดบัง ซ่อนเร้น เช่น ดีใจ เสียใจ โกรธแต่จะเกิดเพียงชั่วคราวแล้วหายไปเด็กเปลี่ยนแปลงอารมณ์ง่ายเพราะมีช่วงความสนใจระยะสั้น เมื่อมีสิ่งใดน่าสนใจก็จะเปลี่ยนความสนใจไปตามสิ่งนั้น เด็กวันนี้อักหวาดกลัวสิ่งต่างๆ เช่น ความมืด หรือสัตว์ต่างๆ ความกลัวของเด็กเกิดจากจินตนาการ ซึ่งเด็กกว่าเป็นเรื่องจริงสำหรับตน เพราะยังสับสนระหว่างเรื่องปรุงแต่งและเรื่องจริง ความสามารถแสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับ

สถานการณ์อย่างเหมาะสมกับวัย รวมถึงชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น เพราะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางน้อยลงและต้องการความสนใจจากผู้อื่นมากขึ้น

๓. พัฒนาการด้านสังคม เป็นความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมครั้งแรกในครอบครัว โดยมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่และพี่น้อง เมื่อโตขึ้นต้องไปสถานศึกษา เด็กเริ่มเรียนรู้การติดต่อและการมีสัมพันธ์กับบุคคลนอกครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กในวัยเดียวกัน เด็กได้เรียนรู้การปรับตัวให้เข้าสังคมกับเด็กอื่นพร้อมๆกับรู้จักร่วมมือในการเล่นกับกลุ่มเพื่อน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังและสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตให้แก่นักเรียนสร้างความตระหนักให้นักเรียน ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีจิตพอเพียงด้านทุจริต ละอายและเกรงกลัวที่จะไม่ทุจริตและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ เจตคติและพฤติกรรมทางสังคมของเด็กจะก่อขึ้นในวัยนี้และจะแผ่แน่นยากที่จะเปลี่ยนแปลงในวัยต่อมา ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยนี้ มี ๒ ลักษณะ คือลักษณะแรกนั้น เป็นความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่และลักษณะที่สองเป็นความสัมพันธ์กับเด็กในวัยใกล้เคียงกัน

๔. ด้านสติปัญญา ความคิดของเด็กวัยนี้มีลักษณะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ยังไม่สามารถเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น เด็กมีความคิดเพียงแต่ว่าทุกคนมองสิ่งต่างๆรอบตัว และรู้สึกต่อสิ่งต่างๆ เหมือนตนเอง ความคิดของตนเองเป็นใหญ่ที่สุด เมื่ออายุ ๔-๕ ปี เด็กสามารถโต้ตอบหรือมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของที่อยู่รอบตัวได้ สามารถจำสิ่งต่างๆ ที่ได้กระทำซ้ำกันบ่อยๆ ได้ดี เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีขึ้น แต่ยังคงอาศัยการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ แก้ปัญหาการลองผิดลองถูกจากการรับรู้มากกว่าการใช้เหตุผลความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวพัฒนาอย่างรวดเร็วตามอายุที่เพิ่มขึ้น ในส่วนของพัฒนาการทางภาษา เด็กวัยนี้เป็นระยะเวลาของการพัฒนาภาษาอย่างรวดเร็ว โดยมีการฝึกฝนการใช้ภาษาจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในรูปของการพูดคุย การตอบคำถาม การเล่าเรื่อง การเล่านิทานและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในสถานศึกษา เด็กปฐมวัยสามารถใช้ภาษาแทนความคิดของตนเองและใช้ภาษาในการติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่นได้คำพูดของเด็กวัยนี้ อาจจะทำให้ผู้ใหญ่บางคนเข้าใจว่าเด็กรู้มากแล้วแต่ที่จริงเด็กยังไม่เข้าใจความหมายของคำและเรื่องราวลึกซึ้งนัก

๕. มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวน ๑๒ มาตรฐาน ประกอบด้วย

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย ๒ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย ๓ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

๓. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย ๓ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งเกิดวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต สร้างความตระหนักให้นักเรียน ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีจิตพอเพียงต้านทุจริต ละอายและเกรงกลัวที่จะไม่ทุจริตและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ๔ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้

เหมาะสมกับวัย

๕.๑ ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๕.๒ สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิด บนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดสาระเรียนรู้ใน การจัดประสบการณ์ กิจกรรมและประเมินพัฒนาการเด็ก โดยมีรายละเอียดของมาตรฐาน มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ดังนี้

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยเด็กมีสุขนิสัยที่ดี

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๑.๑ มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์	-น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	-น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย
๑.๒ มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี	-รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำสะอาดด้วยตนเอง	-รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง
	-ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	-ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง
	-นอนพักผ่อนเป็นเวลา	-นอนพักผ่อนเป็นเวลา
	-ออกกำลังกายเป็นเวลา	-ออกกำลังกายเป็นเวลา
๑.๓ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	-เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยด้วยตนเอง	-เล่นและทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้	-เดินต่อเท้าไปข้างหน้าเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน	-เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน
	-กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้โดยไม่เสียการทรงตัว	-กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัว
	-วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้	-วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว
	-รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสองข้าง	-รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้
๒.๒ ใช้มือ-ตาประสานสัมพันธ์กัน	-ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นตรงได้	-ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้
	-เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน	-เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน
	-ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕ ซม. ได้	-ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๒๕ ซม. ได้

๒.พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๓.๑ แสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม	-แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้ตามสถานการณ์	-แสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
๓.๒ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	-กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมบางสถานการณ์	-กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์
	-แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเอง	-แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๔.๑ สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว	-สนใจ และมีมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ	-สนใจและมีมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ
	-สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	-สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี
	-สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะและ ดนตรี	-สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะและ ดนตรี

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๕.๑ ซื่อสัตย์ สุจริต	- ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการ สิ่งของของผู้อื่นเมื่อมีผู้ชี้แนะ	- ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการ สิ่งของของผู้อื่นด้วยตนเอง
๕.๒ มีความ เมตตา กรุณา มี น้ำใจและ ช่วยเหลือ แบ่งปัน	-แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์ เลี้ยง	-แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์ เลี้ยง
	-ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ ชี้แนะ	-ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วย ตนเอง
๕.๓ มีความเห็น อกเห็นใจผู้อื่น	-แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึก ผู้อื่น	-แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึก ผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์
๕.๔ มีความ รับผิดชอบ	-ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อ มีผู้ชี้แนะ	-ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ ด้วยตนเอง

๓.พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๖.๑ ช่วยเหลือ ตนเองในการ ปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน	- แต่งตัวด้วยตนเอง	- แต่งตัวด้วยตนเองได้อย่างคล่องแคล่ว
	-รับประทานอาหารด้วยตนเอง	- รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี
	-ใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	-ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้อง ส้วมด้วยตนเอง
๖.๒ มีวินัยใน ตนเอง	-เก็บของเล่นของใช้เข้าที่ด้วย ตนเอง	-เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วย ตนเอง
	-เข้าแถวตาลำดับก่อนหลังได้ด้วย ตนเอง	-เข้าแถวตาลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง
๖.๓ ประหยัด และพอเพียง	-ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัด และพอเพียงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและ พอเพียงด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๗.๑ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง
	-ทิ้งขยะได้ถูกที่	-ทิ้งขยะได้ถูกที่
๗.๒ มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย	-ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ด้วยตนเอง	-ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ ตามกาลเทศะ
	-กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง	-กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง
	-หยุดเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	-ยืนตรงและร่วมร้องเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๘.๑ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	-เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเด็กที่แตกต่างไปจากตน	-เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน
๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	-เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม	-เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย
	-ยิ้มหรือทักทายหรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้ด้วยตนเอง	-ยิ้มหรือทักทายหรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๘.๑ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	-เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเด็กที่แตกต่างไปจากตน	-เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน
๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	-เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม	-เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย
	-ยิ้มหรือทักทายหรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้ด้วยตนเอง	-ยิ้มหรือทักทายหรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์
๘.๓ ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	-มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง
	-ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้ด้วยตนเอง	-ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์
	-ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง
	-คิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวม ความอายและความไม่ทนต่อการทู่จริต STRONG : จิตพอเพียงต้านทู่จริต และพลเมือง กับความรับผิดชอบต่อสังคม	-คิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวม ความอายและความไม่ทนต่อการทู่จริต STRONG : จิตพอเพียงต้านทู่จริต และพลเมือง กับความรับผิดชอบต่อสังคม

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่ฟังประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๙.๑ สนทนาโต้ตอบ และเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	-ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง	-ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง
	-เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง	-เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้
๙.๒ อ่าน เขียน ภาพ และสัญลักษณ์ ได้	-อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อม ทั้งชี้ หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด	-อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้ หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ
	-เขียนคล้ายตัวอักษร	-เขียนชื่อของตนเอง ตามแบบ เขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๑๐.๑ มีความสามารถในการคิดรวบยอด	-บอกลักษณะและส่วนประกอบของสิ่งของต่างๆจากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	-บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง หรือความสัมพันธ์ของสิ่งของต่างๆจากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส
	-จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆโดยใช้ลักษณะที่สังเกตเห็นเพียงลักษณะเดียว	-จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆโดยใช้ลักษณะที่สังเกตเห็นสองลักษณะขึ้นไป
	-จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่างๆโดยใช้อย่างน้อยหนึ่งลักษณะเป็นเกณฑ์	-จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่างๆโดยใช้ตั้งแต่สองลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์
	-เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๔ ลำดับ	-เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๕ ลำดับ
๑๐.๒ มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล	-ระบุสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือ การกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	-อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง
	-คาดเดา หรือคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้น หรือมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูล	-คาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล
๑๐.๓ มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	-ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น	-ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและยอมรับผลที่เกิดขึ้น
	-ระบุปัญหา และแก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	-ระบุปัญหาสร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๑๑.๑ เล่น/ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	-สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองโดยมีการตัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมหรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	-สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองโดยมีการตัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น
๑๑.๒ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์	-เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายหรือแปลกใหม่	-เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายและแปลกใหม่

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์	
	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๑๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	-สนใจซักถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือตัวหนังสือที่พบเห็น	-หยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง
	-กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	-กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ
๑๒.๒ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้	-ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการของตนเอง	-ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง
	-ใช้ประโยคคำถามว่า “ที่ไหน” “ทำไม” ในการค้นหาคำตอบ	-ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

๖. ระยะเวลาเรียน

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๒ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุบลรัตน์ ๒๕๕๐ กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ๒ ปีการศึกษา ปีการศึกษาละ ๒ ภาคเรียน โดยมีเวลาเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน ต่อ ๑ ปีการศึกษา ในแต่ละวันจะใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง โดยสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมตามบริบทและสถานการณ์ ดังนี้

๖.๑ การจัดชั้นเรียน

๖.๑.๑ ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ ชื่อย่อ อ.๒ เด็กช่วงอายุ ๔-๕ ปี

๖.๑.๒ ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ ชื่อย่อ อ.๓ เด็กช่วงอายุ ๕-๖ ปี

๖.๒ โครงสร้างเวลาในการจัดประสบการณ์ ปีการศึกษาละ ๒ ภาคเรียน

๖.๒.๑ ภาคเรียนที่ ๑ (๑๖ พฤษภาคม - ๑๐ ตุลาคม)

๖.๒.๒ ภาคเรียนที่ ๒ (๑ พฤศจิกายน - ๓๑ มีนาคม)

๖.๓ เวลาเรียน สำหรับเด็กปฐมวัย ๑ ปีการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน

๖.๓.๑ ภาคเรียนที่ ๑ ไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน ในแต่ละวันเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง

๖.๓.๒ ภาคเรียนที่ ๒ ไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน ในแต่ละวันเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง

๗. สาระการเรียนรู้รายปี

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนด ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑. ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนไปใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ ให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

๑.๑ **ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย** เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการทำงานวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆและสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขอนามัย และการรักษาความปลอดภัย ดังนี้

๑.๑.๑ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่

๑.๑.๑.๑ การเคลื่อนไหวอยู่กับที่

๑.๑.๑.๒ การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่

๑.๑.๑.๓ การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์

๑.๑.๑.๔ การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ

๑.๑.๑.๕ การเล่นเกมเล่นสนามอย่างอิสระ

๑.๑.๒ การใช้กล้ามเนื้อเล็ก

- ๑.๑.๒.๑ การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างจากแท่งไม้ บล็อก
- ๑.๑.๒.๒ การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- ๑.๑.๒.๓ การปั้น
- ๑.๑.๒.๔ การประดิษฐ์สิ่งต่างๆด้วย เศษวัสดุ
- ๑.๑.๒.๕ การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ

๑.๑.๓ การรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตัว

- ๑.๑.๓.๑ การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนามัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน

๑.๑.๔ การรักษาความปลอดภัย

- ๑.๑.๔.๑ การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน
- ๑.๑.๔.๒ การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย
- ๑.๑.๔.๓ การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย
- ๑.๑.๔.๔ การเล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่างๆ

๑.๑.๕ การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง

- ๑.๑.๕.๑ การเคลื่อนไหวเพื่อควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่
- ๑.๑.๕.๒ การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง

๑.๒ ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจเป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่นได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมสุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

๑.๒.๑ สุนทรียภาพ ดนตรี

- ๑.๒.๑.๑ การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี
- ๑.๒.๑.๒ การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี
- ๑.๒.๑.๓ การเล่นบทบาทสมมติ
- ๑.๒.๑.๔ การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ
- ๑.๒.๑.๕ การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม

๑.๒.๒ การเล่น

- ๑.๒.๒.๑ การเล่นอิสระ
- ๑.๒.๒.๒ การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่
- ๑.๒.๒.๓ การเล่นตามมุมประสพการณ์
- ๑.๒.๒.๔ การเล่นนอกห้องเรียน

๑.๒.๓ คุณธรรม จริยธรรม

- ๑.๒.๓.๑ การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ
- ๑.๒.๓.๒ การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม

๑.๒.๓.๓ การร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม

๑.๒.๔ การแสดงออกทางอารมณ์

๑.๒.๔.๑ การสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น

๑.๒.๔.๒ การเล่นเกมบทบาทสมมติ

๑.๒.๔.๓ การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี

๑.๒.๔.๔ การร้องเพลง

๑.๒.๔.๕ การทำงานศิลปะ

๑.๒.๕ การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ

๑.๒.๕.๑ การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามความสามารถของตนเอง

๑.๒.๖ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

๑.๒.๖.๑ การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุขเห็นอกเห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจและการช่วยเหลือรอบโยนเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ

๑.๓ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆรอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่นเกม การทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ

๑.๓.๑ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

๑.๓.๑.๑ การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน

๑.๓.๑.๒ การปฏิบัติตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๓.๒ การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๓.๒.๑ การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

๑.๓.๒.๒ การทำงานศิลปะที่ใช้วัสดุหรือสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้

ใหม่

๑.๓.๒.๓ การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้

๑.๓.๒.๔ การเลี้ยงสัตว์

๑.๓.๒.๕ การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน

๑.๓.๓ การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและความเป็นไทย

๑.๓.๓.๑ การเล่นเกมบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย

๑.๓.๓.๒ การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย

๑.๓.๓.๓ การประกอบอาหารไทย

๑.๓.๓.๔ การศึกษานอกสถานที่

๑.๓.๓.๕ การละเล่นพื้นบ้านของไทย

๑.๓.๔ การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วม และบทบาทสมาชิกของสังคม

- ๑.๓.๔.๑ การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน
- ๑.๓.๔.๒ การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน
- ๑.๓.๔.๓ การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ
- ๑.๓.๔.๔ การดูแลห้องเรียนร่วมกัน
- ๑.๓.๔.๕ การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ

๑.๓.๕ การเล่นเกมร่วมมือร่วมใจ

- ๑.๓.๕.๑ การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- ๑.๓.๕.๒ การเล่นเกมและทำงานร่วมกับผู้อื่น
- ๑.๓.๕.๓ การทำศิลปะแบบร่วมมือ

๑.๓.๖ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง

- ๑.๓.๖.๑ การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา
- ๑.๓.๖.๒ การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

๑.๓.๗ การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

- ๑.๓.๗.๑ การเล่นเกมหรือ ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน

๑.๓.๘ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต

- ๑.๓.๘.๑ มีการคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
- ๑.๓.๘.๒ มีความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต
- ๑.๓.๘.๓ เกิด STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต
- ๑.๓.๘.๔ เป็นพลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคม

๑.๔ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้ เรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสื่อต่างๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล และการคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวและมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

๑.๔.๑ การใช้ภาษา

- ๑.๔.๑.๑ การฟังเสียงต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม
- ๑.๔.๑.๒ การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ
- ๑.๔.๑.๓ การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่างๆ
- ๑.๔.๑.๔ การแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ
- ๑.๔.๑.๕ การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
- ๑.๔.๑.๖ การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ
- ๑.๔.๑.๗ การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่างๆ
- ๑.๔.๑.๘ การร้อจังหวะที่เหมาะสมในการพูด

- ๑.๔.๑.๙ การพูดเรียงลำดับเพื่อใช้ในการสื่อสาร
- ๑.๔.๑.๑๐ การอ่านหนังสือภาพ นิทาน หลากหลายประเภท/รูปแบบ
- ๑.๔.๑.๑๑ การอ่านอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ
- ๑.๔.๑.๑๒ การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง
- ๑.๔.๑.๑๓ การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ
- ๑.๔.๑.๑๔ การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตามบรรทัดจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง
- ๑.๔.๑.๑๕ การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย
- ๑.๔.๑.๑๖ การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่
- ๑.๔.๑.๑๗ การคาดเดาคำ วลีหรือประโยค ที่มีโครงสร้างซ้ำๆกัน จากนิทาน เพลง คำคล้องจอง
- ๑.๔.๑.๑๘ การเล่นเกมทางภาษา
- ๑.๔.๑.๑๙ การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง
- ๑.๔.๑.๒๐ การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ
- ๑.๔.๑.๒๑ การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเอง/คำคุ้นเคย
- ๑.๔.๑.๒๒ การคิดสะกดคำและเขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองอย่างอิสระ

๑.๔.๒ การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา

๑.๔.๒.๑ การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม

๑.๔.๒.๒ การสังเกตสิ่งต่างๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน

๑.๔.๒.๓ การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่างๆด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ

๑.๔.๒.๔ การเล่นกับสื่อต่างๆที่เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก กรวย

๑.๔.๒.๕ การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่างๆตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง

๑.๔.๒.๖ การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน

๑.๔.๒.๗ การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูป

๑.๔.๒.๘ การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่างๆในชีวิตประจำวัน

๑.๔.๒.๙ การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่างๆ

๑.๔.๒.๑๐ การรวมและการแยกสิ่งต่างๆ

๑.๔.๒.๑๑ การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่างๆ

๑.๔.๒.๑๒ การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่างๆโดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน

๑.๔.๒.๑๓ การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับ สิ่งต่างๆ ตามลักษณะความยาว/ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร

๑.๔.๒.๑๔ การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา

๑.๔.๒.๑๕ การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน

๑.๔.๒.๑๖ การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ

- ๑.๔.๒.๑๗ การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล
- ๑.๔.๒.๑๘ การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล
- ๑.๔.๒.๑๙ การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา

๑.๔.๓ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

- ๑.๔.๓.๑ การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน
- ๑.๔.๓.๒ การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ
- ๑.๔.๓.๓ การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย

๑.๔.๔ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้

- ๑.๔.๔.๑ การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว
- ๑.๔.๔.๒ การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ
- ๑.๔.๔.๓ การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ
- ๑.๔.๔.๔ การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ใน

รูปแบบต่างๆและแผนภูมิอย่างง่าย

๒. สารที่ควรเรียนรู้

สารที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิด หลังจากนำสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ครูสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ดังนี้

๒.๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา รู้จักอวัยวะต่างๆ วิธีระมัดระวังรักษา ร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่นและภัยใกล้ตัว รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่างๆด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม

๒.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นๆ

๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรง และพลังงานในชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสุข

๒.๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆรอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสาร ต่างๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี

พัฒนาการด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑.๑.๑ น้ำหนักและ ส่วนสูงตาม เกณฑ์ของ กรมอนามัย	๑.๑.๑ น้ำหนัก และส่วนสูงตาม เกณฑ์ของกรม อนามัย	๑.๑.๑ น้ำหนัก และส่วนสูงตาม เกณฑ์ของกรม อนามัย	๑. การวัด ๒. การปฏิบัติตนตาม สุขอนามัย สุขอนามัยที่ดี ในกิจวัตรประจำวัน ๓. น้ำหนัก ๔. ส่วนสูง	๑. การเจริญเติบโต ของร่างกาย ๒. อาหารที่ช่วยให้ ร่างกายเจริญเติบโต
๑.๒ มี สุขภาพ อนามัยและ สุขนิสัยที่ดี	๑.๒.๑ รับประทาน อาหารที่มี ประโยชน์และ ดื่มน้ำสะอาดได้ ตนเอง	๑.๒.๑ รับประทาน อาหารที่มี ประโยชน์ได้ หลายชนิดและ ดื่มน้ำสะอาดได้ ด้วยตนเอง	๑. การรักษาสุขภาพ และการรักษาความ ปลอดภัย ๒. การปฏิบัติตนตาม สุขอนามัย สุขอนามัยที่ดี ใน ๓. การประกอบอาหาร ไทย ๔. การปฏิบัติตนตาม สุขอนามัย สุขอนามัยที่ดี ในกิจวัตรประจำวัน	๑. การปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน ๒. อาหารที่มี ประโยชน์และไม่มี ประโยชน์ ๓. อาหารหลัก ๕ หมู่ ๔. การมีเจตคติที่ดี ต่อการรับประทาน อาหารที่มีประโยชน์ ๕. มารยาทในการ รับประทานอาหาร

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑.๒ มีสุขภาพอนามัยและสุขนิสัยที่ดี (ต่อ)	๑.๒.๒ ล้างมือก่อนรับประทาน อาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	๑.๒.๒ ล้างมือก่อนรับประทาน อาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	๑. การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนามัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน ๒. การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน ๓. การขับถ่าย ๔. การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในกิจวัตรประจำวัน ๕. การฟังนิทานเรื่องราวเกี่ยวกับสุขนิสัยที่ดี	๑. การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ๒. การมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร ๓. การทำความสะอาดส้วมอย่างเหมาะสม ๔. วิธีระมัดระวังรักษาร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี
	๑.๒.๓ นอนพักผ่อนเป็นเวลา	๑.๒.๓ นอนพักผ่อนเป็นเวลา	การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนามัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน	ประโยชน์ของการนอนหลับพักผ่อน
	๑.๒.๔ ออกกำลังกายเป็นเวลา	๑.๒.๔ ออกกำลังกายเป็นเวลา	๑. การเล่นอิสระ ๒. การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง ๓. การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย ๔. การละเล่นพื้นบ้านไทย ๕. การเล่นนอกห้องเรียน ๖. การเล่นเครื่องเล่นสนาม	๑. ประโยชน์ของการออกกำลังกาย ๒. การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างถูกวิธี

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑.๓ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	๑.๓.๑ เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยด้วยตนเอง	๑.๓.๑ เล่นและทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย	๑. การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน ๒. การฟังนิทานเรื่องราวเหตุการณ์เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย ๓. การเล่นเกมแบบสมมติเหตุการณ์ต่างๆ ๔. การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ๕. การเล่นเกมเล่นอย่างปลอดภัย ๖. การเล่นเกมและทำงานร่วมกับผู้อื่น	๑. การรักษาความปลอดภัยของตนเองและการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัยในชีวิตประจำวัน ๒. การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อเจ็บป่วย ๓. การระวังภัยจากคนแปลกหน้าและอุบัติเหตุต่างๆ

พัฒนาการด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้	๒.๑.๑ เดินต่อเท้าไปข้างหน้าเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน	๒.๑.๑ เดินต่อเท้าไปข้างหน้าเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน	๑. การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ๒. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่	๑. การทรงตัวขณะเดินตามแนวที่กำหนด ๒. การทดลองขึ้น - ลงบันได ๓. เดินต่อเท้าและเดินถอยหลังตามเส้นได้ ๔. การเคลื่อนไหว

				ร่างกายในลักษณะต่างๆ
๒.๑.๒ กระโดดขา เดียวอยู่กับที่ ได้โดยไม่เสีย การทรงตัว	๒.๑.๒ กระโดด ขาเดียวไป ข้างหน้าได้อย่าง ต่อเนื่องโดยไม่ เสียการทรงตัว	๑. การทรงตัวและ เคลื่อนไหวอยู่กับที่	๑. การทรงตัวขณะ กระโดดตามที่กำหนดได้	
๒.๑.๓ วิ่งหลบ หลีกสิ่งกีด ขวางได้	๒.๑.๓ วิ่งหลบ หลีกสิ่งกีดขวางได้ อย่างคล่องแคล่ว	๑. การเล่นในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ๒. การทรงตัวและการ เคลื่อนไหวเคลื่อนที่	๑. การเริ่มต้นและหยุด โดยมีสัญญาณ	
๒.๑.๔ รับลูก บอลโดยใช้มือ ทั้ง ๒ ข้าง	๒.๑.๔ รับลูกบอล ที่กระดอนขึ้นจาก พื้นได้	๑. การทรงตัว ๒. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ๓. การประสานสัมพันธ์ ระหว่างมือกับตา ๔. การโยนรับลูกบอล	๑. การทรงตัวและการ รับลูกบอลโดยใช้การ ประสานสัมพันธ์ระหว่าง มือกับตา	

พัฒนาการด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน
(ต่อ)

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๕ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๒.๒ ใช้มือ - ตา ประสาน สัมพันธ์กัน	๒.๒.๑ ใช้ กรรไกรตัด กระดาษตาม แนวเส้นตรง ได้	๒.๒.๑ ใช้ กรรไกรตัด กระดาษตาม แนวเส้นโค้งได้	๑. การประสานสัมพันธ์ ของกล้ามเนื้อเล็ก ๒. การหยิบจับ ๓. การใช้กรรไกรตัด กระดาษตามแนวเส้นได้ ๔. การประสานสัมพันธ์ ระหว่างมือกับตา	๑. การใช้มือทำสิ่ง ต่างๆ
	๒.๒.๒ เขียน รูปสี่เหลี่ยม ตามแบบได้ อย่างมีมุม	๒.๒.๒ เขียน รูปสามเหลี่ยม ตามแบบได้ อย่างมีมุม	๑. การประสานสัมพันธ์ ของกล้ามเนื้อมัดเล็ก ๒. การประสานสัมพันธ์ ระหว่างมือกับตา	๑. การเขียนภาพ เป็นลักษณะ รูปร่างต่างๆ ๒. การใช้มือทำสิ่ง

	ชัดเจน	ชัดเจน	๓. การเขียนรูปสี่เหลี่ยมและสามเหลี่ยม ๔. ฝึกปะกระดาษเป็นรูปต่างๆได้	ต่างๆ
	๒.๒.๓ ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕ เซนติเมตร ได้	๒.๒.๓ ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๒๕ เซนติเมตร ได้	๑. การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อมัดเล็ก ๒. การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ๓. ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเล็ก	๑. การร้อยลูกปัด ๒. การใช้มือทำสิ่งต่างๆ

พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๓.๑ แสดงออกทาง อารมณ์ได้ อย่างเหมาะสม	๓.๑.๑ แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้ตามสถานการณ์	๓.๑.๑ แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม	๑. การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น ๒. การคิด การรู้สึกถึงความต้องการของร่างกายและจิตใจ	๑. การแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ๒. การแสดงท่าทางประกอบเรื่องราว หรือเหตุการณ์ต่างๆ
๓.๒ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	๓.๒.๑ กล้าพูด กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม บางสถานการณ์	๓.๒.๑ กล้าพูด กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ตามสถานการณ์	๑. การเล่นรายบุคคล ๒. การเล่นเป็นกลุ่ม ๓. การแสดงบทบาทสมมติ	๑. ความแตกต่างระหว่างบุคคล รูปร่างหน้าตา อารมณ์และความรู้สึก ๒. การสื่อสารกับบุคคลอื่น
	๓.๒.๒ แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเอง	๓.๒.๒ แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น	๑. การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ ๒. การเคลื่อนไหว ๓. การร้องเพลง ๔. การแสดงความภาคภูมิใจในสิ่งต่างๆที่	๑. การแสดงออกทางด้านอารมณ์ของตนเอง ๒. การทำกิจกรรมร่วมกันกับผู้อื่น ๓. การเล่นหรือการทำ

			ตนเองกระทำแล้ว ประสบความสำเร็จ ๕. การสร้างสรรค์สิ่ง สวยงาม	สิ่งต่างๆด้วยตนเอง และผู้อื่น
--	--	--	---	----------------------------------

พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๔.๑ สนใจ มี ความสุข และแสดงออก ผ่าน งานศิลปะ ดนตรี และการ เคลื่อนไหว	๔.๑.๑ สนใจ มีความสุขและ แสดงออกผ่าน งานศิลปะ	๔.๑.๑ สนใจ มีความสุขและ แสดงออกผ่าน งานศิลปะ	๑. การชื่นชมสิ่ง สวยงามและสร้างสรรค์ ผลงานศิลปะของ ตนเองและผู้อื่น ๒. การเล่นบทบาท สมมติ ๓. การทำกิจกรรม ศิลปะต่างๆ	๑. การทำงานศิลปะ
	๔.๑.๒ สนใจ มีความสุขและ แสดงออกผ่าน เสียงเพลงดนตรี	๔.๑.๒ สนใจ มีความสุขและ แสดงออกผ่าน เสียงเพลงดนตรี	๑. การแสดงออกอย่าง สนุกสนานกับ เสียงเพลง ดนตรี เคลื่อนไหว ๒. การร้องเพลงและ การแสดงปฏิกิริยา โต้ตอบเสียงดนตรี	๑. การฟังเพลง ดนตรี ๒. การรู้จักเพลง ดนตรีประเภทต่างๆ
	๔.๑.๓ สนใจ มีความสุขและ แสดงท่าทาง/ เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะและดนตรี	๔.๑.๓ สนใจ มีความสุขและ แสดงท่าทาง/ เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะและดนตรี	๑. การฟังเพลง ๒. การร้องเพลงและ การแสดงปฏิกิริยา โต้ตอบเสียงดนตรี ๓. การเคลื่อนไหวตาม เสียงเพลงและดนตรี	๑. การร้องเพลง ประกอบท่าทาง ๒. การเคลื่อนไหว อิสระ

พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๕.๑ ซื่อสัตย์ สุจริต	๕.๑.๑ บอกหรือ ชี้ได้ว่าสิ่งใดเป็น ของตนเองและ สิ่งใดเป็นของ ผู้อื่นเมื่อมีผู้ ชี้แนะ	๕.๑.๑ บอก หรือชี้ได้ว่าสิ่งใด เป็นของตนเอง และสิ่งใดเป็น ของผู้อื่นด้วย ตนเอง	๑. การฟังนิทาน เกี่ยวกับ คุณธรรม จริยธรรม ๒. การร่วมสนทนาและ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิง จริยธรรม ๓. การเล่นเกมบทบาทสมมติ ๔. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ ดีของห้องเรียน ๕. การปฏิบัติตนตามศาสนาที่ ตนเองนับถือ ๖. การปฏิบัติตนตามมารยาท ที่ดี	๑. คุณธรรม จริยธรรม - ความซื่อสัตย์สุจริต - ความเกรงใจ ๒. การเคารพสิทธิ ของตนเองและผู้อื่น ๓. การมีมารยาทที่ดี
๕.๒ มีความ เมตตา กรุณา มี น้ำใจและ ช่วยเหลือ แบ่งปัน	๕.๒.๑ แสดง ความรักเพื่อน และมีเมตตา สัตว์ เลี้ยง	๕.๒.๑ แสดง ความรักเพื่อน และมีเมตตา สัตว์เลี้ยง	๑. การฟังนิทาน เกี่ยวกับความ เมตตา กรุณา ๒. การเล่นเกมบทบาทสมมติ ๓. การเลี้ยงสัตว์	๑. คุณธรรม จริยธรรม - ความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ผู้อื่น
	๕.๒.๒ ช่วยเหลือ และแบ่งปันผู้อื่น ได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๕.๒.๒ ช่วยเหลือและ แบ่งปันผู้อื่นได้ ด้วยตนเอง	๑. การฟังนิทาน เกี่ยวกับ คุณธรรม จริยธรรม ๒. การเล่นเกมบทบาทสมมติ ๓. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ ดีของห้องเรียน	๑. คุณธรรม จริยธรรม - ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือ แบ่งปัน - ความกตัญญู

พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๕.๓ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	๕.๓.๑ แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	๕.๓.๑ แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์	๑. การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ๒. การเล่นบทบาทสมมติ	๑. คุณธรรมจริยธรรม - ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
๕.๔ มีความรับผิดชอบ	๕.๔.๑ ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๕.๔.๑ ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง	๑. การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ ๒. การดูแลห้องเรียนร่วมกัน ๓. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ๔. การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน	๑. คุณธรรม จริยธรรม - ความรับผิดชอบ - ความอดทน มุ่งมั่น - ความเพียร

พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๖.๑ ช่วยเหลือ ตนเองในการ ปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน	๖.๑.๑ แต่งตัว ด้วยตนเอง	๖.๑.๑ แต่งตัว ด้วยตนเองได้ อย่างคล่องแคล่ว	๑. การปฏิบัติ กิจวัตรประจำวัน ของตนเอง	๑. การแต่งกาย
	๖.๑.๒ รับประทานอาหาร ด้วย ตนเอง	๖.๑.๒ รับประทานอาหาร ด้วยตนเอง อย่างถูกต้อง	๑. การปฏิบัติ กิจวัตรประจำวัน ของตนเอง	๑. การ รับประทานอาหาร
	๖.๑.๓ ใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมด้วย ตนเอง	๖.๑.๓ ใช้และทำ ความสะอาดหลัง ใช้ห้องน้ำห้อง ส้วมด้วยตนเอง	๑. การปฏิบัติ กิจวัตรประจำวัน ของตนเอง	๑. การใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม ๒. การดูแลรักษา ความสะอาด ห้องน้ำห้องส้วม
๖.๒ มีวินัยใน ตนเอง	๖.๒.๑ เก็บของ เล่นของใช้เข้า ด้วยตนเอง	๖.๒.๑ เก็บของ เล่นของใช้เข้าที่ อย่างเรียบร้อย ด้วยตนเอง	๑. การปฏิบัติ กิจวัตรประจำวัน ของตนเอง ๒. การมีระเบียบ วินัย	๑. การเก็บของ เล่นของที่ให้ เรียบร้อย
	๖.๒.๒ เข้าแถว ตามลำดับ ก่อนหลังได้ด้วย ตนเอง	๖.๒.๒ เข้าแถว ตามลำดับ ก่อนหลังได้ด้วย ตนเอง	๑. การมีระเบียบ วินัย	๑. การเข้าแถว
๖.๓ ประหยัด และพอเพียง	๖.๓.๑ ใช้สิ่งของ เครื่องใช้อย่าง ประหยัดและ พอเพียงเมื่อมีผู้ ชี้แนะ	๖.๓.๑ ใช้สิ่งของ เครื่องใช้อย่าง ประหยัดและ พอเพียงด้วย ตนเอง	๑. การใช้วัสดุ และสิ่งของ เครื่องใช้อย่าง คุ้มค่า	๑. การเปิด - ปิด น้ำ และไฟโดย การใช้อย่าง พอเพียง

พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควร เรียนรู้
๗.๑ ดูแล รักษา ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	๗.๑.๑ มี ส่วนร่วม ดูแลรักษา ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เมื่อมีผู้ ชี้แนะ	๗.๑.๑ มี ส่วนร่วมดูแล รักษา ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ด้วยตนเอง	๑. การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและ ภายนอกห้องเรียน ๒. การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน ๓. การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้ ๔. การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและ ผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการ กระทำ ๕. การตัดสินใจและมีส่วนร่วมใน กระบวนการแก้ปัญหา	๑. สิ่งแวดล้อม ในโรงเรียน และ การดูแลรักษา ๒. สิ่งแวดล้อม ตามธรรมชาติ และการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม ๓. การรักษา สาธารณะ สมบัติใน ห้องเรียน
	๗.๑.๒ ทิ้ง ขยะได้ถูกที่	๗.๑.๒ ทิ้ง ขยะได้ถูกที่	๑. การคัดแยก การจัดกลุ่มและ จำแนกสิ่งต่างๆตามลักษณะและ รูปร่าง รูปทรง ๒. การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้ อย่างคุ้มค่า ๓. การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือ สิ่งของ เครื่องใช้ที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำ หรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ ๔. การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้ รูปร่าง รูปทรงจากวัสดุที่ หลากหลาย ๕. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี ของห้องเรียน	๑. ขยะและการ คัดแยกขยะ ๒. การดูแล รักษา สิ่งแวดล้อม

พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๗.๒ มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย	๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ด้วยตนเอง	๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ตามกาลเทศะ	๑. การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย ๒. การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นไทย	๑. การปฏิบัติตนตามมารยาทและวัฒนธรรมไทย - การแสดงความเคารพ - การพูดสุภาพ - การกล่าวคำขอบคุณและขอโทษ ๒. การมีระเบียบวินัย
	๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง	๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง	๑. การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย ๒. การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย ๓. การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น	๑. การปฏิบัติตนตามมารยาทและวัฒนธรรมไทย - การพูดสุภาพ - การกล่าวคำขอบคุณและขอโทษ
	๗.๒.๓ ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	๗.๒.๓ ยืนตรงและร่วมร้องเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	๑. การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย ๒. การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย ๓. การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ	๑. วันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ๒. สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย ๓. การแสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๘.๑ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	๘.๑.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	๘.๑.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	๑. การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ๒. การมีโอกาสดำรับความรู้ความรู้สึก ความสนใจ และความต้องการของตนเองและผู้อื่น	๑. การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ๒. การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	๘.๒.๑ เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม	๘.๒.๑ เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย	๑. การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ๒. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. การมีโอกาสดำรับความรู้ความรู้สึก ความสนใจ และความต้องการของตนเองและผู้อื่น	๑. การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ๒. การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๓. รู้จักแบ่งปัน ๔. การเหลือผู้อื่น ๕. การมีน้ำใจ ๖. รู้จักการรอคอย
	๘.๒.๒ ยืม ทักทาย หรือพูดคุยกับผู้ใหญ่ และบุคคลที่คุ้นเคยได้ด้วยตนเอง	๘.๒.๒ ยืม ทักทาย และพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์	๑. การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยอยู่และความเป็นไทย ๒. การมีประสบการณ์วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย	๑. การไหว้ ๒. การกล่าวทักทาย “สวัสดีค่ะ” “สวัสดีครับ” ๓. การความเคารพ การกล่าวคำขอบคุณและขอโทษ ๔. การมีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย

พัฒนาการด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๘.๓ ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	๘.๓.๑ มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๓.๑ มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง	๑. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ๒. การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ๓. เด็กมีโอกาสได้รับรู้ความรู้สึก ความสนใจ และความต้องการของตนเองและผู้อื่น	๑. การปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน
	๘.๓.๒ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้ด้วยตนเอง	๘.๓.๒ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์	๑. การวางแผน ตัดสินใจเลือกและลงมือปฏิบัติ ๒. การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ๓. เด็กมีโอกาสได้รับรู้ความรู้สึก ความสนใจ และความต้องการของตนเองและผู้อื่น	๑. รู้จักการเป็นผู้นำ - ผู้ตามที่ดี ๒. การรอคอย
	๘.๓.๓ ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๓.๓ ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง	๑. การแก้ปัญหาในการเล่นหรือทำกิจกรรม ๒. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น	๑. การทำกิจกรรมกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่
	๘.๓.๔ การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริตและพลเมือง กับความรับผิดชอบต่อสังคม	๘.๓.๔ การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต และพลเมือง กับความรับผิดชอบต่อสังคม	๑. การวางแผน ตัดสินใจเลือกและลงมือปฏิบัติ ๒. การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ๓. เด็กมีโอกาสได้รับรู้ความรู้สึก ความสนใจ และความต้องการของตนเองและผู้อื่น	๑. การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ๒. การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๙.๑ สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	๙.๑.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบ สอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง	๙.๑.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่อง เชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง	๑. การสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องราวต่างๆ ๒. การคิด ๓. การใช้ภาษา ๔. การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด	๑. การแสดงบทบาทสมมติ ๒. การเล่าข่าว ๓. การแสดงความคิดเห็น ๔. การสื่อสาร
	๙.๑.๒ เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง	๙.๑.๒ เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้	๑. การคิด ๒. การใช้ภาษา ๓. การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง	๑. การแสดงบทบาทสมมติ ๒. การเล่าข่าว เล่าเรื่อง ๓. การแสดงความคิดเห็น ๔. เล่าประสบการณ์ของตนเอง ๕. การสนทนากับผู้อื่น
๙.๒ อ่านเขียนภาพและสัญลักษณ์ได้	๙.๒.๑ อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำพร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด	๙.๒.๑ อ่านภาพสัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจบข้อความ	๑. การคิด ๒. การอ่านภาพ หรือสัญลักษณ์จากนิทาน หรือเรื่องราวที่สนใจ ๓. การใช้ภาษา ๔. การอ่านในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก	๑. การแสดงบทบาทสมมติ ๒. การเล่านิทานประกอบภาพ ๓. การแสดงความคิดเห็น ๔. เล่าประสบการณ์ของตนเอง ๖. หนังสือต่างๆ
	๙.๒.๒ เขียนคล้ายตัวอักษร	๙.๒.๒ เขียนชื่อของตนเองตามแบบ เขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง	๑. การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก ๒. การเขียนภาพ เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเอง	๑. การรู้จักชื่อตนเอง

พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑๐.๑ มี ความสาม ารณในการ คิดรวบ ยอด	๑๐.๑.๑ บอก ลักษณะและ ส่วนประกอบของ สิ่งต่างๆจากการ สังเกตโดยใช้ ประสาทสัมผัส	๑๐.๑.๑ บอกลักษณะ ส่วนประกอบ การ เปลี่ยนแปลงหรือ ความสัมพันธ์ของสิ่ง ต่างๆจากการสังเกต โดยใช้ประสาทสัมผัส	๑. การคิด ๒. การใช้ภาษา ๓. การสังเกต การจำแนก และ การเปรียบเทียบ	๑. กิจกรรมเกม การศึกษา ๒. กิจกรรมสร้างสรรค์ ๓. การทดลอง
	๑๐.๑.๒ จับคู่และ เปรียบเทียบความ แตกต่างหรือ ความเหมือนของ สิ่งต่างๆโดยใช้ ลักษณะที่สังเกต พบเพียงลักษณะ เดียว	๑๐.๑.๒ จับคู่และ เปรียบเทียบความ แตกต่างและความ เหมือนของสิ่งต่างๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกต พบ ๒ ลักษณะเดียว	๑. การคิด ๒. มิติสัมพันธ์ ๓. การสังเกต การจำแนก และ การเปรียบเทียบ	๑. กิจกรรมเกม การศึกษา ๒. กิจกรรมเสริม ประสบการณ์
	๑๐.๑.๓ จำแนก และจัดกลุ่มสิ่ง ต่างๆโดยใช้อย่าง น้อย ๑ ลักษณะ เป็นเกณฑ์	๑๐.๑.๓ จำแนกและ จัดกลุ่มสิ่งต่างๆโดยใช้ ตั้งแต่ ๒ ลักษณะขึ้นไป เป็นเกณฑ์	๑. การคิด ๒. มิติสัมพันธ์ ๓. การสังเกต การจำแนก และ การเปรียบเทียบ	๑. กิจกรรมเกม ศึกษา ๒. กิจกรรมกลางแจ้ง ๓. กิจกรรมเสริม ประสบการณ์
	๑๐.๑.๔ เรียงลำดับสิ่งของ หรือเหตุการณ์ อย่างน้อย ๔ ลำดับ	๑๐.๑.๔ เรียงลำดับ สิ่งของหรือเหตุการณ์ อย่างน้อย ๕ ลำดับ	๑. การคิด ๒. มิติสัมพันธ์ ๓. การสังเกต การจำแนก และ การเปรียบเทียบ	๑. กิจกรรมเกม ศึกษา ๒. กิจกรรมกลางแจ้ง ๓. กิจกรรมเสริม ประสบการณ์

พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑๐.๒ มี ความสามารถ ในการคิดเชิง เหตุผล	๑๐.๒.๑ ระบุ สาเหตุ หรือผล ที่เกิดขึ้นใน เหตุการณ์หรือ การกระทำเมื่อ มีผู้ชี้แนะ	๑๐.๒.๑ อธิบาย เชื่อมโยงสาเหตุ และผลที่เกิดขึ้น ในเหตุการณ์ หรือการกระทำ ด้วยตนเอง	๑. การคิด ๒. การรู้จักสิ่งต่างๆด้วย ประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ๓. การสังเกต การ จำแนก และการ เปรียบเทียบ ๔. การเรียงลำดับ เหตุการณ์ก่อน - หลัง	๑. สี ๒. รูปร่าง รูปทรง ๓. ขนาด ๔. น้ำหนัก
	๑๐.๒.๒ คาด เดา หรือ คาดคะเนสิ่งที่ อาจจะเกิดขึ้น หรือมีส่วนร่วม ในการลง ความเห็นจาก ข้อมูล	๑๐.๒.๒ คาดคะเนสิ่งที่ อาจจะเกิดขึ้น และมีส่วนร่วม ในการลง ความเห็นจาก ข้อมูลอย่างมี เหตุผล	๑. การคิด ๒. มิติสัมพันธ์ ๓. การสังเกต การ จำแนก และการ เปรียบเทียบ ๔. เวลา	๑. สี ๒. รูปร่าง รูปทรง ๓. ขนาด ๔. น้ำหนัก ๕. การทดลอง วิทยาศาสตร์
๑๐.๓ มี ความสามารถ ในการคิด แก้ปัญหา และตัดสินใจ	๑๐.๓.๑ ตัดสินใจในเรื่อง ง่ายๆและเริ่ม เรียนรู้ผลที่ เกิดขึ้น	๑๐.๓.๑ ตัดสินใจในเรื่อง ง่ายๆและ ยอมรับผลที่ เกิดขึ้น	๑. การคิด ๒. การวางแผนตัดสินใจ เลือกและลงมือปฏิบัติ ๓. การแก้ปัญหาในการ เล่น	๑. การเล่นหรือทำ สิ่งต่างๆด้วย ตนเองและผู้อื่น ๒. การทดลอง วิทยาศาสตร์
	๑๐.๓.๒ ระบุ ปัญหาและ แก้ปัญหาโดย ลองผิดลองถูก	๑๐.๓.๒ ระบุ ปัญหาสร้าง ทางเลือกและ เลือกวิธี แก้ปัญหา	๑. การคิด ๒. การวางแผนตัดสินใจ เลือกและลงมือปฏิบัติ ๓. การแก้ปัญหาในการ เล่น	๑. การขอความ ช่วยเหลือจาก ผู้อื่น ๒. การทดลอง วิทยาศาสตร์

พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑๑.๑ ทำงาน ศิลปะตาม จินตนาการ และ ความคิด สร้างสรรค์	๑๑.๑.๑ สร้างผลงาน ศิลปะเพื่อ สื่อสาร ความคิด ความรู้สึก ของตนเอง โดยมีการ ตัดแปลง และแปลก ใหม่จากเดิม หรือมี รายละเอียด เพิ่มขึ้น	๑๑.๑.๑ สร้างผลงาน ศิลปะเพื่อ สื่อสาร ความคิด ความรู้สึก ของตนเอง โดยมีการ ตัดแปลง และแปลก ใหม่จากเดิม และมี รายละเอียด เพิ่มขึ้น	๑. การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านศิลปะ ๒. การเขียนและการเล่นกับสี ๓. การปั้น ๔. การประดิษฐ์สิ่งต่างๆด้วยเศษวัสดุ ๕. การทำงานศิลปะที่นำวัสดุ หรือ สิ่งของเครื่องใช้ที่ใช่แล้วมาใช้ซ้ำหรือ แปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ ๖. การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะและการร้อยวัสดุ ๗. การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่าน งานศิลปะ ๘. การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้ รูปร่างรูปทรง จากวัสดุที่หลากหลาย	๑. วิธีการใช้ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการ ทำงานศิลปะ อย่างถูกวิธีและ ปลอดภัย เช่น กรรไกร
๑๑.๒ แสดง ท่าทาง/ เคลื่อนไหว ตาม จินตนาการ อย่าง สร้างสรรค์	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหว ท่าทางเพื่อ สื่อสาร ความคิด ความรู้สึก ของตนเอง อย่าง หลากหลาย หรือแปลก ใหม่	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหว ท่าทางเพื่อ สื่อสาร ความคิด ความรู้สึก ของตนเอง อย่าง หลากหลาย และแปลก ใหม่	๑. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ๒. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ๓. การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ ๔. การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่าน ภาษา ท่าทางการเคลื่อนไหวและ ศิลปะ ๕. การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเอง ไปในทิศทาง ระดับและพื้นที่ ๖. การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ ดนตรี ๗. การฟังเพลง การร้องเพลงและการ แสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี	๑. การ เคลื่อนไหว ร่างกายใน ทิศทางระดับ และพื้นที่ต่างๆ ๒. การแสดง ท่าทางต่างๆ ตามความคิด ของตนเอง

พัฒนาการด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		สาระการเรียนรู้รายปี	
	ชั้น อ.๒ (๔ - ๕ ปี)	ชั้น อ.๓ (๕ - ๖ ปี)	ประสบการณ์ สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
๑๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	๑๒.๑.๑ สนใจซักถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์ตัวหนังสือที่พบเห็น	๑๒.๑.๑ สนใจหยิบหนังสือมาอ่านและเขียนข้อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง	๑. การคิด ๒. การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และผลงาน ๓. การกระตือรือร้น	๑. ศึกษาแหล่งเรียนรู้ห้องสมุด ๒. มุมนิทานหรือมุมต่างๆ ๓. การทำกิจกรรม เล่นเกม และการละเล่นต่างๆ
	๑๒.๑.๒ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	๑๒.๑.๒ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ	๑. การมีความรับผิดชอบ ๒. การมีระเบียบวินัย	๑. ศึกษาแหล่งเรียนรู้ห้องสมุด ๒. มุมนิทานหรือมุมต่างๆ ๓. การทำกิจกรรม เล่นเกม และการละเล่นต่างๆ
๑๒.๒ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้	๑๒.๒.๑ ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆตามวิธีการของตนเอง	๑๒.๒.๑ ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆโดยใช้วิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง	๑. การคิด ๒. การสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ	๑. ศึกษาแหล่งเรียนรู้ห้องสมุด ๒. มุมนิทานหรือมุมต่างๆ ๓. การทำกิจกรรม เล่นเกม และการละเล่นต่างๆ
	๑๒.๒.๒ ใช้ประโยคคำถามว่า “ที่ไหน” “ทำไม” ในการค้นหาคำตอบ	๑๒.๒.๒ ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ	๑. การคิด ๒. การสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ ๓. การสื่อสาร	๑. ศึกษาแหล่งเรียนรู้ห้องสมุด ๒. มุมนิทานหรือมุมต่างๆ ๓. การทำกิจกรรม เล่นเกม และการละเล่นต่างๆ

๘. การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กวัย ๔-๖ ปี จะจัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นด้วยการ ปฏิบัติจริงโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ ในการเรียนรู้ ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นการจัดกิจกรรม จะต้อง ครอบคลุมประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ปรับปรุง พุทธศักราช๒๕๖๒)

การจัดประสบการณ์ควรยืดหยุ่นให้มีสาระที่ควรเรียนรู้ที่เด็กสนใจและการกำหนดกิจกรรมให้เด็กในแต่ละวันไม่จัดเป็นรายวิชา และอาจใช้ชื่อเรียกกิจกรรมแตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยงาน การนำแนวคิด การจัดการศึกษาปฐมวัยต่างๆมาประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ ผู้สอนต้องทำความเข้าใจแนวคิดการจัด การศึกษาปฐมวัยนั้นๆ ซึ่งแต่ละแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยจะมีจุดเด่นของตนเอง แต่โดยภาพรวมแล้ว แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยส่วนใหญ่ยึดเด็กเป็นสำคัญ การลงมือปฏิบัติจริงด้วยตัวเด็ก จึงเป็นหัวใจสำคัญ ของการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม นอกจากนี้ผู้สอนต้องศึกษาและทำความเข้าใจใน หลักการจัดประสบการณ์ แนวการจัดประสบการณ์ และการจัดกิจกรรมประจำวัน เพื่อนำหลักสูตร สถานศึกษาลงสู่การปฏิบัติ ดังนี้

๘.๑ หลักการจัดประสบการณ์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุปถัมภ์ ๒๕๕๐ พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ปรับปรุง พุทธศักราช๒๕๖๒) ได้กำหนดหลักการจัดประสบการณ์ไว้ ดังนี้

๘.๑.๑ จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวม อย่างสมดุล และต่อเนื่อง

๘.๑.๒ เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและ บริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

๘.๑.๓ จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญทั้งด้านกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการ ของเด็ก

๘.๑.๔ จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัด ประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

๘.๑.๕ ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

๘.๒ แนวทางการจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ควรดำเนินการตามแนวทางดังต่อไปนี้

๘.๒.๑ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมอง ที่ เหมาะสมกับ อายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

๘.๒.๒ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่าน ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

๘.๒.๓ จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้

๘.๒.๔ จัดประสบการณ์ให้เด็กได้คิดริเริ่ม วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอความคิด

โดยผู้สอน หรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

๘.๒.๕ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆ

๘.๒.๖ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิต ของเด็ก สอดคล้องกับบริบท สังคม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก

๘.๒.๗ จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และการมีวินัย ให้เป็นส่วนหนึ่งของ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

๘.๒.๘ จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

๘.๒.๙ จัดทำสารนิเทศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองเพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

๘.๒.๑๐ จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วม ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อ แหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

๘.๓. การจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดประสบการณ์ในกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี สามารถนำมาจัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้สอนทราบว่าในแต่ละวัน จะทำ กิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร และที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการ ทุกด้าน การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรม ดังนี้

๘.๓.๑ หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดกิจกรรมประจำวันจะต้องคำนึงถึง อายุ และความสนใจของเด็กในแต่ละช่วงวัย ดังนี้

๘.๓.๑.๑. การกำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ในแต่ละวัน แต่ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

เด็กวัย ๓-๔ ปี มีความสนใจประมาณ ๘-๑๒ นาที

เด็กวัย ๔-๕ ปี มีความสนใจประมาณ ๑๒-๑๕ นาที

เด็กวัย ๕-๖ ปี มีความสนใจประมาณ ๑๕-๒๐ นาที

๘.๓.๑.๒. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า ๒๐ นาที

๘.๓.๑.๓. กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นอย่างเสรี เพื่อช่วยให้เด็กเรียนรู้การเลือก การตัดสินใจ การคิดแก้ปัญหา และความคิดสร้างสรรค์ ใช้เวลาประมาณ ๔๐-๖๐ นาที เช่น กิจกรรมการเล่นตามมุม กิจกรรม การเล่นกลางแจ้ง กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

๘.๓.๑.๔. กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม กิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้ กิจกรรมที่ต้อง

ออกกำลังกายควรจัดสลับกับ กิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

๘.๓.๒ ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน สามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้านดังต่อไปนี้

๘.๓.๒.๑ การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง การทรงตัว การยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่างๆ การประสานสัมพันธ์ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เล่นปีนป่ายอย่างอิสระ และเคลื่อนไหว ร่างกายตามจังหวะดนตรี

๘.๓.๒.๒ การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อมือ นิ้วมือ และ การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาได้อย่างคล่องแคล่ว โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย การหยิบจับสิ่งของ และอุปกรณ์ต่างๆ เช่น ซ้อนส้อม สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว

๘.๓.๒.๓ การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมี ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ โดยจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

๘.๓.๒.๔ การพัฒนาสังคมนิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งระมัดระวังอันตรายจากคนแปลกหน้า ให้เด็กได้ปฏิบัติ กิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาด ร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกา ข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

๘.๓.๒.๕ การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา การคิดรวบยอดและการคิดเชิงเหตุผลทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ สืบเสาะหาความรู้ สนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็กศึกษานอกสถานที่ เล่นเกมการศึกษา ฝึกแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และ ทำกิจกรรมเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่

๘.๓.๒.๖ การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาในการสื่อสารถ่ายทอด ความรู้สึก ความคิด ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรม ทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกใน การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

๘.๓.๒.๗ การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้ได้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ โดยจัดกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมติ เล่นน้ำเล่นทราย เล่นบล็อก และเล่นก่อสร้าง

๘.๓.๓ รูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดตารางกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงาน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุก ด้าน จึงขอเสนอแนะสัดส่วนเวลาในการพัฒนาเด็กแต่ละวัน ดังนี้

การพัฒนา	อายุ ๓-๔ ปี ชั่วโมง : วัน (ประมาณ)	อายุ ๔-๕ ปี ชั่วโมง : วัน (ประมาณ)	อายุ ๕-๖ ปี ชั่วโมง : วัน (ประมาณ)
๑. การพัฒนาทักษะพื้นฐานในชีวิตประจำวัน (รวมทั้งการช่วยตนเองในการแต่งกาย การ รับประทานอาหาร สุขอนามัยและการนอนพักผ่อน)	๓	๒ ๑/๒	๒ ๑/๔
๒. การเล่นตามมุมประสบการณ์/มุมเล่น	๑	๑	๑
๓. การคิดและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	๑	๑	๑
๔. กิจกรรมด้านสังคม (การทำงานร่วมกับผู้อื่น)	๑/๒	๓/๔	๑
๕. กิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่	๓/๔	๓/๔	๓/๔
๖. กิจกรรมที่มีการวางแผนโดยผู้สอน	๓/๔	๑	๑
เวลาโดยประมาณ	๗	๗	๗

จากตารางกิจกรรมประจำวัน ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงประเด็นดังต่อไปนี้

๑. การจัดสัดส่วนของเวลาในแต่ละวันที่เสนอไว้สามารถปรับและยืดหยุ่นได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับผู้สอน และ สภาพการณ์ โดยยึดหลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

๒. การจัดกิจกรรมประจำวันควรจัดเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานในชีวิตประจำวันของเด็ก โดยผู้สอน ต้องให้ ความสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อเล็กในการหยิบ จับ วัสดุต่างๆ เพื่อช่วยเหลือตนเอง ในการปฏิบัติ กิจกรรมประจำวันและถือเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เช่น เด็กอายุ ๓ ปีต้อง ให้เวลาในการทำ กิจกรรมประจำวันมากและเมื่อเด็กอายุมากขึ้นเวลาที่ทำกิจกรรมประจำวันจะน้อยลง ตามลำดับเนื่องจากเด็ก ช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น

๓. การจัดกิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กมีร่างกายแข็งแรง มีการทรงตัวที่ ดี มีการยืดหยุ่นและความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่าง ๆ ตามจังหวะการเคลื่อนไหวและการประสาน สัมพันธ์กัน

๔. การจัดกิจกรรมการเล่นอิสระ เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย ช่วยให้เด็กเลือก ตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ในแต่ละวัน เด็กทุกวัยควรมีโอกาสเล่นอิสระกลางแจ้งอย่างน้อย ๑ ชั่วโมง : วัน

๕. การคิดและความคิดสร้างสรรค์ ทำให้เด็กเกิดความคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล มี ความสามารถในการแก้ปัญหาและตัดสินใจ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

๖. กิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม เป็นกิจกรรมที่เด็กได้พัฒนาลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่าง

เหมาะสม มีปฏิสัมพันธ์และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เด็กที่อายุน้อยยังยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง ดังนั้น การใช้เวลา ในช่วงวัย ๓ ขวบจึงให้เวลาน้อยในการทำกิจกรรมกลุ่ม เนื่องจากเด็กยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และจะเพิ่มเวลาเมื่อเด็กอายุมากขึ้น เพราะเด็กต้องการเวลาในการเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับคนอื่นมากขึ้น

๗. กิจกรรมที่มีการวางแผนโดยครูผู้สอน ให้คิดรวบยอดโดยครูผู้สอน จะช่วยให้เด็กเกิดทักษะหรือความคิดรวบยอดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เช่นผู้สอนต้องการให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับน้ำ ผู้สอนต้องวางแผนกิจกรรมล่วงหน้า เวลาที่ใช้ในแต่ละวันที่กำหนดไว้ ๓/๔ ชั่วโมง (๔๕ นาที) ทั้งนี้มีได้หมายความว่าให้ผู้สอนสอนต่อเนื่อง ๔๕ นาทีใน ๑ กิจกรรม ผู้สอนต้องพิจารณาว่า เด็กมีช่วงความสนใจสั้นตามพัฒนาการ จำเป็นต้องจัดแบ่งเวลาเป็นหลายช่วงและในหลากหลายกิจกรรม กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานกว่า ๒๐ นาที

๘.๓.๔ แนวทางการจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดกิจกรรมประจำวัน ครูสามารถนำไปปรับใช้ได้ หรือนำนวัตกรรมต่างๆมาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมประจำวันให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา โดยมีแนวทางในการจัดกิจกรรม และการใช้สื่อ ดังนี้

๑. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

การเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ และอุปกรณ์อื่นๆ มาประกอบการเคลื่อนไหว ซึ่งจังหวะและเครื่องดนตรีประกอบ ได้แก่ การปรบมือ การร้องเพลง การเคาะไม้ กรู๊กริ้ง รำมะนา กลอง กรับ เพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับจุดประสงค์ ดังนี้

จุดประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดีในการเคลื่อนไหว
๒. เพื่อฝึกทักษะภาษา ฝึกฟังคำสั่ง และข้อตกลง
๓. เพื่อฝึกให้เกิดทักษะในการฟังดนตรี หรือจังหวะต่าง ๆ
๔. เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและสุนทรีย์ภาพ
๕. เพื่อฝึกความจำและเสริมสร้างประสบการณ์
๖. เพื่อฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
๗. เพื่อพัฒนาด้านสังคม การปรับตัวและความร่วมมือในกลุ่ม
๘. เพื่อให้โอกาสเด็กได้แสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๙. เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความตึงเครียดทั้งร่างกายและจิตใจ

ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

๑. การเคลื่อนไหวร่างกาย

๒. การฟังสัญญาณและการปฏิบัติตามข้อตกลง
๓. การฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
๔. การฝึกจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
๕. ความมีระเบียบวินัย
๖. การเรียนรู้จังหวะ
๗. ความเพลิดเพลินสนุกสนาน
๘. การฝึกความจำ
๙. การแสดงออก
๑๐. เนื้อหาของหน่วยการสอน

รูปแบบการเคลื่อนไหว

๑. การเคลื่อนไหวพื้นฐาน เป็นกิจกรรมที่ต้องฝึกทุกครั้งก่อนที่จะเริ่มฝึกกิจกรรมอื่นๆต่อไป ลักษณะการจัดกิจกรรมมีจุดเน้นในเรื่องจังหวะและการเคลื่อนไหวหรือท่าทางอย่างอิสระ การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็ก มี ๒ ประเภท ได้แก่

๑.๑ การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ เช่น ปรบมือ ผงกศีรษะ ขยิบตา ชันเข่า ขยับมือและแขน มือและ นิ้วมือ เท้าและปลายเท้า

๑.๒ การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ เช่น คลาน คืบ เดิน วิ่ง กระโดด ควบม้า ก้าวกระโดด เขย่ง ก้าวซิด

๒. การเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กับเนื้อหา เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายโดยเน้นการทบทวนเรื่องที่ได้รับรู้จากกิจกรรมอื่นและนำมาสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ หรือเรื่องอื่นๆ ที่เด็กสนใจได้แก่

๒.๑ การเคลื่อนไหวเลียนแบบ เป็นการเคลื่อนไหวเลียนแบบสิ่งต่างๆ รอบตัว เช่น การเลียนแบบ ท่าทางสัตว์ การเลียนแบบท่าทางคน การเลียนแบบเครื่องดนตรีกลไกและเครื่องเล่น และการเลียนแบบ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ

๒.๒ การเคลื่อนไหวตามบทเพลง เป็นการเคลื่อนไหวหรือท่าทางประกอบเพลง เช่น เพลงไก่ เพลงข้ามถนน เพลงสวัสดี

๒.๓ การท่าทางกายบริหารประกอบเพลงหรือคำคล้องจอง เป็นการเคลื่อนไหวแบบกายบริหาร อาจจะมีท่าทางไม่สัมพันธ์กับเนื้อหาของเพลงหรือคำคล้องจอง เช่น เพลงกำมือแบมือ เพลงออกกำลัง คำคล้องจองฝนตกพรำพรำ

๒.๔ การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ เป็นการเคลื่อนไหวที่让孩子คิดสร้างสรรค์ท่าทางขึ้นเองหรืออาจใช้คำถามหรือคำสั่ง หรือใช้อุปกรณ์ประกอบ เช่น ห่วงหวาย แถบผ้า ริบบิ้น ถุงทราย

๒.๕ การเคลื่อนไหวหรือการแสดงท่าทางตามคำบรรยายที่ครูเล่า หรือเรื่องราว หรือนิทาน

๒.๖ การเคลื่อนไหวหรือการแสดงท่าทางตามคำสั่ง เป็นการเคลื่อนไหวหรือท่าทาง ตาม

คำสั่งของครู เช่น การจัดกลุ่มตามจำนวน การทำท่าทางตามคำสั่ง

๒.๗ การเคลื่อนไหวหรือการแสดงท่าทางตามข้อตกลง เป็นการเคลื่อนไหวหรือท่าทางตามข้อตกลงที่ได้ตกลงไว้ก่อนเริ่มกิจกรรม

๒.๘ การเคลื่อนไหวหรือการแสดงท่าทางเป็นผู้นำ ผู้ตาม เป็นการคิดท่าทางการเคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ของเด็กเองแล้วให้เพื่อนปฏิบัติตาม

จากขอบข่ายของการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะข้างต้น ผู้สอนควรตระหนักถึงลักษณะของการเคลื่อนไหวโดยการใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายให้ประสานสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ ด้วยการเคลื่อนไหวลักษณะ

ช้า เร็ว นุ่มนวล ท่าทางขึงขัง ร่าเริง มีความสุข หรือเศร้าโศก เสียใจ และเคลื่อนไหวในทิศทางที่แตกต่างกัน เพื่อเป็นการฝึกให้เด็กได้เคลื่อนไหวที่อิสระโดยใช้บริเวณที่อยู่รอบๆ ตัวเด็ก ได้แก่ การเคลื่อนไหวไปข้างหน้าและ ข้างหลัง ไปข้างซ้ายและข้างขวา เคลื่อนตัวขึ้นและลง หรือหมุนไปรอบตัว โดยให้มีระดับของการเคลื่อนไหวสูง กลาง และ ต่ำ ในบริเวณพื้นที่ที่เด็กต้องการเคลื่อนไหว

สื่อกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

๑. เครื่องเคาะจังหวะ เช่น ฉิ่ง กลอง กรับ แทมโบลิน
๒. อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น หนังสือพิมพ์ ริบบิ้น แแถบผ้า ห่วงพลาสติก ฮูลาฮูป ลูกทราย

แนวการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

๑. เริ่มจากการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวพื้นฐาน เพื่อเป็นการเตรียม โดยการแตะสัมผัสส่วนต่างๆ ของร่างกาย สสำรวจการใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายในการเคลื่อนไหว

๒. อธิบายหรือสร้างข้อตกลงร่วมกันในการกำหนดสัญญาณ การใช้เครื่องให้จังหวะ และการกำหนด จังหวะ เช่น ข้อตกลงเกี่ยวกับสัญญาณและจังหวะ จะใช้เครื่องเคาะจังหวะเป็นการกำหนดจังหวะให้สม่ำเสมอ และชัดเจน อาจกำหนดดังนี้

๒.๑ ให้จังหวะ ๑ ครั้ง สม่่าเสมอ แสดงว่า ให้เด็กเดินหรือเคลื่อนไหวไปเรื่อยๆ ตามจังหวะ

๒.๒ ให้จังหวะ ๒ ครั้งติดกัน แสดงว่า ให้เด็กหยุดการเคลื่อนไหว โดยเด็กจะต้องหยุดนิ่งจริงๆ หากกำลังอยู่ในท่าใด ก็ต้องหยุดนิ่งในท่านั้น จะเคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนท่าไม่ได้

๒.๓ ให้จังหวะเร็ว แสดงว่า ให้เด็กเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว หรือเคลื่อนที่เร็วขึ้นแต่ไม่ใช้การวิ่งและส่ง เสียงดัง บางกิจกรรมอาจจะหมายถึงการเปลี่ยนตำแหน่ง การทำตามคำสั่ง หรือข้อตกลง

๓. ให้เด็กเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามความคิด หรือจินตนาการของตนเอง โดยใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายให้มากที่สุด ในขณะที่เดียวกันต้องคำนึงถึงองค์ประกอบพื้นฐานในการเคลื่อนไหว ได้แก่ การใช้ร่างกาย ตนเอง การใช้พื้นที่ การเคลื่อนไหวอย่างมีอิสระ มีระดับและทิศทาง

๔. ให้เด็กทดลองปฏิบัติและปฏิบัติเพื่อให้เด็กได้เคลื่อนไหวหลากหลายรูปแบบ

๕. หลังจากปฏิบัติกิจกรรมให้เด็กได้พักผ่อนตามอัธยาศัย โดยให้เด็กนั่งกับพื้นห้อง ผู้สอนเปิดเพลงเบาๆ

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรเริ่มกิจกรรมจากการเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระ และมีวิธีการที่ไม่ยุ่งยากมากนัก เช่น ให้เด็กได้กระจายอยู่ในห้องหรือบริเวณที่ฝึก และให้เคลื่อนไหวไปตามธรรมชาติของเด็ก

๒. ควรให้เด็กได้แสดงออกด้วยตนเองอย่างอิสระและเป็นไปตามความนึกคิดของเด็กเอง ครูไม่ควรชี้แนะ

๓. ควรเปิดโอกาสให้เด็กคิดหาวิธีเคลื่อนไหวทั้งที่ต้องเคลื่อนที่และไม่ต้องเคลื่อนที่เป็นรายบุคคล เป็นคู่ เป็นกลุ่ม ตามลำดับและกลุ่มไม่ควรเกิน ๕ - ๖ คน

๔. ควรใช้สิ่งของที่หาได้ง่าย เช่น ของเล่น กระดาษ หนังสือพิมพ์ เศษผ้า เชือก ท่อนไม้ ประกอบการ เคลื่อนไหวและการให้จังหวะ

๕. ควรกำหนดจังหวะสัญญาณนัดหมายในการเคลื่อนไหวต่าง ๆ หรือเปลี่ยนท่า หรือหยุดให้เด็กทราบ เมื่อทำกิจกรรมทุกครั้ง เช่น เมื่อให้จังหวะ ๑ จังหวะ ให้เด็กทำท่าทาง ๑ ท่าทาง ฯลฯ

๖. ควรสร้างบรรยากาศอย่างอิสระ ช่วยให้ได้รู้สึกอบอุ่น เพลิดเพลิน และรู้สึกสบายและสนุกสนาน

๗. ควรจัดให้มีรูปแบบของการเคลื่อนไหวที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้เด็กสนใจมากขึ้น

๘. กรณีเด็กไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรม ครูไม่ควรใช้วิธีบังคับ ควรให้เวลาและโน้มน้าวให้เด็กสนใจเข้าร่วม กิจกรรมด้วยความสมัครใจ

๙. หลังจากเด็กได้ทำกิจกรรมแล้ว ต้องให้เด็กได้พักและผ่อนคลายอิริยาบถ โดยเปิดเพลงจังหวะช้าๆ เบาๆ

๑๐. การจัดกิจกรรมควรจัดตามตารางกิจวัตรประจำวัน และควรจัดให้เป็นที่น่าสนใจ เกิดความสนุกสนาน

๒. กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม

กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะ การเรียนรู้ มีทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การสังเกต การคิดแก้ปัญหา การใช้เหตุผล โดยการฝึกปฏิบัติ ร่วมกัน และการทำงานเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่ได้เรียนรู้ สอดคล้องกับจุดประสงค์ดังนี้

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กเข้าใจเนื้อหาและเรื่องราวในหน่วยการจัดประสบการณ์
๒. เพื่อฝึกการใช้ภาษาในการฟัง พูด และการถ่ายทอดเรื่องราว
๓. เพื่อฝึกมารยาทในการฟัง การพูด
๔. เพื่อฝึกความมีระเบียบวินัย
๕. เพื่อให้เด็กเรียนรู้ผ่านการสังเกต เปรียบเทียบ
๖. เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดรวบยอด การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ
๗. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิธีแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้จากการค้นพบด้วยตนเอง
๘. เพื่อฝึกให้กล้าแสดงความคิดเห็น ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
๙. เพื่อฝึกให้มีลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน
๑๐. เพื่อฝึกลักษณะนิสัยให้มีคุณธรรม จริยธรรม

ขอบข่ายสาระของกิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม

สาระที่ควรเรียนรู้ สาระในส่วนนี้กำหนดเฉพาะหัวข้อไม่มีรายละเอียด ทั้งนี้เพื่อประสงค์จะให้ ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ ความสนใจของเด็ก อาจยืดหยุ่น เนื้อหาได้โดยคำนึงถึงประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ผู้สอนสามารถนำสาระที่ควรเรียนรู้มา บูรณาการจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้ง่ายต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้ได้ประสงค์ให้เด็กท่องจำเนื้อหา แต่ต้องการให้ เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำสาระการเรียนรู้นั้นๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็กเพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้สาระที่ควรเรียนรู้อยังใช้เป็นแนวทางช่วยผู้สอนกำหนดรายละเอียดและความยากง่ายของเนื้อหาให้ เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก สาระที่ควรเรียนรู้ประกอบด้วยเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก ดังนี้

๑. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา อวัยวะต่างๆ วิธีระมัดระวังร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การรักษาความ ปลอดภัยของตนเอง รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักประวัติความเป็นมาของตนเองและ ครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จัก แสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้ อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดง มารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม

๒. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น

อื่นๆ

๓. ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และ ความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรง และพลังงานในชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษา สาธารณสมบัติ

๔. สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย ใน ชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ รอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการ สื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม

สื่อกิจกรรมเสริมประสบการณ์ /กิจกรรมในวงกลม

๑. สื่อของจริงที่อยู่ใกล้ตัวและสื่อจากธรรมชาติหรือวัสดุท้องถิ่น เช่น ต้นไม้ใบไม้ เปลือก หอย เสื้อผ้า
๒. สื่อที่จำลองขึ้น เช่น ต้นไม้ ตุ๊กตาสัตว์
๓. สื่อประเภทภาพ เช่น ภาพพลิก ภาพโปสเตอร์ หนังสือภาพ
๔. สื่อ เทคโนโลยี เช่น เครื่องบันทึกเสียง เครื่องขยายเสียง โทรศัพท์ แม่เหล็ก แวนขยาย เครื่องขั้ว กล้องถ่ายรูปดิจิทัล
๕. สื่อ แหล่งเรียนรู้ เช่น แหล่งเรียนรู้ภายในและนอกสถานศึกษา เช่น แปลงเกษตร สวนผัก สมุนไพร ร้านค้า สวนสัตว์ แหล่งประกอบการในท้องถิ่น

แนวการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม จัดได้หลายวิธี ได้แก่

๑. การสนทนาหรือการอภิปราย เป็นการพูดคุย ซักถามระหว่างเด็กกับครู หรือเด็กกับเด็ก เป็น การส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดและการฟัง โดยการกำหนดประเด็นในการสนทนาหรือ อภิปราย เด็กจะได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ครูหรือผู้สอนเปิดโอกาสให้เด็ก ซักถาม โดยใช้คำถามกระตุ้นหรือเล่าประสบการณ์ที่แปลกใหม่ นำเสนอปัญหาที่ ทำทลายความคิด การ ยกตัวอย่าง การ ใช้สื่อประกอบการสนทนาหรือการอภิปรายควรใช้สื่อของจริง ของจำลอง รูปภาพ หรือ สถานการณ์จำลอง

๒. การเล่านิทาน และการอ่านนิทาน เป็นกิจกรรมที่ครูหรือผู้สอนเล่าหรืออ่านเรื่องราวจาก นิทาน โดยการใช้ผ้าเสียงประกอบการเล่าแตกต่างตามบุคลิกของตัวละคร ซึ่งครูหรือผู้สอนควรเลือกสาระ ของ นิทานให้เหมาะสมกับวัย สื่อที่ใช้อาจเป็นหนังสือนิทาน หนังสือภาพ แผ่นภาพ หุ่นมือ หุ่นนิ้วมือ หรือ การแสดง ทำทางประกอบการเล่าเรื่อง โดยครูใช้คำถามเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ เช่น ในนิทานเรื่องนี้มีตัว ละครอะไรบ้าง เหตุการณ์ในนิทานเรื่องนี้เกิดที่ไหน เวลาใด หรือ ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนิทาน นิทาน เรื่องนี้มีปัญหา อะไรบ้าง และเด็กๆชอบเหตุการณ์ใดในนิทานเรื่องนี้มากที่สุด

๓. **การสาธิต** เป็นกิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยแสดงหรือทำสิ่งที่ต้องการให้ เด็กได้สังเกตและเรียนรู้ตามขั้นตอนของกิจกรรมนั้นๆ และเด็กได้อภิปรายและร่วมกันสรุปการเรียนรู้ การสาธิต ในบางครั้งอาจให้เด็กอาสาสมัครเป็นผู้สาธิตร่วมกับครูหรือผู้สอน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงด้วยตนเอง เช่น การเพาะเมล็ดพืช การประกอบอาหาร การเป่าลูกโป่ง การเล่นเกมการศึกษา

๔. **การทดลองปฏิบัติการ** เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง จากการลงมือปฏิบัติ ทดลอง การคิดแก้ปัญหา มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะคณิตศาสตร์ ทักษะภาษา ส่งเสริมให้เด็ก เกิดข้อสงสัย สืบค้นคำตอบด้วยตนเอง ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างง่าย สรุปผลการทดลอง อภิปรายผล การทดลอง และสรุปการเรียนรู้ โดยกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ง่าย ๆ เช่น การเลี้ยงหนอนผีเสื้อ การปลูกพืช ฝัก การสังเกตการณ์ไหลของน้ำ

๕. **การประกอบอาหาร** เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการทดลองโดยเปิดโอกาสให้เด็กได้ ลงมือทดสอบและปฏิบัติการด้วยตนเองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของผัก เนื้อสัตว์ ผลไม้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ต้ม นึ่ง ผัด ทอด หรือการรับประทานสด เด็กจะได้รับประสบการณ์จากการสังเกตการเปลี่ยนแปลงของอาหาร การรับรู้รสชาติและกลิ่นของอาหาร ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสและการทำงานร่วมกัน เช่นการทำอาหารจากไข่

๖. **การเพาะปลูก** เป็นกิจกรรมที่เน้นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ซึ่งเด็กจะได้ เรียนรู้การบูรณาการจะทำให้เด็กได้รับประสบการณ์โดยทำความเข้าใจความต้องการของสิ่งมีชีวิตในโลก และ ช่วยให้เด็กเข้าใจความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่รอบตัวโดยการสังเกต เปรียบเทียบ และการคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นพบและเรียนรู้ด้วยตนเอง

๗. **การศึกษานอกสถานที่** เป็นการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาที่让孩子ได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริง นอกห้องเรียน จากแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา หรือ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น ห้องสมุด สวนสมุนไพร ไร่ ปรชณีย์ พิพิธภัณฑ์ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์แก่เด็ก โดยครูและเด็กร่วมกันวางแผนศึกษาสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ การเดินทาง และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้จากการไปศึกษานอกสถานที่

๘. **การเล่นบทบาทสมมติ** เป็นกิจกรรมให้เด็กสมมติตนเองเป็นตัวละคร และแสดงบทบาทต่างๆ ตามเนื้อเรื่องในนิทาน เรื่องราวหรือสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้ความรู้สึกของเด็กในการแสดง เพื่อให้เด็กเข้าใจ เรื่องราว ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น ๆ ควรใช้สื่อประกอบการเล่นสมมติ เช่น หุ่นสมมติกระดาษ ที่คาดศีรษะรูปคนและสัตว์รูปแบบต่างๆ เครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ของจริงชนิดต่าง ๆ

๙. **การร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง** เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับภาษา จังหวะ และ การแสดงท่าทางให้สัมพันธ์กับเนื้อหาของเพลงหรือคำคล้องจอง ครูหรือผู้สอนควรเลือกให้เหมาะกับวัยของเด็ก

๑๐. **การเล่นเกม** เป็นกิจกรรมที่นำเกมการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการคิด การแก้ปัญหา และการทำงานเป็นกลุ่ม เกมที่นำมาเล่นไม่ควรเน้นการแข่งขัน

๑๑. **การแสดงละคร** เป็น กิจกรรมที่เด็กจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับการลำดับเรื่องราว การเรียงลำดับเหตุการณ์ หรือเรื่องราวจากนิทาน การใช้ภาษาในการสื่อสารของตัวละคร เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ และทำความเข้าใจบุคลิกลักษณะของตัวละครที่เด็กสวมบทบาท สื่อที่ใช้ เช่น ชุดการแสดงที่สอดคล้องกับบทบาทที่ได้รับ บทสนทนาที่เด็กใช้ฝึกสนทนาประกอบการแสดง

๑๒. การใช้สถานการณ์จำลอง เป็นกิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้แนวทางการปฏิบัติตนเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ครูหรือผู้สอนกำหนด เพื่อให้เด็กได้ฝึกการแก้ปัญหา เช่น น้ำท่วม โรคระบาด พบคนแปลกหน้า

ข้อเสนอแนะ

๑. การจัดกิจกรรมควรให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าและมีโอกาสค้นพบด้วยตนเองให้มากที่สุด

๒. ผู้สอนควรยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลายของเด็กและให้โอกาสเด็กได้ฝึกคิดแสดงความคิดเห็น ฝึกตั้งคำถาม

๓. การจัดกิจกรรมอาจเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม เพื่อช่วยให้เด็กสนใจและสนุกสนานยิ่งขึ้น

๔. ในขณะที่เด็กทำกิจกรรม หรือหลังจากทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ผู้สอนควรใช้คำถามปลายเปิดที่ชวนให้เด็กคิดลึกถึงการใช้คำถามที่มีคำตอบ “ใช่” “ไม่ใช่” หรือมีคำตอบให้เด็กเลือกและผู้สอนควรให้เวลาเด็กคิดคำตอบ

๕. ช่วงระยะเวลาที่จัดกิจกรรมสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความสนใจของเด็กและความเหมาะสมของกิจกรรมนั้น ๆ เช่น กิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ การประกอบอาหาร การปลูกพืช อาจใช้เวลานานกว่าที่กำหนดไว้

๖. ควรสรุปสิ่งต่างๆที่ได้เรียนรู้ให้เด็กเข้าใจ ซึ่งครูหรือผู้สอน อาจใช้คำถาม เพลง คำคล้องจอง เกมการเรียนรู้ แผนภูมิ แผนผังกราฟิก ฯลฯ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๓. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การรับรู้เกี่ยวกับความงาม และส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยใช้กิจกรรมศิลปะ หรือกิจกรรมอื่นที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัยและสอดคล้องกับจุดประสงค์ดังนี้

จุดประสงค์

๑. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมือ และตาให้ประสานสัมพันธ์กัน

๒. เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ชื่นชมในสิ่งที่สวยงาม

๓. เพื่อส่งเสริมการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

๔. เพื่อส่งเสริมการแสดงออกและความมั่นใจในตนเอง

๕. เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคม

๖. เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษา

๗. เพื่อฝึกทักษะการสังเกต และการแก้ปัญหา

๘. เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ

ขอข่ายการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ ประกอบด้วย

๑. การวาดภาพและระบายสี เช่น การวาดภาพด้วยสีเทียน หรือสีไม้ การวาดภาพด้วยสีน้ำ
๒. การเล่นกับสีน้ำ เช่น การหยดสี การเทสี การเป่าสี ละเลงสีด้วยนิ้วมือ
๓. การพิมพ์ภาพ เช่น การพิมพ์ภาพด้วยฟิช การพิมพ์ภาพด้วยวัสดุต่างๆ
๔. การปั้น เช่น การปั้นดินเหนียว การปั้นแป้งปั้น การปั้นดินน้ำมัน การปั้นแป้งขนมปัง
๕. การพับ ฉีก ตัด ปะ เช่น การพับใบตอง การฉีกกระดาษเส้น การตัดภาพต่างๆ
๖. การประดิษฐ์วัสดุ
๗. การประดิษฐ์ เช่น การประดิษฐ์เศษวัสดุ การร้อย การสาน

สื่อกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

๑. การวาดภาพและระบายสี

- ๑.๑ สีเทียนแท่งใหญ่ สีไม้ สีชอล์ก สีน้ำ
- ๑.๒ พู่กันขนาดใหญ่ (ประมาณเบอร์ ๑๒)
- ๑.๓ กระดาษ
- ๑.๔ เล็กลูม หรือผ้ากั้นเปื้อน

๒. การเล่นกับสี

- ๒.๑ การเป่าสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ สีน้ำ
- ๒.๒ การหยดสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ พู่กัน สีน้ำ
- ๒.๓ การพับสี มี กระดาษ สีน้ำ พู่กัน
- ๒.๔ การเทสี มี กระดาษ สีน้ำ
- ๒.๕ การละเลงสี มี กระดาษ สีน้ำ แป้งเปียก

๓. การพิมพ์ภาพ

- ๓.๑ แม่พิมพ์ต่าง ๆ จากของจริง เช่น นิ้วมือ ใบไม้ ก้านกล้วย
- ๓.๒ แม่พิมพ์จากวัสดุอื่น ๆ เช่น เชือก เส้นด้าย ทรายาง
- ๓.๓ กระดาษ ผ้าเช็ดมือ สีโปสเตอร์ (สีน้ำ สีฝุ่น ฯลฯ)

๔. การปั้น เช่น ดินน้ำมัน ดินเหนียว แป้งโดว์ แผ่นรองปั้น แม่พิมพ์รูปต่างๆ ไม้ขนาดแบ่ง

๕. การพับ ฉีก ตัดปะ เช่น กระดาษ หรือวัสดุอื่นๆที่จะใช้พับ ฉีก ตัด ปะ กรรไกรขนาดเล็ก ปลายมน กาวน้ำหรือแป้งเปียก ผ้าเช็ดมือ

๖. การประดิษฐ์เศษวัสดุ เช่น เศษวัสดุต่าง ๆ มีกล่องกระดาษ แกนกระดาษ เศษผ้า เศษไหม กาว กรรไกร สี ผ้าเช็ดมือ

๗. การร้อย เช่น ลูกปัด หลอดกาแฟ หลอดด้าย

๘. การสาน เช่น กระดาษ ใบตอง ไบมะพร้าว

แนวการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

๑. เตรียมจัดโต๊ะและอุปกรณ์ให้พร้อม และเพียงพอก่อนทำกิจกรรม โดยจัดไว้หลายๆ กิจกรรม และอย่างน้อย ๓-๕ กิจกรรม เพื่อให้เด็กมีอิสระในการเลือกทำกิจกรรมที่สนใจ
๒. ควรสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม เพื่อฝึกให้เด็กมีวินัยในการอยู่ร่วมกัน
๓. การจัดให้เด็กทำกิจกรรม ควรให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอย่างมีระเบียบ และทยอยเข้าทำกิจกรรม โดยจัดโต๊ะละ ๕-๖ คน
๔. การเปลี่ยนและหมุนเวียนทำกิจกรรม ต้องสร้างข้อตกลงกับเด็กให้ชัดเจน เช่น หากกิจกรรมใด มีเพื่อนครบจำนวนที่กำหนดแล้ว ให้คอยจนกว่าจะมีที่ว่าง หรือให้ทำกิจกรรมอื่นก่อน
๕. กิจกรรมใดเป็นกิจกรรมใหม่ หรือการใช้วัสดุ อุปกรณ์ใหม่ ครูจะต้องอธิบายวิธีการทำ วิธีการใช้ วิธีการทำความสะอาด และการเก็บของเข้าที่
๖. เมื่อทำงานเสร็จหรือหมดเวลา ควรเตือนให้เด็กเก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้เข้าที่ และช่วยกันดูแลห้องให้สะอาด

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรจัดการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ให้เด็กทำทุกวัน วันละ ๓-๕ กิจกรรม และให้ เด็กเลือกทำอย่างน้อย ๑-๒ กิจกรรมตามความสนใจ ควรเน้นกระบวนการทางศิลปะของเด็กและไม่เน้นให้เด็กทำเหมือนกันทั้งห้อง
๒. การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ควรพยายามหาวัสดุท้องถิ่นมาใช้ก่อนเป็นอันดับแรก
๓. ก่อนให้เด็กทำกิจกรรม ต้องอธิบายวิธีใช้วัสดุที่ถูกต้องให้เด็กทราบพร้อมทั้งสาธิตให้ดูจนเข้าใจ เช่น การใช้พู่กันหรือกาว จะต้องปาดพู่กันหรือกาวนั้นกับขอบภาชนะที่ใส่ เพื่อไม่ให้กาวหรือสีไหลเลอะเทอะ
๔. ควรให้เด็กทำกิจกรรมอิสระ หรือเป็นกลุ่มย่อย เพื่อฝึกการวางแผน และการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น
๕. ควรแสดงความสนใจ และชื่นชมผลงานของเด็กทุกคน และนำผลงานของเด็กทุกคนหมุนเวียนจัด แสดงที่ป้ายนิเทศ
๖. หากพบว่าเด็กคนใดสนใจทำกิจกรรมเดียวทุกครั้ง ควรชักชวนให้เด็กเปลี่ยนทำกิจกรรมอื่นบ้าง เพราะกิจกรรมสร้างสรรค์แต่ละประเภทพัฒนาเด็กแต่ละด้านแตกต่างกัน และเมื่อเด็กทำตามคำแนะนำได้ ควร ให้แรงเสริมทางบวกทุกครั้ง
๗. เมื่อเด็กทำงานเสร็จ ควรให้เล่าเรื่องเกี่ยวกับสิ่งที่ทำหรือภาพที่วาด โดยครูหรือผู้สอนบันทึกเรื่องราว ที่เด็กเล่า และวันที่ทำ เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าและระดับพัฒนาการของเด็ก โดยเขียนด้วยตัวบรรจงและให้ เด็กเห็นลีลามือในการเขียนที่ถูกต้อง
๘. เก็บผลงานชิ้นที่แสดงความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นข้อมูลสังเกตพัฒนาการของเด็ก

๔. กิจกรรมการเล่นตามมุม

กิจกรรมการเล่นตามมุม เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมเล่น หรือมุมประสบการณ์ หรือกำหนดเป็นพื้นที่เล่นที่จัดไว้ในห้องเรียน ซึ่งพื้นที่หรือมุมต่างๆเหล่านี้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตาม ความสนใจและความต้องการของเด็ก ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มย่อย เด็กอาจจะเลือกทำกิจกรรมที่ครูจัด เสริมขึ้น เช่น เกมการศึกษา เครื่องเล่นสัมผัส โดยจัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ดังนี้

จุดประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
๒. เพื่อส่งเสริมให้รู้จักปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นมีวินัยเชิงบวกรู้จักการรอคอย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และให้อภัย
๓. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ครู และสิ่งแวดล้อม
๔. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษา
๕. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน
๖. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการสำรวจ การสังเกต และการทดลอง
๗. เพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
๘. เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีเหตุผลเหมาะสมกับวัย
๙. เพื่อส่งเสริมให้เด็กฝึกคิด วางแผน และตัดสินใจในการทำกิจกรรม
๑๐. เพื่อส่งเสริมให้มีทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
๑๑. เพื่อฝึกการทำงานร่วมกัน ความรับผิดชอบ และระเบียบวินัย

ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุม

๑. เปิดโอกาสให้เด็กเลือกทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ และเล่นตามมุมเล่นในช่วงเวลาเดียวกันอย่างอิสระ
๒. การจัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ ควรจัดอย่างน้อย ๓-๕ มุม ดังตัวอย่างมุมเล่นหรือ มุมประสบการณ์ ดังนี้
  - ๒.๑ มุมบล็อก เป็นมุมที่ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับมิติสัมพันธ์ผ่านการสร้าง
  - ๒.๒ มุมหนังสือ เป็นมุมที่เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับภาษา จากการฟัง การพูด การอ่าน การเล่าเรื่อง หรือการยืม – คืน หนังสือ
  - ๒.๓ มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติศึกษา เป็นมุมที่เด็กได้เรียนรู้ธรรมชาติรอบตัว ผ่านการเล่นทดลองอย่างง่าย
  - ๒.๔ มุมเครื่องเล่นสัมผัส เป็นมุมที่เด็กจะได้ฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา การสร้างสรรค์ เช่น การร้อย การสาน การต่อเข้า การถอดออก ฯลฯ

๒.๕ มุมบทบาทสมมติ เป็นมุมที่เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทของแต่ละอาชีพหรือแต่ละหน้าที่ที่เด็กๆเลียนแบบบทบาท

สื่อกิจกรรมการเล่นตามมุม

๑. มุมบทบาทสมมติ อาจจัดเป็นมุมเล่นต่างๆ เช่น

๑.๑ มุมบ้าน

๑) ของเล่นเครื่องใช้ในครัวขนาดเล็ก หรือของจำลอง เช่น เต้า กระทะ ครก กาน้ำ เขียง มีด พลาสติก หม้อ จาน ช้อน ถ้วยชาม กะละมัง

๒) เครื่องเล่นตุ๊กตา เสื้อผ้าตุ๊กตา เตียง เปลเด็ก ตุ๊กตา

๓) เครื่องแต่งบ้านจำลอง เช่น ชุดรับแขก โต๊ะเครื่องแป้ง หมอนอิง หวี ตลับแป้ง กระຈก ขนาดเห็นเต็มตัว

๔) เครื่องแต่งกายบุคคลอาชีพต่าง ๆ ที่ใช้แล้ว เช่น ชุดเครื่องแบบทหาร ตำรวจ ชุดเสื้อผ้า ผู้ใหญ่ชายและหญิง รองเท้า กระเป๋าถือที่ไม่ใช้แล้ว

๕) โทรศัพท์ เตารีดจำลอง ที่รีดผ้าจำลอง

๖) ภาพถ่ายและรายการอาหาร

๑.๒ มุมหมอ

๑) เครื่องเล่นจำลองแบบเครื่องมือแพทย์และอุปกรณ์การรักษาลูกป่วย เช่น หูฟัง เสื้อคลุม หมอ

๒) อุปกรณ์สำหรับเลียนแบบการบันทึกข้อมูลผู้ป่วย เช่น กระดาษ ดินสอ ฯลฯ

๓) เครื่องชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง

๑.๓ มุมร้านค้า

๑) ก่องและขวดผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่ใช้แล้ว

๒) ผลไม้จำลอง ผักจำลอง

๓) อุปกรณ์ประกอบการเล่น เช่น เครื่องคิดเลข ลูกคิด ธนบัตรจำลอง ฯลฯ

๔) ป้ายชื่อร้าน

๕) ป้ายชื่อผลไม้ ผักจำลอง

๒. มุมบล็อก

๒.๑ ไม้บล็อกหรือแท่งไม้ที่มีขนาดและรูปร่างต่างๆกัน เช่นบล็อกตัน บล็อกโต๊ะ จำนวน ตั้งแต่ ๘๐๐ ขึ้นขึ้นไป

๒.๒ ของเล่นจำลอง เช่น รถยนต์ เครื่องบิน รถไฟ คน สัตว์ ต้นไม้

๒.๓ ภาพถ่ายต่างๆ

๒.๔ ที่จัดเก็บไม้บล็อกหรือแท่งไม้อาจเป็นชั้น ลังไม้หรือพลาสติก แยกตาม รูปร่าง ขนาด

๓. มุมหนังสือ

- ๓.๑ หนังสือภาพนิทาน หนังสือภาพที่มีคำและประโยคสั้นๆ พร้อมภาพ
- ๓.๒ ชั้นหรือที่วางหนังสือ
- ๓.๓ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างบรรยากาศการอ่าน เช่น เสื้อ พรม หมอน
- ๓.๔ สมุดเซ็นยืมหนังสือกลับบ้าน
- ๓.๕ อุปกรณ์สำหรับการเขียน
- ๓.๖ อุปกรณ์เสริม เช่น เครื่องเสียง แผ่นนิทานพร้อมหนังสือนิทาน หูฟัง

๔. มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติศึกษา

- ๔.๑ วัสดุต่าง ๆ จากธรรมชาติ เช่น เมล็ดพืชต่างๆ เปลือกหอย ดิน หิน แร่ ฯลฯ
- ๔.๒ เครื่องมือเครื่องใช้ในการสำรวจ สังเกต ทดลอง เช่น แวนขยาย แม่เหล็ก เข็มทิศ เครื่องชั่ง

แนวการจัดกิจกรรมการเล่นตามมุม

๑. แนะนำมุมเล่นใหม่ เสนอแนะวิธีใช้ การเล่นของเล่นบางชนิด
๒. เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการเล่น
๓. ครูเปิดโอกาสให้เด็กคิด วางแผน ตัดสินใจเลือกเล่นอย่างอิสระ เลือกทำกิจกรรมที่จัดขึ้นตามความสนใจของเด็กแต่ละคน
๔. ขณะเด็กเล่น / ทำงาน ครูอาจชี้แนะ หรือมีส่วนร่วมในการเล่นกับเด็กได้
๕. เด็กต้องการความช่วยเหลือและคอยสังเกตพฤติกรรมการเล่นของเด็กพร้อมทั้งจดบันทึกพฤติกรรมที่น่าสนใจ
๖. เตือนให้เด็กทราบล่วงหน้าก่อนหมดเวลาเล่น ประมาณ ๓ - ๕ นาที
๗. ให้เด็กเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อยทุกครั้งเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

๑. ขณะเด็กเล่น ครูต้องสังเกตความสนใจในการเล่นของเด็ก หากพบว่ามุมใด เด็กส่วนใหญ่ไม่สนใจที่จะเล่นควรเปลี่ยนหรือจัดสื่อในมุมเล่นใหม่ เช่น มุมบ้าน อาจดัดแปลงหรือเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนเป็น มุมร้านค้า มุมเสริมสวย มุมหมอ ฯลฯ
๒. หากมุมใดมีจำนวนเด็กในมุมมากเกินไปควรเปิดโอกาสให้เด็กเลือกเล่นมุมใหม่
๓. หากเด็กเลือกมุมเล่นมุมเดียวเป็นระยะเวลาานาน ควรชักชวนให้เด็กเลือกมุมอื่นๆ ด้วย เพื่อให้เด็กมีประสบการณ์การเรียนรู้ในด้านอื่นๆด้วย
๔. การจัดสื่อหรือเครื่องเล่นในแต่ละมุม ควรมีการทำความสะอาด และสับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมเป็นระยะโดยคำนึงถึงลำดับชั้นการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

๕. กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง

กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อเคลื่อนไหว ร่างกายออกกำลัง และแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก โดยจัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ ดังนี้

จุดประสงค์

๑. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ของอวัยวะต่าง ๆ
๒. เพื่อส่งเสริมให้มีร่างกายแข็งแรง สุขภาพดี
๓. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด
๔. เพื่อปรับตัว เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น
๕. เพื่อเรียนรู้การระมัดระวัง รักษาความปลอดภัยทั้งของตนเองและผู้อื่น
๖. เพื่อฝึกการตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง
๗. เพื่อส่งเสริมให้มีความอยากรู้อยากเห็นสิ่งต่างๆ ที่แวดล้อมรอบตัว
๘. เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น การสังเกต การเปรียบเทียบ การจำแนก

ขอบข่ายของกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง

ลักษณะกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งที่ครูควรจัดให้เด็กได้เล่น ได้แก่

๑. การเล่นเครื่องเล่นสนาม

เครื่องเล่นสนาม หมายถึง เครื่องเล่นที่เด็กอาจปีนป่าย หมุน ซึ่งทำออกมาในรูปแบบต่างๆ เช่น

- ๑.) เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย หรือตาข่ายสำหรับปีนเล่น
- ๒.) เครื่องเล่นสำหรับโยกหรือไกว เช่น ม้าไม้ ชิงช้า ม้านั่งโยก ไม้กระดก
- ๓.) เครื่องเล่นสำหรับหมุน เช่น ม้าหมุน พวงมาลัยรถสำหรับหมุนเล่น
- ๔.) ราวโหนขนาดเล็กสำหรับเด็ก
- ๕.) ต้นไม้สำหรับเดินทรงตัว หรือไม้กระดานแผ่นเดียว
- ๖.) เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เช่น รถสามล้อ รถลากจูง

๒. การเล่นทราย

ทรายเป็นสิ่งที่เด็กๆ ชอบเล่น ทั้งทรายแห้ง ทรายเปียก นำมาก่อเป็นรูปต่างๆ ได้ และสามารถนำวัสดุอื่นมาประกอบการเล่นตกแต่งได้ เช่น กิ่งไม้ ดอกไม้ เปลือกหอย พิมพ์ขนม ที่ตักทราย ปกติบ่อทรายจะอยู่กลางแจ้ง โดยอาจจัดให้อยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้หรือสร้างหลังคาทำชอกัน เพื่อมิให้ทรายกระจัดกระจาย บางโอกาสอาจพรมน้ำให้ชื้นเพื่อเด็กจะได้ก่อเล่น นอกจากนี้ควรมี วิธีการปิดกั้นมิให้สัตว์เลื้อยลงไปทำความสกปรกในบ่อทรายได้

๓. การเล่นน้ำ

เด็กทั่วไปชอบเล่นน้ำมาก การเล่นน้ำนอกจากสร้างความพอใจและคลายความเครียดให้เด็กแล้วยังทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อีกด้วย เช่น เรียนรู้ทักษะการสังเกต จำแนกเปรียบเทียบปริมาตร อุปกรณ์ที่ใส่น้ำอาจเป็นถังที่สร้างขึ้นโดยเฉพาะหรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่มั่นคง ความสูงพอที่เด็กจะยืนได้พอดี และควรมีผ้าพลาสติกกันเสื่อผ้าเปียกให้เด็กใช้คลุมระหว่างเล่น

๔. การเล่นสมมติในบ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง

เป็นบ้านจำลองสำหรับให้เด็กเล่น จำลองแบบจากบ้านจริงๆ อาจทำด้วยเศษวัสดุประเภทผ้าใบ กระสอบป่าน ของจริงที่ไม่ใช่แล้ว เช่น หม้อ เต้า ขาม อ่าง เตา ริด เครื่องครัว ตุ๊กตาสมมติ

เป็นบุคคลในครอบครัว เสื้อผ้าผู้ใหญ่ที่ไม่ใช้แล้วสำหรับพลัดเปลี่ยน มีการตกแต่งบริเวณใกล้เคียงให้เหมือนบ้าน จริง ๆ บางครั้งอาจจัดเป็นร้านขายของ สถานที่ทำการต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเล่นสมมติตามจินตนาการของเด็กเอง

๕. การเล่นในมุมช่างไม้

เด็กต้องการออกแรงเคาะ ตอก กิจกรรมการเล่นในมุมช่างไม้จะช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง ช่วยฝึกการใช้มือและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา นอกจากนี้ยังฝึกให้รักงาน และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

๖. การเล่นเกมการละเล่น

กิจกรรมการเล่นเกมการละเล่นที่จัดให้เด็กเล่น เช่น เกมการละเล่นของไทย เกมการละเล่นของท้องถิ่น เช่น มอญซ่อนผ้า รีรีข้าวสาร แม่งู โพงพาง ฯลฯ การละเล่นเหล่านี้ ต้องใช้บริเวณที่ กว้าง การเล่นอาจเล่นเป็นกลุ่มเล็ก/กลุ่มใหญ่ก็ได้ ก่อนเล่นครูอธิบายกติกาและสาธิตให้เด็กเข้าใจ ไม่ควรนำ เกมการละเล่นที่มีกติกายุ่งยากและเน้นการแข่งขันแพ้ชนะ มาจัดกิจกรรมให้กับเด็กวัยนี้ เพราะเด็กจะเกิด ความเครียดและสร้างความรู้สึที่ไม่ดีต่อตนเอง

สื่อกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง

๑. การเล่นเครื่องเล่นสนาม

เครื่องเล่นสนาม หมายถึง เครื่องเล่นที่เด็กอาจปีนป่าย หมุน ซึ่งทำออกมาในรูปแบบต่างๆเช่น

- ๑.๑ เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย หรือตาข่ายสำหรับปีนเล่น
- ๑.๒ เครื่องเล่นสำหรับโยกหรือไกว เช่น ม้าไม้ ชิงช้า ม้านั่งโยก ไม้กระดก
- ๑.๓ เครื่องเล่นสำหรับหมุน เช่น ม้าหมุน พวงมาลัยรถสำหรับหมุนเล่น
- ๑.๔ ราวโหนขนาดเล็กสำหรับเด็ก
- ๑.๕ ต้นไม้สำหรับเดินทรงตัว หรือไม้กระดานแผ่นเดียว
- ๑.๖ เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เช่น รถสามล้อ รถลากจูง

๒. การเล่นทราย

ทรายเป็นสิ่งที่เด็กๆ ชอบเล่น ทั้งทรายแห้ง ทรายเปียก นำมาก่อนเป็นรูปต่างๆ ได้และสามารถนำวัสดุอื่นมาประกอบการเล่นตกแต่งได้ เช่น กิ่งไม้ ดอกไม้ เปลือกหอย พิมพ์ขนม ที่ตักทราย ปกติบ่อทรายจะอยู่กลางแจ้ง โดยอาจจัดให้อยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้หรือสร้างหลังคา ทำขอบกั้น เพื่อมิให้ทรายกระจัดกระจาย บางโอกาสอาจพรมน้ำให้ชื้นเพื่อเด็กจะได้ก่อเล่น นอกจากนี้ ควรมี วิธีการปิดกั้นมิให้สัตว์เลื้อยลงไปทำความสกปรกในบ่อทรายได้

๓. การเล่นน้ำ

เด็กทั่วไปชอบเล่นน้ำมาก การเล่นน้ำนอกจากสร้างความพอใจและคลายความเครียดให้ เด็กแล้วยังทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อีกด้วย เช่น เรียนรู้ทักษะการสังเกต จำแนกเปรียบเทียบปริมาณ อุณหภูมิ ที่ใส่น้ำอาจเป็นถังที่สร้างขึ้นโดยเฉพาะหรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่มั่นคง ความสูงพอที่เด็กจะยืนได้พอดี และควรมีผ้าพลาสติกกันเสื่อผ้าเปียกให้เด็กใช้คลุมระหว่างเล่น

๔. การเล่นเกมในบ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง

เป็นบ้านจำลองสำหรับให้เด็กเล่น จำลองแบบจากบ้านจริงๆ อาจทำด้วยเศษวัสดุประเภท ฝาใบ กระสอบป่าน ของจริงที่ไม่ใช้แล้ว เช่น หม้อ เต้า ขาม อ่าง เตา รีด เครื่องครัว ตุ๊กตาสมมติ เป็นบุคคลใน ครอบครัว เสื้อผ้าผู้ใหญ่ที่ไม่ใช้แล้วสำหรับผลัดเปลี่ยน มีการตกแต่งบริเวณใกล้เคียงให้เหมือนบ้านจริงๆ บางครั้งอาจจัดเป็นร้านขายของ สถานที่ทำการต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเล่นเกมสมมติตามจินตนาการของเด็กเอง

๕. การเล่นเกมช่างไม้

เด็กต้องการออกแรงเคาะ ตอก กิจกรรมการเล่นในมุมช่างไม้จะช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อ ให้แข็งแรง ช่วยฝึกการใช้มือและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา นอกจากนี้ยังฝึกให้รักงานและส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

๖. การเล่นเกมการละเล่น

กิจกรรมการเล่นเกมการละเล่นที่จัดให้เด็กเล่น เช่น เกมการละเล่นของไทย เกมการละเล่น ของท้องถิ่น เช่น มอญซ่อนผ้า รีรีข้าวสาร แม่จูง โพงพาง ฯลฯ การละเล่นเหล่านี้ ต้องใช้บริเวณที่กว้าง การเล่นอาจเล่นเป็นกลุ่มเล็ก/กลุ่มใหญ่ก็ได้ ก่อนเล่นครูอธิบายกติกาและสาธิตให้เด็กเข้าใจ ไม่ควรนำ เกมการละเล่นที่มีกติกายุ่งยากและเน้นการแข่งขันแพ้ชนะ มาจัดกิจกรรมให้กับเด็กวัยนี้ เพราะเด็กจะเกิดความเครียดและสร้างความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง

แนวการจัดกิจกรรม

๑. เด็กและครูร่วมกันสร้างข้อตกลง

๒. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นให้พร้อม

๓. สาธิตการเล่นเครื่องเล่นสนามบางชนิด

๔. ให้เด็กเลือกเล่นอิสระตามความสนใจและให้เวลาเล่นนานพอควร

๕. ครูควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย (ไม่ควรจัดกิจกรรมพลศึกษา) เช่น การเล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบ้านตุ๊กตา เล่นในมุมช่างไม้ เล่นบล็อกกลวง เครื่องเล่นสนาม เกมการละเล่น เล่นอุปกรณ์กีฬา สำหรับเด็ก เล่นเครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เล่นของเล่นพื้นบ้าน (เดินกะลา ฯลฯ)

๖. ขณะเด็กเล่นครูต้องคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น การอยู่ร่วมกัน กับเพื่อนของเด็กอย่างไร้ข้อขัด

๗. เมื่อหมดเวลาควรให้เด็กเก็บของใช้หรือของเล่นให้เรียบร้อย

๘. ให้เด็กทำความสะอาดร่างกายและดูแลเครื่องแต่งกายให้เรียบร้อยหลังเล่น

ข้อเสนอแนะ

๑. หมั่นตรวจตราเครื่องเล่นสนามและอุปกรณ์ประกอบให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยและใช้การ ได้ดี อยู่เสมอ

๒. ให้โอกาสเด็กเลือกเล่นกลางแจ้งอย่างอิสระทุกวัน อย่างน้อยวันละ ๓๐ นาที

๓. ขณะเด็กเล่นกลางแจ้ง ครูต้องคอยดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อระมัดระวังความปลอดภัยในการเล่น หากพบว่าเด็กแสดงอาการเหนื่อย อ่อนล้า ควรให้เด็กหยุดพัก

๔. ไม่ควรนำกิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็กระดับประถมศึกษามาใช้สอนกับเด็กระดับปฐมวัย เพราะยังไม่เหมาะสมกับวัย

๕. หลังจากเลิกกิจกรรมกลางแจ้ง ควรให้เด็กได้พักผ่อนหรือนั่งพัก ไม่ควรให้เด็ก รับประทานอาหารกลางวันหรือดื่มนมทันที เพราะอาจทำให้เด็กอาเจียน เกิดอาการจุกแน่นได้

๖. เกมการศึกษา

เกมการศึกษา (Didactic games) เป็นเกมที่ช่วยพัฒนาสติปัญญาช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ เป็นพื้นฐานการศึกษา มีกฎเกณฑ์กติกาต่างๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เด็กรู้จัก สังเกต คิดหาเหตุผลและเกิดความคิดรวบยอด เกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์ เกี่ยวกับพื้นที่ ระยะ เกมการศึกษาที่เหมาะสมจะช่วยฝึกทักษะความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาสำหรับเด็กวัย ๓-๖ ปี มีจุดประสงค์ ดังนี้

จุดประสงค์

๑. เพื่อฝึกทักษะการสังเกต จำแนกและเปรียบเทียบ
๒. เพื่อฝึกการแยกประเภท การจัดหมวดหมู่
๓. เพื่อส่งเสริมการคิดหาเหตุผล และตัดสินใจแก้ปัญหา
๔. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้
๕. เพื่อส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
๖. เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมต่างๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ประเภทของเกมการศึกษา

๑. เกมจับคู่ เช่น จับคู่ภาพเหมือน จับคู่ภาพกับเงา จับคู่ภาพกับโครงร่าง จับคู่ภาพที่ซ่อนอยู่ในภาพหลัก จับคู่ภาพที่มีความสัมพันธ์กัน จับคู่ภาพสัมพันธ์แบบตรงกันข้าม จับคู่ภาพที่สมมาตร จับคู่ ภาพแบบอนุกรม ฯลฯ

๒. เกมต่อภาพให้สมบูรณ์ (Jigsaws) หรือภาพตัดต่อ
๓. เกมวางภาพต่อปลาย (โดมิโน)
๔. เกมเรียงลำดับ
๕. เกมการจัดหมวดหมู่
๖. เกมการศึกษารายละเอียดของภาพ (ลอตโต้)
๗. เกมจับคู่แบบตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม)
๘. เกมพื้นฐานการบวก
๙. เกมหาความสัมพันธ์ตามลำดับที่กำหนด

สื่อเกมการศึกษา

๑. เกมจับคู่

เพื่อให้เด็กได้ฝึกสังเกตสิ่งที่เหมือนกันหรือต่างกันซึ่งอาจเป็นการเปรียบเทียบภาพต่างๆ แล้วจัดเป็นคู่ๆ ตามจุดมุ่งหมายของเกมแต่ละชุด เกมประเภทจับคู่นี้สามารถแบ่งได้หลายแบบ ดังนี้

- ๑.๑ เกมจับคู่ภาพที่เหมือนกันหรือจับคู่สิ่งของเดียวกัน

- ๑.๒ เกมจับคู่ภาพสิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน
- ๑.๓ เกมจับคู่ภาพชิ้นส่วนที่หายไป
- ๑.๔ เกมจับคู่ภาพที่สมมาตรกัน
- ๑.๕ เกมจับคู่ภาพที่สัมพันธ์กันแบบอุปมาอุปไมย
- ๑.๖ เกมจับคู่แบบอนุกรม

๒. เกมภาพตัดต่อ

- ๒.๑ ภาพตัดต่อที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ผลไม้ ผัก
- ๒.๒ ภาพตัดต่อแบบมิติสัมพันธ์

๓. เกมจัดหมวดหมู่

- ๓.๑ ภาพสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาจัดเป็นพวก ๆ
- ๓.๒ ภาพเกี่ยวกับประเภทของใช้ในชีวิตประจำวัน
- ๓.๓ ภาพจัดหมวดหมู่ตามรูปร่าง สี ขนาด รูปทรงเรขาคณิต

๔. เกมวางภาพต่อปลาย (โดมิโน)

- ๔.๑ โดมิโนภาพเหมือน
- ๔.๒ โดมิโนภาพสัมพันธ์

๕. เกมเรียงลำดับ

- ๕.๑ เรียงลำดับภาพเหตุการณ์ต่อเนื่อง
- ๕.๒ เรียงลำดับขนาด

๖. เกมศึกษารายละเอียดของภาพ (ลอตโต)

๗. เกมจับคู่แบบตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม)

๘. เกมพื้นฐานการบวก

แนวการจัดกิจกรรมเกมการศึกษา

๑. แนะนำกิจกรรมใหม่

๒. สาธิต / อธิบาย วิธีเล่นเกมอย่างเป็นขั้นตอนตามประเภทของเกม

๓. ให้เด็กหมุนเวียนเข้ามาเล่นเป็นกลุ่ม หรือรายบุคคล

๔. ขณะที่เด็กเล่นเกม ครูเป็นเพียงผู้แนะนำ

๕. เมื่อเด็กเล่นเกมแต่ละชุดเสร็จเรียบร้อย ควรให้เด็กตรวจสอบความถูกต้องด้วยตนเอง หรือร่วมกันตรวจกับเพื่อน หรือครูเป็นผู้ช่วยตรวจ

๖. ให้เด็กนำเกมที่เล่นแล้วเก็บใส่กล่อง เข้าที่ให้เรียบร้อยทุกครั้งก่อนเล่นเกมชุดอื่น

ข้อเสนอแนะ

๑. การจัดประสบการณ์เกมการศึกษาในระยะแรก ควรเริ่มสอนโดยใช้ของจริง เช่น การจับคู่ ครอบป้องกันที่เหมือนกัน หรือการเรียงลำดับครอบป้องกันตามลำดับสูง - ต่ำ

๒. การเล่นเกมในแต่ละวัน อาจจัดให้เล่นทั้งเกมชุดใหม่และเกมชุดเก่า

๓. ครูอาจให้เด็กหมุนเวียนเข้ามาเล่นเกมกับครูที่ละกลุ่ม หรือสอนทั้งชั้นตามความเหมาะสม

๔. ครูอาจให้เด็กที่เล่นได้แล้ว มาช่วยแนะนำกติกาการเล่นในบางโอกาสได้

๕. การเล่นเกมการศึกษา นอกจากใช้เวลาในช่วงกิจกรรมเกมการศึกษาตามตารางกิจกรรมประจำวันแล้วอาจให้เด็กเลือกเล่นอิสระในช่วงเวลากิจกรรมการเล่นตามมุมได้

๖. การเก็บเกมที่เล่นแล้ว อาจเก็บใส่กล่องเล็กๆ หรือใส่ถุงพลาสติกหรือใช้ยางรัดแยก แต่ละเกม แล้วจัดใส่กล่องใหญ่รวมไว้เป็นชุด

หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) ในระดับปฐมวัย

กรอบการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต โดยที่ประชุม ได้เห็นชอบร่วมกันในการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต หัวข้อวิชา 4 วิชา ประกอบด้วย

- 1) การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
- 2) ความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต
- 3) STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต
- 4) พลเมืองและความรับผิดชอบต่อสังคม

หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา ระดับปฐมวัย จะใช้เวลาเรียนทั้งปี จำนวน 40 ชั่วโมง จัดทำเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมและการเรียนรู้ในช่วงวัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ชื่อหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) ในระดับปฐมวัย “รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต”

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้ ด้านการป้องกันการทุจริต สำหรับใช้เป็นเนื้อหามาตรฐานกลางให้สถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการเรียนการสอนให้กับกลุ่มเป้าหมายในระดับปฐมวัย เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในการแยกผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม จิตพอเพียง การไม่ยอมรับและไม่ทนต่อการทุจริต โดยใช้ชื่อว่าหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) หลักสูตรที่ ๑ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีแนวทางการนำไปใช้ตามความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน ดังนี้

๑. นำไปจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมของโรงเรียน
๒. นำไปจัดในชั่วโมงลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้
๓. นำไปบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (สาระหน้าที่พลเมือง) หรือนำไปบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

๒. จุดมุ่งหมายของรายวิชา เพื่อให้นักเรียนปฐมวัย

- ๒.๑ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
- ๒.๒ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความอายและความไม่ทนต่อการทุจริต
- ๒.๓ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
- ๒.๔ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- ๒.๕ สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
- ๒.๖ ปฏิบัติตนเป็นผู้อายและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
- ๒.๗ ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต

๒.๘ ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

๓. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียด และความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิด วิเคราะห์ จำแนก แยกแยะ การฝึกปฏิบัติจริง การทำโครงการ กระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPs) การอภิปราย การสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

๔. ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวม
  ๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
  ๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
  ๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
  ๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
  ๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
  ๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
  ๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
  ๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต
- รวมทั้งหมด ๙ ผลการเรียนรู้

๘.๔ ตารางกิจกรรมประจำวัน

เวลา	กิจกรรมประจำวัน	หมายเหตุ
๐๗.๓๐ - ๐๘.๐๐ น.	- รับเด็กเป็นรายบุคคล	
๐๘.๐๐ - ๐๘.๓๐ น.	- เคารพธงชาติ สวดมนต์- ตรวจสอบสุขภาพ / พาเด็กไปห้องน้ำ	
๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น.	- กิจกรรมสนทนา ข้าว และเหตุการณ์ ทำสมาธิ	
๐๙.๐๐ - ๐๙.๒๐ น.	- กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ	
๐๙.๒๐ - ๑๐.๒๐ น.	- กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุม	
๑๐.๒๐ - ๑๐.๓๐ น.	- พัก (รับประทานอาหารเสริม (นม))	
๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๕ น.	- กิจกรรมเสริมประสบการณ์/ในวงกลม	
๑๐.๔๕ - ๑๑.๓๐ น.	-กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง	
๑๑.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.	-พัก (รับประทานอาหารกลางวัน)	
๑๒.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.	- นอนพักผ่อน	
๑๔.๐๐ - ๑๔.๒๐ น.	- เก็บที่นอน ล้างหน้า	

เวลา	กิจกรรมประจำวัน	หมายเหตุ
๑๔.๒๐ - ๑๔.๓๐ น.	- พัก (รับประทานอาหารเสริม (นม))	
๑๔.๓๐ - ๑๔.๕๐ น.	- กิจกรรมเกมการศึกษา	
๑๔.๕๐ - ๑๕.๐๐ น.	- สรุปลง / เตรียมตัวกลับบ้าน	

๘.๕ หน่วยการจัดประสบการณ์

๘.๕.๑ หน่วยการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ (๔ ปี)

สัปดาห์ที่	สาระการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง/ชื่อหน่วย	หมายเหตุ
๑	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	เรียนรู้กัน ฉันกับเธอ	บูรณาการ
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ	
๒	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	ผู้นำที่หนูรัก	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ	
๓	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	เรียนรู้เรื่องเส้น	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - ระบบคิดฐาน ๒	
๔	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หนูไหว้คุณครู	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - ระบบคิดฐาน ๒	
๕	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	ร่างกายของเรา	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - ของเล่น	
๖	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หนูทำได้	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - ของเล่น	
๗	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ฝน ฝน ฝน	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม	

สัปดาห์ที่	สาระการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง/ชื่อหน่วย	หมายเหตุ
		- การรับประทานอาหาร	
๘	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หนูไปทำบุญ การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การเข้าแถว	
๙	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	ศิลปะ - การเก็บของใช้ส่วนตัว	
สัปดาห์ที่	สาระการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง/ชื่อหน่วย	หมายเหตุ
๑๐	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	อาหารที่มีประโยชน์ การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - ทำงานที่ได้รับมอบหมาย	
๑๑	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ฝึกเสนอร้อย การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การแบ่งปัน	
๑๒	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	พ เอ๊ย พ ฟิน การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การแต่งกาย	
๑๓	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	แม่ของแผ่นดิน การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การทำกิจวัตรประจำวัน	
๑๔	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	บ้านแสนสุข ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - ของเล่น	
๑๕	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	ครอบครัวของเรา ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การรับประทานอาหาร	
๑๖	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	ปัจจัย ๔ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การเข้าแถว	
๑๗	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	ไร่มะลิแม่	

ลำดับที่	สาระการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง/ชื่อหน่วย	หมายเหตุ
		ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การเก็บของใช้ส่วนตัว	
๑๘	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หนูเป็นเด็กดี ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - ทำงานที่ได้รับมอบหมาย	
๑๙	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ต้นไม้มีคุณ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - ทำงานที่ได้รับมอบหมาย	
ลำดับที่	สาระการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง/ชื่อหน่วย	หมายเหตุ
๒๐	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หนูช่วยประหยัดได้ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การแบ่งปัน	
๒๑	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	กระถางแสนสวย ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การแบ่งปัน	
๒๒	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	โรงเรียนของเรา ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การแต่งกาย	
๒๓	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	หนูน้อยนักสำรวจ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การแต่งกาย	
๒๔	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	โรงเรียนน่าอยู่ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำกิจวัตรประจำวัน	
๒๕	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	พ่อของแผ่นดิน ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำกิจวัตรประจำวัน	
๒๖	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	อากาศอยู่ไหน STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง	
๒๗	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	หนาวแล้วนะ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความโปร่งใส	

สัปดาห์ที่	สาระการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง/ชื่อหน่วย	หมายเหตุ
๒๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	พลังวิเศษ	
		STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความตื่นรู้ / ความรู้	
๒๙	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	สวัสดีปีใหม่	
		STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ต้านทุจริต	
๓๐	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	นักอนุรักษ์น้อย	
		STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า	
๓๑	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	วันของเด็ก	
		- ความเอื้ออาทร	
๓๒	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	สัตว์มีคุณ	
		STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - การรับประทานอาหาร	
๓๓	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	บุคคลต่างๆ	
		STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - การช่วยเหลือเพื่อน	
๓๔	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	รอบๆตัวหนู	
		STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - การใช้กระดาษ	
๓๕	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	สีสวยๆ	
		พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - ความรับผิดชอบต่อตนเอง	
๓๖	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	กลางวันกลางคืน	
		พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น	
๓๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	ตัวเลขน่ารู้	
		พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - การตรงต่อเวลา	
๓๘	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ฤดูร้อนมาถึงแล้ว	
		พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - การทำความสะอาดห้องเรียน	
๓๙	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	แมลงบ้านเรา	
		พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	

สัปดาห์ที่	สาระการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง/ชื่อหน่วย	หมายเหตุ
		- การช่วยเหลือตนเอง	
๔๐	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ยุ่งจอมยุ่ง ประเมินผลหลักสูตรด้านทฤษฎีศึกษาระดับปฐมวัย	

๘.๕.๒ หน่วยการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ ๓ (๕-๖ ปี)

สัปดาห์ที่	สาระการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง/ชื่อหน่วย	หมายเหตุ
๑	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	เรียนรู้กัน ฉันกับเธอ	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ	
๒	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	ผู้นำที่หนูรัก	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ	
๓	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	เรียนรู้เรื่องเส้น	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - ระบบคิดฐาน ๒	
๔	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หนูไหว้คุณครู	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - ระบบคิดฐาน ๒	
๕	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	ร่างกายของเรา	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - ของเล่น	
๖	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หนูทำได้	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - ของเล่น	
๗	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ฝน ฝน ฝน	
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม - การรับประทานอาหาร	
๘	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หนูไปทำบุญ	

สัปดาห์ที่	สาระการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง/ชื่อหน่วย	หมายเหตุ
		การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การเข้าแถว	
๙	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	ศีลห้า - การเก็บของใช้ส่วนตัว	
๑๐	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	อาหารที่มีประโยชน์ การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - ทำงานที่ได้รับมอบหมาย	
๑๑	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ฝึกแสนอ้อย การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การแบ่งปัน	
๑๒	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	ฟ เอ้ย ฟ ฟัน การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การแต่งกาย	
๑๓	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	แม่ของแผ่นดิน การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การทำกิจวัตรประจำวัน	
๑๔	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	บ้านแสนสุข ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - ของเล่น	
๑๕	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	ครอบครัวของเรา ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การรับประทานอาหาร	
๑๖	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	ปัจจัย ๔ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การเข้าแถว	
๑๗	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	ไร่มะลิแม่ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การเก็บของใช้ส่วนตัว	
๑๘	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หนูเป็นเด็กดี	

สัปดาห์ที่	สาระการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง/ชื่อหน่วย	หมายเหตุ
		ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - ทำงานที่ได้รับมอบหมาย	
๑๙	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ต้นไม้มีคุณ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - ทำงานที่ได้รับมอบหมาย	
๒๐	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หนูช่วยประหยัดได้ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การแบ่งปัน	
๒๑	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	กระถางแสนสวย ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การแบ่งปัน	
๒๒	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	โรงเรียนของเรา ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การแต่งกาย	
๒๓	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	หนูน้อยนักสำรวจ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การแต่งกาย	
๒๔	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	โรงเรียนน่าอยู่ ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำกิจวัตรประจำวัน	
๒๕	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	พ่อของแผ่นดิน ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำกิจวัตรประจำวัน	
๒๖	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	อากาศอยู่ไหน STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง	
๒๗	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	หนาวแล้วนะ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความโปร่งใส	
๒๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	พลังวิเศษ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความตื่นรู้ / ความรู้	
๒๙	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	สวัสดีปีใหม่	

สัปดาห์ที่	สาระการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง/ชื่อหน่วย	หมายเหตุ
		STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ต้านทุจริต	
๓๐	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	นักอนุรักษ์น้อย STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า	
๓๑	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	วันของเด็ก - ความเอื้ออาทร	
สัปดาห์ที่	สาระการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง/ชื่อหน่วย	หมายเหตุ
๓๒	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	สัตว์มีคุณ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - การรับประทานอาหาร	
๓๓	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	บุคคลต่างๆ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - การช่วยเหลือเพื่อน	
๓๔	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	รอบๆตัวหนู STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - การใช้กระดาษ	
๓๕	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	สีสวยๆ พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - ความรับผิดชอบต่อตนเอง	
๓๖	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	กลางวันกลางคืน พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น	
๓๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	ตัวเลขน่ารู้ พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - การตรงต่อเวลา	
๓๘	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ฤดูร้อนมาถึงแล้ว พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - การทำความสะอาดห้องเรียน	
๓๙	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	แมลงบ้านเรา พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - การช่วยเหลือตนเอง	
๔๐	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	ยุ้งจอมยุ่ง ประเมินผลหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาในระดับปฐมวัย	

๙. การจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้

๙.๑ การจัดสภาพแวดล้อม

การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้สำหรับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีความสำคัญต่อเด็กเนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลองและต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวอีกครั้งสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ เป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สิ่งที่ป็นนามธรรมเข้าใจยาก เปลี่ยนเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจง่าย เรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง ๕ เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ ตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ของหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย ตามบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่นอย่างเหมาะสม เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

การจัดสภาพแวดล้อม

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ถ้าหากเด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม มีการสนับสนุนอำนวยความสะดวกจากผู้ใหญ่ ภายใต้บรรยากาศที่มีความสุขไม่เคร่งเครียด ด้วยกฎระเบียบที่เคร่งครัดหรือยากต่อการปฏิบัติ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จึงจัดแบ่งเป็น ๓ ด้าน

การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ เป็นการจัดสภาพแวดล้อมตามแนวคิดเรื่อง การตอบสนอง ความต้องการพื้นฐาน และการเรียนรู้โดยการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การจัดการจึงมีเป้าหมายให้เด็กอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข อนามัยที่ดีมีพื้นที่ในการตอบสนอง การทำกิจกรรมต่างๆ อย่างคล่องตัว และตอบสนองการทำกิจกรรมที่หลากหลาย ลักษณะการจัดการจึงเน้นในเรื่องความสะอาด ความปลอดภัย ความอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น ความสะดวกที่จะทำให้รู้สึกคล่องตัว สดใส กระฉับกระเฉง ความพร้อมของห้องเรียนในสถานศึกษาที่มีลักษณะกายภาพที่ดีคือ มีการถ่ายเทอากาศที่ดี มีอุณหภูมิที่เหมาะสม มีแสงสว่างพอเพียง มีความสงบที่จะทำให้กิจกรรมอย่างสบายและมีสมาธิ มีที่ให้เก็บวัสดุของใช้ และผลงาน มีที่จัดแสดงเพื่อการสื่อสารข้อมูล แต่ละจุดของพื้นที่จะต้องสะดวกในการเข้าออก พ่อแม่ผู้ปกครองสามารถเข้าไปดูแลได้อย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่

สภาพแวดล้อมในห้องเรียน หลักการสำคัญในการจัดต้องคำนึงถึงความปลอดภัยความสะอาด เป็นเป้าหมายการพัฒนาเด็ก ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของเด็กเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกรับรู้แน่นอนใจ และมีความสุข โดยคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

๑)การจัดวางวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์ ควรจัดให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัยและพัฒนาการเพื่อให้เด็กสามารถใช้หรือทำกิจกรรม ได้สะดวกด้วยตนเอง

๒)วัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์ ควรให้มีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

๓)การจัดพื้นที่ในห้องเรียนควรจัดให้เหมาะสม เลือกที่ตั้งครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่างๆ และมุมประสบการณ์ โดยคำนึงถึงทิศทางลม แสงสว่างพอเพียงต่อการทำกิจกรรม ไม่มีแสงสว่างส่องรบกวนสายตาเด็กขณะปฏิบัติกิจกรรม ทุกจุดของห้องควรให้มองเห็นได้โดยรวม

๔) สภาพแวดล้อมในห้องปลอดภัยจากสัตว์ แมลง พืช และสารเคมีที่มีพิษ ครูภัณฑิลา โตะ เก้าอี้ ไม่ควรเป็นมุมแหลมที่เป็นอันตราย

๕) การแบ่งพื้นที่ห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมมีดังนี้

๕.๑ พื้นที่อำนวยความสะดวกสำหรับเด็กและผู้สอน

- ๑) ที่แสดงผลงานของเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือที่แขวนผลงาน
- ๒) ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก อาจจะทำเป็นกล่อง หรือจะใส่เป็นรายบุคคล
- ๓) ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อาจทำเป็นช่องครบตามจำนวนเด็ก
- ๔) ที่เก็บเครื่องใช้ของผู้สอน เช่น อุปกรณ์การสอน ของใช้ส่วนตัวผู้สอน

๕) ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ

๕.๒ พื้นที่ปฏิบัติกิจกรรมและการเคลื่อนไหว ควรกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่เด็กสามารถจะทำงานได้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็ก หรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระจากกิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่งโดยไม่รบกวนผู้อื่น

๕.๓ พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ สามารถจัดได้ตามความเหมาะสม ขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน ต้องมีของเล่น วัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่างพอเพียงต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นในมุมเล่นอย่างมีเสรีมักถูกกำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้โอกาสเด็กได้เล่นอย่างเสรี ประมาณวันละ ๑ ชั่วโมง การจัดมุมเล่นต่างๆ ผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๑) ในห้องเรียนควรมีมุมเล่นอย่างน้อย ๓-๕ มุม ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับพื้นที่และขนาดของห้อง

๒) ควรมีการเปลี่ยนสีของเล่นตามมุม ตามหน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และตามความสนใจของเด็ก

๓) ควรจัดให้มีสื่อและผลงานที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้ว จัดวางอยู่ในมุมเล่น เช่น การทดลองอย่างง่าย เรื่องการเปลี่ยนแปลงของสี เป็นต้น โดยผู้สอนจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เด็กได้เล่น

๔) ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมเล่น เพื่อจูงใจให้เด็กรู้สึกเป็นเจ้าของ อยากเรียนรู้ อยากเข้าเล่น

๕) ควรสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างวินัยเชิงบวกให้กับเด็ก เช่น สร้างข้อตกลงร่วมกันว่า เมื่อเล่นเสร็จแล้วจะต้องจัดเก็บอุปกรณ์ทุกอย่างเข้าที่ให้เรียบร้อย

๖) การจัดแสดงผลงานและการเก็บของควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

- จะให้มีที่แสดงผลงาน เสนอภาพวาด งานเขียนอิสระหรืองานปั้น งานประดิษฐ์
- จัดที่แสดงผลงานให้น่าสนใจและสดชื่น
- ให้เด็กเห็นของแปลกๆ ใหม่ๆ ที่เด็กไม่เคยเห็น
- ส่งเสริมให้เด็กๆ รู้จักเลือกสรรหาว่าจะทำอะไร จะแสดงอะไร
- กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น

ของเด็กๆ

- สอนให้รู้จักจัดของเป็นตาม ชนิด/ ประเภท และเลือกของออกมาใช้ตามความต้องการ

- สร้างนิสัยในการเก็บของให้เป็นที่เป็นทาง
ตัวอย่างมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ที่ควรจัดมีดังนี้

มุมบล็อก

เป็นมุมที่จัดเก็บบล็อกไม้ต้นที่มีขนาดและรูปร่างต่างๆกัน เด็กสามารถนำมาเล่นต่อประกอบกันเป็นสิ่งที่ต่างๆ ตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง นอกจากนี้ควรมีสื่ออื่นๆ เช่น ยานพาหนะ หรือสัตว์จำลอง ฯลฯ เพื่อประกอบการเล่น

แนวทางการจัด

มุมบล็อกเป็นมุมที่ควรจัดให้อยู่ห่างจากมุมที่ต้องการความสงบ เช่น มุมหนังสือ ทั้งนี้เพราะเสียงจากการเล่นต่อไม้บล็อก อาจรบกวนสมาธิเด็กที่อยู่ในมุมหนังสือได้ นอกจากนี้ควรอยู่ห่างจากทางเดินผ่านหรือทางเข้าออกของห้อง เพื่อไม่ให้กีดขวางทางเดินหรือเกิดอันตรายจากการเดินสะดุดไม้บล็อกถ้ากรณีเด็กยังเล่นไม่เสร็จครูหรือเด็กร่วมกันกำหนดพื้นที่โดยใช้สัญลักษณ์สีหรือเครื่องหมายการจราจรมากขึ้นเพื่อให้เด็กกลับมาเล่นต่อได้

การจัดเก็บไม้บล็อกเรานี้ ควรจะวางไว้ในระดับที่เด็กสามารถหยิบมาเล่น หรือนำเก็บด้วยตนเองได้อย่างสะดวก ปลอดภัย และควรฝึกให้เด็กหัดจัดเก็บเป็นหมวดหมู่เพื่อความเป็นระเบียบ และสะดวกต่อการหยิบใช้และเก็บคืนโดยทำภาพสัญลักษณ์ รูปร่างของไม้บล็อกติดไว้ที่ช่องจัดเก็บ

มุมหนังสือ

ในห้องเรียนควรมีบริเวณที่เงียบ สำหรับให้เด็กได้ดูรูปภาพ อ่านหนังสือนิทาน ฟังนิทาน ผู้สอนควรจัดมุมหนังสือให้เด็กได้คุ้นเคยกับตัวหนังสือ และทำกิจกรรมตามลำพังหรือเป็นกลุ่มเล็กๆ

แนวทางการจัด

มุมหนังสือ เป็นมุมที่ต้องการความสงบ ควรจัดห่างจากมุมที่มีเสียง เช่น มุมบล็อก มุมบทบาทสมมติ ฯลฯ และควรจัดบรรยากาศสูงใจให้เด็กได้เข้าไปใช้เกิดความรักและทะนุถนอมหนังสือและปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน มีจำนวนหนังสือเพียงพอกับเด็กและเหมาะสมกับวัยของเด็ก ควรมีการเปลี่ยนหนังสือทุกสัปดาห์ และเลือกหนังสือที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็กด้วย

มุมบทบาทสมมติ

มุมบทบาทสมมติ เป็นมุมที่จัดขึ้นเพื่อให้เด็กมีโอกาสได้นำเอาประสบการณ์ที่ได้รับจากบ้านหรือชุมชนมาเล่น แสดงบทบาทสมมติ เลียนแบบบุคคลต่างๆ ตามจินตนาการของตน เช่น เป็นพ่อแม่ในมุมบ้าน เป็นหมอ ในมุมหมอเป็น พ่อค้าแม่ค้าในมุมร้านค้า ฯลฯ การเล่นดังกล่าวเป็นการปลูกฝังความสำนึกถึงบทบาททางสังคมที่เด็กได้พบเห็นในชีวิตจริง

แนวทางการจัด

มุมบทบาทสมมตินี้ ควรอยู่ใกล้มุม บล็อก หรืออาจจะให้เป็นสถานที่ต่างๆ นอกเหนือจากการจัดเป็นบ้านโดยสังเกตการเล่นและความสนใจของเด็กกว่ามีการเปลี่ยนแปลงบทบาทการเล่นจากบทบาทเดิมไปสู่รูปแบบการเล่นอื่นหรือไม่ อุปกรณ์ที่นำมาจัดควรเปลี่ยนไปตามความสนใจของเด็กเช่นกัน มุมบทบาทสมมติอาจจะเป็นบ้าน/ร้านอาหาร/ร้านขายของ ร้านเสริมสวย โรงพยาบาล ฯลฯ

ในขณะที่เดียวกันอุปกรณ์ที่นำมาจัดให้เด็กควรมั่นดูแลและทำความสะอาดทุกสัปดาห์ ไม่เป็นอันตราย และความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

มุมวิทยาศาสตร์/มุมธรรมชาติ

มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ เป็นมุมเล่นที่ผู้สอนจะรวบรวมสิ่งของต่างๆหรือสิ่งที่มีในธรรมชาติมาให้เด็กได้สำรวจ สังเกต ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้กับเด็ก

แนวทางการจัด

มุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ อาจจะไวใกล้ มุมหนังสือ สิ่งของที่จัดวางต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กในขณะที่ใช้หรือเก็บควรวางในระดับที่เด็กหยิบ จับ ดูวัสดุอุปกรณ์ เหล่านั้นได้โดยสะดวกควรปรับเปลี่ยนสิ่งของที่นำมาจัดแสดง อาจมีการจำลองการทดลองอย่างง่าย เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้

สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน คือการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณในสถานศึกษา รวมทั้งจัดสนามเด็กเล่น พร้อมเครื่องเล่นสนาม จะระวังรักษาความปลอดภัยภายในสถานศึกษา ดูแลรักษาความสะอาด ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่นรอบๆ บริเวณสถานศึกษา สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก

สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน ประกอบด้วย

๑) **สนามเด็กเล่น** ควรมีพื้นผิว หลายประเภท เช่น ดิน ทราย หญ้า พื้นสำหรับเล่นของเด็กเล่นที่มีล้อรวมทั้งที่ร่ม ที่โล่งแจ้ง พื้นดินสำหรับขุด ที่เล่นน้ำ บ่อทรายพร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่น เครื่องเล่นสนามสำหรับปีนป่าย การทรงตัว ฯลฯ ทั้งนี้ต้องไม่ติดกับบริเวณที่มีอันตราย ต้องหมั่นตรวจตราเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพแข็งแรง ปลอดภัยอยู่เสมอและหมั่นดูแลเรื่องความสะอาด

๒) **ที่นั่งเล่นพักผ่อน** จัดที่นั่งไว้ได้ต้นไม้ร่มเงา อาจใช้กิจกรรมย่อยๆ หรือกิจกรรมที่ต้องการความสงบ หรืออาจจัดเป็นพื้นที่ให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์ ป้ายนิเทศ เพื่อให้ความรู้แก่เด็กและผู้ปกครอง

๓) **บริเวณธรรมชาติ** ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ แปลงปลูกพืชสวนครัว หากบริเวณสถานศึกษามีไม่มากนักอาจปลูกพืชในกระบะหรือกระถาง หรือเศษวัสดุในท้องถิ่น

๔) **ห้องปฏิบัติการ และอาคารประกอบต่างๆ** เช่น โรงอาหาร เรือนเพาะชำ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่างๆ ควรจัดให้มีพื้นที่สำหรับเด็กทำกิจกรรมและเรียนรู้ ที่สะอาดและปลอดภัยสำหรับเด็ก

การจัดสภาพแวดล้อมด้านจิตภาพ เป็นการจัดห้องเรียนตามแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ อย่างมีความสุข การจัดสภาพแวดล้อมจึงเป็นการจัดเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งจะเกิดความสะอาด ปลอดภัย ราบรื่นจากการทำกิจกรรมในห้อง ที่มีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมและมีการปฏิบัติต่อกันที่เหมาะสมของผู้ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมทั้งเด็กและผู้สอน นอกจากนี้ยังรวมถึงกฎ ระเบียบ กติกา ข้อตกลงที่ทุกคนสามารถปฏิบัติร่วมกันได้และเกิดความสุขในการอยู่ร่วมกัน การจัดบรรยากาศด้านจิตภาพ จึงเป็นเป้าหมายเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสภาพแวดล้อมแห่งความสุข ผู้สอนมีหน้าที่ที่อบอุ่นให้ความมั่นใจแก่เด็กสนับสนุนให้เด็กได้ประสบความสำเร็จในกิจกรรมต่างๆ มีสถานที่ที่เด็ก

สามารถมีความเป็นส่วนตัว หรือเมื่อต้องการอยู่ตามลำพัง ต้องการความสงบ ให้อิสระเด็กในการสื่อสาร เคลื่อนไหว ทำกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งข้อตกลงต่างๆ สามารถยืดหยุ่นได้เมื่อจำเป็น การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพมีรายละเอียดดังนี้

บุคลิกภาพผู้สอน

บุคลิกภาพผู้สอนช่วยเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในห้องได้เป็นอย่างดี ยิ้มแย้ม แจ่มใส มีกิริยามารยาทแบบไทย แต่งกายเหมาะสมกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน เต็มใจตอบคำถามของเด็ก พูดกับเด็กด้วยเสียงนุ่มนวลเป็นมิตร และพูดชี้แจงเหตุผลแก่เด็กด้วยน้ำเสียงปกติ

การจัดการชั้นเรียนของผู้สอน

ผู้สอนควรใส่ใจดูแลให้เด็กอยู่ร่วมกันในห้องเรียนอย่างมีความสุข พร้อมทั้งเรียนรู้สิทธิและหน้าที่ของตน มีการสร้างข้อตกลงในการปฏิบัติตนร่วมกันระหว่างครูกับเด็ก และเด็กกับเด็ก การแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบ แนวทางปฏิบัติเมื่อเด็กไม่ทำตามข้อตกลง และแก้ไขปัญหาเมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับเด็ก

ความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับเด็กช่วยเสริมสร้างให้เด็กรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย สร้างความมั่นใจในตนเอง และเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ผู้สอนควรสร้างความสัมพันธ์กับเด็กด้วยท่าทาง เช่น ยิ้ม สัมผัส ทักทาย และพูดคุยกับเด็ก ดูแลเด็กที่มีปัญหาสุขภาพ ไม่สบาย หรือต้องการกำลังใจ รับฟังเมื่อเด็ก พูดด้วย ให้โอกาสเด็กที่ต้องการพูดคุยกับผู้สอน ตอบเมื่อเด็กถาม และยอมรับการช่วยเหลือของเด็ก

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเด็ก

ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับเด็กในสถานศึกษา จะทำให้เด็กอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างเด็กกับเด็ก ผู้สอนควรจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับเด็ก โดยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างความรับผิดชอบในการทำงาน ให้เด็กได้ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมแก้ปัญหา เช่น การจัดของเล่นการดูแลความสะอาดการทำงานกลุ่ม เป็นต้น

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษา

ผู้สอนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับสถานศึกษา ผู้สอนจึงควรสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองด้วยการจัดทำป้ายนิเทศซึ่งมีสาระเกี่ยวกับเด็ก ผู้ปกครอง ชุมชน และโรงเรียน จัดทำจดหมายข่าวถึงผู้ปกครอง หรือการสื่อสารผ่านสื่อและเทคโนโลยี กระตุ้นให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทางโรงเรียน สนับสนุนให้ผู้ปกครองเยี่ยมชั้นเรียนของเด็กจัดประชุมพบปะระหว่างผู้ปกครองและผู้สอน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ทำงานอาสาสมัครร่วมกับทางโรงเรียน

การจัดสภาพแวดล้อมด้านสังคม เป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เกิดจากแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่เรียนรู้ทางสังคมจากการเล่น การทำกิจกรรมและการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งเด็กและผู้ใหญ่ การจัดสภาพแวดล้อมด้านสังคมจึงเป็นการจัดการที่让孩子ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สนับสนุนให้ปฏิบัติตนในลักษณะที่สังคมยอมรับและเกิดทักษะทางสังคม มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้สนับสนุนให้เกิดการแบ่งปันกันทั้งในด้านความคิด ความรู้สึก พื้นที่และอุปกรณ์ต่างๆ จัดให้มีบรรยากาศแบบ

ประชาธิปไตย เด็กได้แสดงความเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่างๆ เช่น การกำหนดข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบต่างๆ การแบ่งหน้าที่ การฝึกการมีวินัยในตนเอง

การเรียนรู้ของเด็กที่ได้ปฏิสัมพันธ์สิ่งแวดล้อมทั้งด้านวัตถุและบุคคล ผู้สอนจะต้องพยายามจัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก ให้เด็กทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น กับสิ่งของและกระบวนการต่างๆ รวมถึงให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับประสบการณ์ต่างๆ และผู้สอนจะต้องมีการวางแผนการจัดกิจกรรมประจำวันให้เด็กได้พัฒนาทางร่างกายและสังคม โดยการเตรียมสื่อ วัสดุ ที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้เด็กได้เกิดกระบวนการคิด ให้เด็กได้เห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและกระบวนการต่างๆ อย่างกว้างขวาง การที่เด็กอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เด็กจะพัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและมีความคิดสร้างสรรค์

๙.๒ สื่อ

สื่อเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก เป็นตัวกลางกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดการเรียนรู้ ของเด็กอายุ ๔-๖ ปีจำเป็นต้องผ่านการลงมือปฏิบัติจริงหรือเกิดการค้นพบด้วยตนเองเป็นประสบการณ์ตรง ซึ่งเด็กจะเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือมองเห็น จับต้องได้ ไปสู่สิ่งที่เป็นนามธรรม เพื่อเข้าสู่อายุที่สูงขึ้น การเรียนรู้ของเด็กวัยนี้จึงขึ้นอยู่กับของจริงที่พบเห็น ของเล่นที่เลียนแบบของจริง นิทานและเพลงดังนี้

๑) ของเล่น

ของเล่นเป็นสิ่งที่ประกอบการเล่นของเด็ก ของเล่นช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเกิดความมั่นใจในการเล่น ของเล่นอาจจัดทำขึ้นเองจากวัสดุ สิ่งของ เศษวัสดุเหลือใช้รอบตัวในชีวิตประจำวันหรือเป็นการเลือกซื้อของเล่นที่มีขายในท้องตลาด ซึ่งมีการจัดหาของเล่นให้เด็กต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและเหมาะสมกับวัยของเด็ก

๑.๑ ลักษณะของเล่นเด็ก ของเล่นเกี่ยวข้องกับการเล่นของเด็กแบ่งเป็น

๑.๑.๑ ของจริง เป็นของเล่นที่เป็นสิ่งหรือเครื่องใช้ในชีวิตจริง ของจริงที่เด็กเล่นได้ เช่น

ช้อน

ถ้วย พลาสติก หม้อ จาน

๑.๑.๒ ของเล่นเลียนแบบของจริง เป็นของเล่นที่ทำขึ้นให้มีรูปแบบเหมือนของจริง ที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน ทำจากวัสดุประเภทไม้ พลาสติก โลหะ กระดาษ ก็ได้ เช่น ตุ๊กตาสัตว์ขนนุ่ม ตุ๊กตาคอน ลูกบอลเด็กเล่น รถเด็กเล่น ของเล่นเครื่องครัว/ เครื่องใช้ในบ้าน

๑.๑.๓ ของเล่นสร้างสรรค์ เป็นของเล่นที่ทำขึ้นไม่มีรูปแบบที่แน่นอนตายตัว สามารถประกอบเข้าด้วยกันให้เป็นอะไรก็ได้ตามความต้องการหรือจินตนาการของผู้เล่น เช่น ตัวต่อ พลาสติก พลาสติกสร้างสรรค์ บล็อกพลาสติก/ ไม้ วัสดุที่ใช้ในการวาดภาพ/ การปั้น/ การประดิษฐ์

๑.๑.๔ ของเล่นเพื่อการศึกษา เป็นของเล่นที่ทำขึ้น มีรูปแบบช่วยพัฒนาทักษะการสังเกต ทักษะกล้ามเนื้อมือ ประสานสัมพันธ์กับตา ทักษะการคิด เช่น ไม้บล็อก เกมภาพตัดต่อ เกมโดมิโน

๑.๑.๕ ของเล่นพื้นบ้าน เป็นของเล่นที่ทำจากวัสดุตามธรรมชาติหรือวัสดุที่มีอยู่ใน

ท้องถิ่นด้วยเช่น โมบายปลาตะเพียน ตะกร้อใบลาน ตุ๊กตาสัตว์ทำจากฟาง กังหันลมใบตาล ล้อกลิ้งไม้ไผ่
นก/ ตุ๊กตาสานใบมะพร้าว กะลารองเท้า ปี่ใบมะพร้าว และปั้นดินเหนียวรูปสัตว์

๑.๒ ประเภทของเล่นเด็ก ของเล่นเด็กมีหลากหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์
ของการใช้เล่นแบ่งเป็น

๑.๒.๑ ของเล่นฝึกประสาทสัมผัส เป็นของเล่นที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก ในการ
มองเห็น ได้ยินและสัมผัส เช่น ของเล่นที่มีผิวสัมผัสเรียบ- ขรุขระ ของเล่น หยิบจับไว้ในมือได้ เสียงเพลง

๑.๒.๒ ของเล่นฝึกการเคลื่อนไหว เป็นของเล่นที่เคลื่อนที่ไปมาได้ กระตุ้นให้เด็ก
ใช้กล้ามเนื้อแขน ขา เช่น ลูกบอล ของเล่นลากจูงได้ ของเล่นไต่ลาน ของเล่นมีล้อเลื่อน

๑.๒.๓ ของเล่นฝึกความสัมพันธ์มือตา เป็นของเล่นที่ฝึกให้เด็กได้พัฒนาการประสาน
สัมพันธ์ระหว่างการใช้กล้ามเนื้อและตาอย่างมีจุดหมาย เช่น กระดานค้อนตอก กล่องหยอดรูปทรง
ของเล่นร้อยลูกปัดเม็ดโต ของเล่นร้อยเชือกตามรู ของเล่นผูกเชือก/รูดซิป/ติดกระดุม

๑.๒.๔ ของเล่นฝึกภาษา เป็นของเล่นที่ช่วยในการฟัง การสื่อสารทางด้านกรฟัง
การพูดเล่าเรื่อง เช่น หนังสือภาพนิทาน เทป เพลงเด็ก เครื่องดนตรี หุ่นมือ

๑.๒.๕ ของเล่นฝึกการสังเกต เป็นของเล่นฝึกทักษะการเปรียบเทียบ การจำแนก
หรือจัดกลุ่มของ เช่น ของเล่นรูปทรงเรขาคณิต แผ่นภาพจับคู่ บล็อกต่างสีต่างขนาด

๑.๒.๖ ของเล่นฝึกการคิด เป็นของเล่นสอนให้เด็กมีสมาธิและรู้จักแก้ปัญหา คิดใช้
เหตุผล เช่น ภาพตัดต่อ ตัวต่อภาพ ปริศนา บล็อกไม้

๑.๒.๗ ของเล่นฝึกความคิดสร้างสรรค์ เป็นของเล่นที่ส่งเสริมให้เด็กสร้าง
จินตนาการตามความนึกคิดหรือแสดงบทบาทสมมุติ เช่น บล็อกไม้ ตัวต่อ ของเล่นเครื่องครัว ของเล่น
ร้านค้า ของเล่นเครื่องมือแพทย์

๑.๓ การเลือกของเล่นเด็ก หลักเกณฑ์ที่ควรคำนึงถึงมีดังนี้

๑.๓.๑ ความปลอดภัยในการเล่น ของเล่นสำหรับเด็ก อาจทำด้วยไม้ ผ้า พลาสติก
หรือโลหะ ที่ไม่มีอันตรายเกี่ยวกับผิวสัมผัสที่แหลมคม หรือมีชิ้นส่วนที่หลุดหรือแตกหักได้ ตลอดจนทำให้
วัสดุที่ไม่มีพิษมีภัยต่อเด็กในสีที่ทา หรือส่วนผสมในการผลิตมีขนาดเล็กเกินไป จนทำให้เด็กกลืนหรือ
หยิบใส่รูจมูก หรือเข้าปากได้ รวมทั้งมีน้ำหนักพอเหมาะที่เด็กสามารถหยิบเล่นได้ ๑ . ๓ . ๒

ประโยชน์ในการเล่น ของเล่นที่ดีควรช่วยสร้างความสนใจของเด็กให้อยากรู้อยากเห็น มีสีสันสวยงามสะดุด
ตาเด็ก มีการออกแบบที่ส่งเสริมให้เด็กใช้ความคิดและจินตนาการที่จะเล่นอย่างริเริ่มสร้างสรรค์หรือ
แก้ปัญหาช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหว และการใช้มือได้อย่างคล่องแคล่ว ทั้งยังเสริมสร้าง
การพัฒนาประสาทมือและตาให้สัมพันธ์กัน ๑.๓.๓ ประสิทธิภาพในการเล่น ของเล่น

ที่เหมาะสมในการเล่นควรมีความยากง่ายกับอายุและความสามารถตามพัฒนาการของเด็ก ของเล่นที่ยาก
เกินไปจะบั่นทอนความสนใจในการเล่นของเด็กและทำให้เด็กรู้สึกท้อถอยได้ง่าย ส่วนของเล่นที่ง่ายเกินไป
ก็ทำให้เด็กเบื่อไม่อยากจะเล่นได้ นอกจากนี้ของเล่นควรทำให้เด็กได้ใช้ประสบการณ์ตรงและเกิดการเรียนรู้

ด้วยตนเอง มีความแข็งแรงทนทานและปรับเปลี่ยนแปลงใช้ประโยชน์ได้หลายโอกาส หลายรูปแบบเล่นได้หลายคน

๑.๓.๔ ความประหยัดทรัพยากร ของเล่นที่ดีไม่จำเป็นต้องมีราคาแพงหรือผลิตด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีตราเครื่องหมายผลิตภัณฑ์ของบริษัทที่มีชื่อเสียงเป็นที่นิยมทั่วไป หากแต่เป็นวัสดุของหรือของเล่นที่สามารถจัดหาง่ายๆ มีราคาย่อมเยา และมีอยู่ในท้องถิ่นนั้นโดยหาซื้อได้ง่ายหรือทำขึ้นเองได้จากภูมิปัญญาพื้นบ้านหรือวัฒนธรรมท้องถิ่น

ตารางเกณฑ์พิจารณาการเลือกซื้อของเล่นให้เด็ก

ประเด็นการพิจารณา
๑. ของเล่นที่มีลักษณะปลอดภัยสำหรับเด็กตามวัย สีที่ใช้ เป็นสีที่ปลอดภัย ไม่มีชิ้นส่วนแหลมคมหรือแตกหักง่าย
๒. ของเล่นเหมาะกับวัยของเด็กไม่ยากหรือง่ายเกินไปที่เด็กจะเล่นได้เอง
๓. ของเล่นดึงดูดความสนใจการเล่น ทำลายความสามารถของเด็ก
๔. ของเล่นมีการออกแบบอย่างพิถีพิถัน มองดูเหมาะกับธรรมชาติของเด็ก
๕. ของเล่นสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบได้หลากหลาย ใช้เล่นได้หลายแบบ หลายวิธีตามความต้องการของผู้เล่น
๖. ของเล่นมีความคงทนใช้เล่นได้ยาวนาน ไม่บอบสลายง่าย
๗. ของเล่นช่วยส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของเด็ก ทำให้เด็กเรียนรู้หลายๆด้านเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว
๘. ของเล่นช่วยขยายความคิดสร้างสรรค์ของเด็กทำให้เด็กใช้จินตนาการ การคิดทำสิ่งใหม่ๆ
๙. ของเล่นทำให้เด็กมีสมาธิ ใจจดจ่ออยู่กับการเล่นเป็นเวลานานพอควรตามช่วงความสนใจของวัย
๑๐. ของเล่นทำความสะอาดได้ง่าย หรือนำกลับมาเล่นใหม่ได้
๑๑. ของเล่นทำให้เด็กเกิดความรู้สึกดีต่อตนเองและค้นพบความสำเร็จ
๑๒. ของเล่นมีราคาไม่แพงจนเกินไป เมื่อเปรียบเทียบกับคุณภาพของวัสดุและการใช้ประโยชน์

๒. นิทาน

นิทานเป็นสื่อ เครื่องมือและวิธีการที่สำคัญในการพัฒนาเด็ก การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง จะช่วยสร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับหนังสือ ถือเป็นก้าวแรกของการรักการอ่านหนังสือในเด็กได้อย่างแยบยล

๒.๑ ประโยชน์ของนิทาน นิทานมีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กดังนี้

๒.๑.๑ ด้านร่างกาย การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง เด็กจะได้บริหารร่างกายตามเรื่องราวของนิทาน ทำให้อวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายแข็งแรง

๒.๑.๒ ด้านอารมณ์ จิตใจ การอ่านหนังสือให้เด็กฟังเด็กจะรู้สึกสนุกสนานมีความสุขที่ได้ฟังเรื่องราวหรือท้องกทกลอนและแสดงท่าทางอย่างอิสระตามความต้องการ เด็กจะมีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส

๒.๑.๓ ด้านสังคม สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคมรอบด้าน

๒.๑.๔ ด้านสติปัญญา การอ่านหนังสือจะช่วยให้เด็กสามารถจดจำถ้อยคำ จำประโยคและเรื่องราวใน

หนังสือได้ รู้จักเรียนแบบคำพูด เข้าใจความหมายของเรื่องที่จะอ่าน รู้จักคิดและรู้จักจินตนาการ

๒.๒ วิธีการเล่านิทานและเรื่องราวสำหรับเด็ก

เมื่อเลือกนิทานเรื่องราวที่เหมาะสมกับวัยของเด็กได้แล้ว วิธีการเล่านิทาน หรือเรื่องราว เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจติดตามฟังเนื้อเรื่องจนจบ จึงจำเป็นต้องทำให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะเล่าด้วย ใน การเล่าเรื่องนิทานที่นิยมใช้มี ๒ วิธีดังนี้

๒.๒.๑ การเล่าเรื่องโดยไม่มีอุปกรณ์ เป็นการเล่านิทานเรื่องการบอกเล่าด้วยน้ำเสียงและ ลีลาของผู้เล่า ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑) การขึ้นต้นเรื่องที่จะเล่าควรดึงดูดความสนใจเด็ก โดยค่อยๆ เริ่มเล่าด้วยเสียงพูดที่ชัดเจน ลีลา ของการเล่าช้า ช้า และเริ่มเร็วขึ้นจนเป็นการเล่าด้วยจังหวะปกติ

๒) ระดับเสียงที่ใช้ควรดัง และประโยคที่เล่าควรแบ่งเป็นประโยคสั้นๆ แต่ได้ใจความ การเล่าควร ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ไม่ควรจังหวะการเล่าให้นานและจะทำให้เด็กเบื่อ อีกทั้งไม่ควรมีคำถามหรือคำพูด อื่นๆ ที่เป็นการขัดจังหวะทำให้เด็กหมดสนุก

๓) การใช้น้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง ควรแสดงให้สอดคล้องกับลักษณะของตัวละคร ไม่ควรพูด น้อยๆ เรื่อยๆ เพราะขาดให้ความตื่นเต้น

๔) การนั่งเล่าเรื่อง ควรจัดหาเก้าอี้ที่นั่งให้เหมาะกับระดับสายตาเด็ก ควรเว้นระยะห่างของการนั่ง เผอิญหน้าเด็กพอประมาณที่จะสามารถสบตาเด็กขณะเล่าเรื่องได้ทั่วถึง

๕) การใช้เวลาไม่ควรเกิน ๒๐ นาที โดยสังเกตจากท่าทางการแสดงออกของเด็ก ซึ่งไม่ได้ให้ความ สนใจจดจ่อกับเรื่องที่เล่า

๖) การ เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและวิจารณ์เรื่องที่เล่า ควรใช้คำถามสอบถามความคิดของเด็กเกี่ยวกับเรื่องราวที่ได้ ฟัง ให้เด็กมีโอกาสแสดงความคิดเห็นภายหลังที่เรื่องเล่าจบลง

๒.๒.๒ การเล่าเรื่องโดยมี อุปกรณ์ช่วย อุปกรณ์ที่ช่วยในการเล่าเรื่องมีหลายประเภท ได้แก่

๑) สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ซึ่งสามารถนำมาเล่าเรื่องราวประสบการณ์ได้แก่เด็กได้ อุปกรณ์ที่เป็น สิ่งแวดล้อมได้แก่สัตว์ พืช บุคคลสำคัญ สถานที่สำคัญ ชาวและเหตุการณ์ ตลอดจนสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ

๒) วัสดุเหลือใช้ สิ่งของที่ไม่เป็นที่ต้องการ แต่ยังมีประโยชน์ เช่น ภาพจากหนังสือนิตยสาร กิ่งไม้ ของกระดาษ สิ่งเหล่านี้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเล่าเรื่องได้

๓) ภาพ ใช้รูปภาพที่มีเรื่องราวเล่าได้ เช่น ภาพที่มีเรื่องราวรวมอยู่ในแผ่นเดียวหรือทำเป็นแผ่น ภาพพลิกหลายๆแผ่น ขนาดใหญ่พอควรและมีเนื้อเรื่องเขียนไว้ด้านหลัง

๔) หุ่นจำลอง ใช้หุ่นที่ทำด้วยผ้าหรือกระดาษทำเป็นละครหุ่นมือ หุ่นเชิด หุ่นชัก

๕) สไลด์ประกอบการเล่าเรื่อง ใช้ภาพถ่ายเป็นสไลด์แผ่นฉายใช้ที่ฉายภาพ

๖) หน้ากาก ทำเป็นรูปตัวละคร ใช้วัสดุทำเป็นหน้ากากรูปตัวละครต่างๆ

๗) เทปนิทานหรือเรื่องราว ใช้การเปิดเทปที่มีเสียงเล่าเรื่องราว

๘) นิ้วมือประกอบการเล่าเรื่อง ใช้นิ้วมือเคลื่อนไหวเป็นตัวละครต่างๆ

๒.๓ การอ่านนิทาน

การสร้างนิสัยรักการอ่านให้เด็กเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของผู้สอน เพราะหนังสือคืออาหารสมองและอาหารใจ หนังสือคือความสุข หนังสือคือเพื่อน หนังสือคือแหล่งเรียนรู้ของเด็กไปตลอดชีวิต การสร้างนิสัยรักการอ่านให้เด็ก จึงเป็นการสร้างพื้นฐานสำคัญของชีวิตให้เด็ก เด็กจะรักหนังสือได้จากการที่ผู้สอนอ่านหนังสือที่เด็กชอบให้ฟังแล้วเล่าเท่าที่เด็กเรียกร้องต้องการ เด็กจะรู้สึกพอใจและมีความสุขมากในขณะที่ผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้ฟัง และจะตื่นโตขึ้นมาเป็นคนรักหนังสือ และรักการอ่านหนังสือ การการอ่านนิทานให้เด็กฟัง คือการอ่านหนังสือที่ไม่ปล่อยให้เด็กเดินทางไปคนเดียว หรือเป็นผู้รับฟังเพียงอย่างเดียว แต่ผู้สอนต้องมีส่วนร่วมไปกับเด็กด้วย นิทานเป็นสื่อสำหรับผู้สอนในการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีเด็กที่เติบโตมาด้วยการหล่อหลอมให้ฟังนิทาน มักจะเป็นเด็กที่ใช้ภาษาได้ดีมากกว่าเด็กในวัยเดียวกันที่ไม่ได้ถูกหล่อหลอมมาด้วยหนังสือหรือนิทาน อีกทั้งเด็กที่มีนิสัยรักการอ่านจะพัฒนาในด้านอื่นๆได้อย่างรวดเร็วตามมา เช่น สมองพฤติกรรมและอารมณ์ที่ดี

การพัฒนาสื่อ

การพัฒนาสื่อเพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมในระดับปฐมวัยนั้น ก่อนอื่นควรได้สำรวจข้อมูลสภาพปัญหาต่างๆของสื่อทุกประเภทที่ใช้อยู่ว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อจะได้ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับความต้องการ

แนวทางการพัฒนาสื่อ ควรมีลักษณะเฉพาะ ดังนี้

๑. ปรับปรุงสื่อให้ทันสมัยเข้ากับเหตุการณ์ ใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อนเกินไป เหมาะสมกับวัยของเด็ก

๒. รักษาความสะอาดของสื่อ ถ้าเป็นวัสดุที่ล้างน้ำได้ เมื่อใช้แล้วควรได้ล้างเช็ด หรือ ปิดฝุนให้สะอาด เก็บไว้เป็นหมวดหมู่ วางเป็นระเบียบหยิบใช้ง่าย

๓. ถ้าเป็นสื่อที่ผู้สอนผลิตขึ้นมาใช้เองและผ่านการทดลองใช้มาแล้ว ควรเขียนคู่มือประกอบการใช้สื่อนั้น โดยบอกชื่อสื่อ ประโยชน์และวิธีใช้สื่อ รวมทั้งจำนวนชิ้นส่วนของสื่อในชุดนั้นและเก็บคู่มือไว้ในซองหรือถุง พร้อมสื่อที่ผลิต

๔. พัฒนาสื่อที่สร้างสรรค์ ใช้ได้เอนกประสงค์ คือ เป็นได้ทั้งสื่อเสริมพัฒนาการและเป็นของเล่นสนุกสนานเพลิดเพลิน

๔.๓ แหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญคือเป็นแหล่งการศึกษาตามความสนใจและความต้องการตามอัธยาศัยปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การสืบเสาะหาความรู้ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การสร้างเสริมประสบการณ์ด้วยประสบการณ์ตรง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยขอเสนอแหล่งเรียนรู้ที่เป็นตัวอย่างแหล่งวิทยาการการเรียนรู้ในชุมชน และกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดในชุมชนและธรรมชาติดังนี้

แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น วัดและในชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ องค์กรบริหารส่วนตำบล สถานีตำรวจ พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ ต่างๆ เป็นต้น แหล่งเรียนรู้ในชุมชนอีกประเภทหนึ่ง เป็นสถาบันของชุมชนที่มีอยู่ในวิถีชีวิตและการทำมาหากินในชุมชน เช่น โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญในวัด หรือ ศาสนสถาน

ซึ่งเป็นสถานที่ทำบุญตามประเพณี ตลาด ร้านขายของชำ ซึ่งเป็นแหล่งชุมชนชาวบ้าน สถานีอนามัย ป่า
ทุกแห่ง ล้วนเป็นห้องเรียนธรรมชาติที่เปิดกว้างสร้างบรรยากาศและจินตนาการการเรียนรู้ของเด็ก

แหล่งเรียนรู้ภายใน	แหล่งเรียนรู้ภายนอก
<ul style="list-style-type: none"> ◆ อาคารเรียนต่างๆ ◆ ห้องสมุด ◆ ห้องคอมพิวเตอร์ ◆ ห้องประชุม ◆ ห้องพยาบาล ◆ สวนเกษตรพอเพียง ◆ ห้องวิชาการ ◆ ห้องสหกรณ์โรงเรียน ◆ สนามเด็กเล่น ◆ สนามกีฬา ◆ บ่อปลา ◆ โรงเรือนเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ ◆ โรงน้ำดื่ม 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ◆ มัสยิด ◆ วังแทงช้าง ◆ โรงผลิตพื้นบ้าน ช่วงเทศกาล (วันรายอ , งานแต่ง) ◆ โรงหล่อ เสา ปูน ◆ โรงปูนซีเมนต์ ◆ ภูมิปัญญาชาวบ้าน (การสานสานต, การสานเสื่อ) ◆

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ปราชญ์ชาวบ้าน / ภูมิปัญญาท้องถิ่น / ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่สถานศึกษาเชิญมาให้ความรู้แก่ ครู /
นักเรียน ได้แก่ การทำนา การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงปลา การทำนา การตัดผม การสานสานต,เสื่อ ฯลฯ

๑๐. การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ ๔-๖ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์
จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก ถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการปฏิบัติ
กิจวัตรประจำวันเป็นความรับผิดชอบของผู้สอนที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมี
ส่วนร่วมวิธีการประเมินที่เหมาะสม ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนาหรือสัมภาษณ์
การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กและสรุปผลการประเมิน เพื่อให้ได้ข้อมูลว่าเด็กบรรลุตามสภาพที่พึง
ประสงค์ ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือไม่เพียงใด ผู้สอนควรวางแผนและ
พัฒนาการจัดประสบการณ์อย่างไรต่อไป โดยมีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยควรวัดหลักการ ดังนี้

๑. วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ การวางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็น
ระบบ เป็นภารกิจหนึ่งของผู้สอนโดยเริ่มต้นจาก

๑.๑ นำหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติด้วยการออกแบบและจัดทำหน่วยการ
เรียนรู้และแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้

๑.๒ กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

๑.๓ เก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้สอนจะต้องวางแผนและออกแบบว่าในแต่ละวัน แต่ละกิจกรรมจะสังเกตพฤติกรรมใด สังเกตเด็กคนใดบ้าง และนำข้อมูลที่ได้ไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลต่อไป

๒. ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน การประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้านตามหลักการนี้ คือ การประเมินพัฒนาการเด็กด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์แต่ละวัยที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ที่มุ่งเน้นพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่องนั่นเอง

๓. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี จุดมุ่งหมายของการประเมินพัฒนาการเด็ก เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคลให้เต็มตามศักยภาพ ทั้งนี้ ความน่าเชื่อถือของผลการประเมินจึงเป็นสิ่งสำคัญ ผู้สอนต้องสังเกตพฤติกรรมหรือการปฏิบัติตนของเด็กเป็นระยะๆ ตลอดปีการศึกษา มีจำนวนครั้งในการสังเกตพฤติกรรมอย่างเหมาะสมและเพียงพอก่อนจะสรุปหรือให้ระดับคุณภาพของพฤติกรรมตามสภาพที่พึงประสงค์ในแต่ละวัย

๔. ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ไม่ควรใช้แบบทดสอบ เนื่องจากแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยให้ความสำคัญกับตัวเด็ก ทั้งการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ การอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา การเล่นและการเรียนรู้ของเด็กภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ดังนั้น การประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หรือการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ด้วยวิธีการสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็ก จึงเป็นวิธีการประเมินที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเด็กวัยนี้ ผู้สอนจึงไม่ควรใช้แบบทดสอบที่ใช้กระดาษและดินสอในการเขียนตอบ เพื่อประเมินพัฒนาเด็กวัยนี้

๕. สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนตามสภาพที่พึงประสงค์ รวบรวมได้จากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ผู้สอนต้องนำไปเทียบเกณฑ์การให้ระดับคุณภาพใจ แต่ละสภาพที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พร้อมจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศในระดับห้องเรียนว่า เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการใดบ้างเป็นจุดเด่นหรือควรได้รับการส่งเสริม และนำไปใช้ในการพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคลและใช้เป็นข้อมูลสื่อสารกับผู้ปกครองในการเสริมศักยภาพเด็กเป็นรายบุคคลต่อไป

แนวทางการประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๒)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๒) กำหนดเป้าหมายคุณภาพของเด็กปฐมวัยโดยยึดพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนี้

๑) พัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถของร่างกายในการเคลื่อนไหว สุขภาพอนามัยที่ดีรวมถึงการใช้มือกับตาที่ประสานสัมพันธ์กันในการทำกิจกรรมต่างๆ

การประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย การประเมินน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ สุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี การรู้จักความปลอดภัย การเคลื่อนไหวและการทรงตัว การเล่น และการออกกำลังกายและการใช้กล้ามเนื้อเล็กอย่างประสานสัมพันธ์กัน

๒) พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นความสามารถในการแสดงอารมณ์และความรู้สึก โดยที่เด็กรู้จักควบคุมอารมณ์และแสดงออกอย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ เพื่อเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ ตลอดจนการรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

การประเมินพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย การประเมินความสามารถในการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเห็นอกเห็นใจ ความสนใจ ความสามารถ และมีความสุขในการทำงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ความรับผิดชอบในการทำงาน ความซื่อสัตย์สุจริตและรู้สึกถูกผิด ความเมตตากรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปันตลอดจนการประหยัด อดออม และพอเพียง

๓) พัฒนาการด้านสังคม เป็นความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น ปรับตัวในการเล่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่น สามารถทำหน้าที่ตามบทบาทของตน ทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบ รู้กาลเทศะ สามารถช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน เรียนรู้การปรับตัวให้เข้ากับเด็กอื่น รู้จักรวมมือในการเล่นกับกลุ่มเพื่อน ปฏิบัติตามข้อตกลงในการเล่น รู้จักรอคอยตามลำดับก่อน-หลัง

การประเมินพัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย การประเมินความมีวินัยในตนเอง การช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การระวังภัยจากคนแปลกหน้าและสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตราย การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การมีสัมมาคารวะและมารยาทตามวัฒนธรรมไทย รักความเป็นไทย การยอมรับความเหมือนความแตกต่างระหว่างบุคคล การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔) พัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถทางสมองที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว และความสัมพันธ์ระหว่างตนเองและสิ่งแวดล้อม ด้วยการรับรู้ สังเกต จดจำ วิเคราะห์ รู้คิด รู้เหตุผล และแก้ปัญหา ทำให้สามารถปรับตัวและเพิ่มทักษะใหม่ ซึ่งแสดงออกด้วยการใช้ภาษา สื่อความหมายและการกระทำ เด็กวัยนี้สามารถโต้ตอบหรือมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุและสิ่งของที่อยู่รอบตัวได้ สามารถจำสิ่งต่างๆ ที่ได้กระทำซ้ำกันบ่อยๆ ได้ดี เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีขึ้นแต่ยังอาศัยการ

รับรู้เป็นส่วนใหญ่ว่าปัญหาการลองผิดลองถูกจากการรับรู้มากกว่าการใช้เหตุผล ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวพัฒนาอย่างรวดเร็วตามอายุที่เพิ่มขึ้นในส่วนของพัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยนี้ เป็นระยะพัฒนาภาษาอย่างรวดเร็ว โดยมีโอกาสใช้ภาษาจากการทำกิจกรรมต่างๆ ในรูปของการสนทนาตอบคำถาม เล่าเรื่องนิทานและทำกิจกรรมต่างๆ

การประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย การประเมินความสามารถในการสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ ความสามารถในการอ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ ความสามารถในการคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ การทำงานศิลปะ การแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการและความสร้างสรรค์ การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และความสามารถในการแสดงหาความรู้

สำหรับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๒) ได้กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยใช้เป็นจุดหมายในการพัฒนาและการประเมินเด็กให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน ๑๒ ข้อ ดังนี้

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย ๒ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

๓. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งเกิดวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต สร้างความตระหนักให้นักเรียน ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีจิตพอเพียงต้านทุจริต ละอายและเกรงกลัวที่จะไม่ทุจริตและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ๔ มาตรฐาน คือ

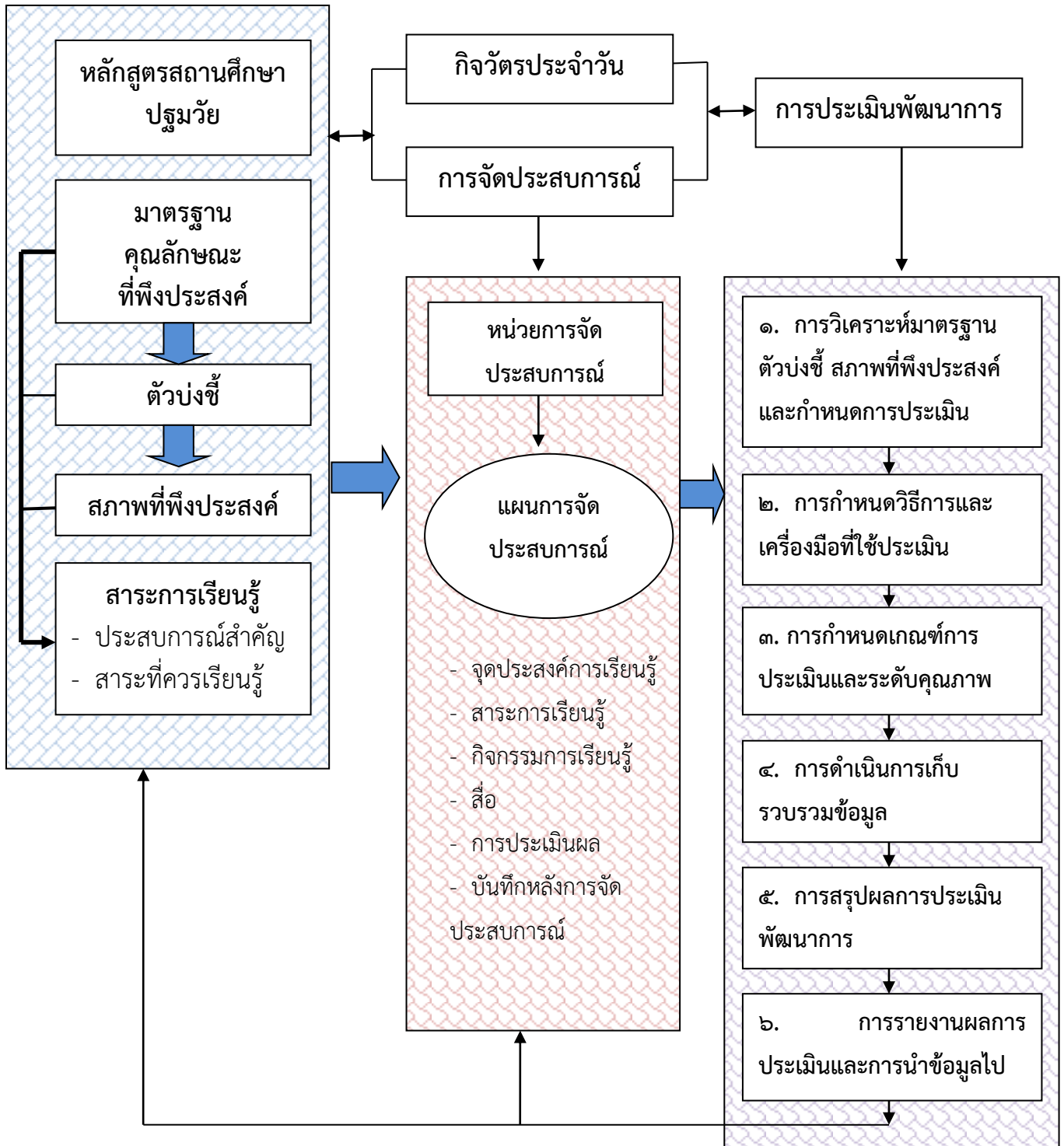
มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้
เหมาะสมกับวัย

แผนภาพแสดงความเชื่อมโยงของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ฉบับ
ปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๒) กับการประเมินพัฒนาการ

ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพนั้น เกิดขึ้นในห้องเรียนขณะจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของเด็ก มีขั้นตอนดังนี้

๑. การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ และการกำหนดประเด็นการประเมิน

ผู้สอนต้องวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ และกำหนดสิ่งที่จะประเมินจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เพื่อวางแผนการประเมินพัฒนาการและการตรวจสอบทบทวนความถูกต้อง ความครอบคลุมและความเชื่อมโยง อันจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ ดังนี้

๑.๑ การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์

การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การจัดประสบการณ์ ได้มีวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีที่สอดคล้องของมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้เพื่อกำหนดหน่วยการเรียนรู้ โดยการนำสภาพที่พึงประสงค์ได้จากการวิเคราะห์มากำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ และกำหนดกิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม หรือใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ตามที่สถานศึกษากำหนดในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังนั้น ผู้สอนต้องวางแผนการประเมินพัฒนาการให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์

๑.๒ การกำหนดประเด็นการประเมิน เป็นการกำหนดพัฒนาการที่ต้องการประเมิน คือ สภาพที่พึงประสงค์ที่นำมากำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ซึ่งครอบคลุมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้านในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และเชื่อมโยงไปยังจุดประสงค์ของแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวัน ดังนั้นประเด็นการประเมินจึงประกอบไปด้วยจุดประสงค์ของแผนการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้

เมื่อกำหนดประเด็นการประเมินได้แล้วให้พิจารณาว่า ในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้สามารถเก็บข้อมูลการประเมินได้จากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และจากกิจวัตรประจำวันโดยการตรวจสอบข้อมูลที่เกิดจากจัดกิจกรรมในแต่ละแผนการจัดประสบการณ์และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เนื่องจากกิจวัตรประจำวันของเด็กเป็นสิ่งที่ปฏิบัติเป็นประจำซ้ำๆ จนเกิดเป็นทักษะและมีการพัฒนาจนเป็นลักษณะนิสัย

๒. การกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการ

เมื่อผู้สอนกำหนดประเด็นการประเมินพัฒนาการได้ชัดเจนแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการ ครูผู้สอนต้องวางแผนและกำหนดวิธีการประเมินให้เหมาะสมกับกิจกรรม เช่น ใช้การสังเกตพฤติกรรม การประเมินผลงาน/ชิ้นงาน การพูดคุยหรือสัมภาษณ์เด็ก ฯลฯ วิธีการที่ครูผู้สอนเลือกใช้ต้องมากกว่า ๒ วิธีการ หรือใช้วิธีการหลากหลาย ซึ่งวิธีการที่เหมาะสมและนิยมใช้ในการประเมินเด็กปฐมวัย มีดังต่อไปนี้

๒.๑ การสังเกตและการบันทึก แบ่งออกเป็น ๒ แบบ ได้แก่ ๑) การสังเกตแบบเป็นทางการ คือ การสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตามแผนที่วางไว้ และ ๒) การสังเกตแบบไม่เป็นทางการ

คือ การสังเกตในขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวันและเกิดพฤติกรรมที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น ครูผู้สอนต้องจดบันทึกสิ่งที่รวบรวมได้จากการสังเกตอย่างเหมาะสม ทั้งนี้การบันทึกพฤติกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องทำอย่างชัดเจนและสม่ำเสมอ เนื่องจากเด็กเจริญเติบโตและมีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การสังเกตและบันทึกพัฒนาการเด็กปฐมวัยสามารถใช้แบบง่ายๆ ดังนี้

๑) แบบบันทึกพฤติกรรมแบบเป็นทางการ โดยกำหนดประเด็นหรือพัฒนาการที่ต้องการสังเกต (สอดคล้องกับสภาพที่พึงประสงค์หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้) ระบุชื่อนามสกุลเด็ก วัน เดือน ปี เกิด ไว้ล่วงหน้า รวมทั้งชื่อผู้ทำการสังเกต ดำเนินการสังเกตโดยบรรยายพฤติกรรมเด็กที่สังเกตไว้ตามประเด็น ผู้สังเกตต้องบันทึกวัน เดือน ปีที่ทำการสังเกตแต่ละครั้ง ข้อมูลการสังเกตที่ครูผู้สอนบันทึกลงในแบบบันทึกพฤติกรรมนี้จะช่วยให้ครูผู้สอนเข้าใจพฤติกรรมเด็กได้ดีขึ้น และทราบว่าเด็กแต่ละคนมีจุดเด่น มีความต้องการ มีความสนใจ หรือต้องการความช่วยเหลือในเรื่องใดบ้าง

๒) แบบบันทึกพฤติกรรมแบบไม่เป็นทางการ เป็นการบันทึกพฤติกรรม เหตุการณ์ หรือจากการจัดประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน โดยระบุชื่อ นามสกุล วัน เดือน ปีเกิดเด็ก ผู้สังเกต วัน เดือน ปีที่บันทึก อาจบันทึกโดยใช้การบรรยาย ใคร ทำอะไร ที่ไหน ทำอย่างไร ซึ่งจะเน้นเฉพาะเด็กรายกรณีที่ต้องการศึกษา ควรมีรายละเอียดและข้อมูลที่ชัดเจน ครูผู้สอนควรบรรยายสิ่งที่เด็กทำได้มากกว่าสิ่งที่เด็กทำไม่ได้ และวิเคราะห์ประเด็นการประเมินตามสภาพที่พึงประสงค์อย่างเป็นระบบ ข้อมูลในการบันทึกต้องเป็นตามความเป็นจริง ซึ่งข้อดีของการบันทึกรายวัน คือ การชี้ให้เห็นความสามารถเฉพาะอย่างของเด็ก จะช่วยครูผู้สอนได้พิจารณาปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล รวมทั้งช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญมีข้อมูลสำหรับวินิจฉัยเด็กได้ชัดเจนขึ้นว่าสมควรจะได้รับคำปรึกษาเพื่อลดปัญหา หรือส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างถูกต้องและเป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ของครูให้ดียิ่งขึ้น

ข้อพึงระวังในการสังเกตพฤติกรรมของเด็ก

ระหว่างการสังเกต ไม่ควรแปลความพฤติกรรมของเด็ก ให้สังเกตการแสดงออกของเด็กที่เด็กใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ๕ คือ ตา หู จมูก ลิ้น และร่างกายหรือสัมผัส การแปลความจะดำเนินการหลังเสร็จสิ้นการสังเกตในส่วนของการบันทึก ครูอาจบันทึกย่อหรือทำสัญลักษณ์ไว้และบันทึกเป็นหลักฐานทันทีเมื่อมีเวลา

๒.๒ การบันทึกการสนทนา เป็นการบันทึกการสนทนาทั้งแบบเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล

เพื่อประเมินความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็ก ความสามารถในการคิดรวบยอด การแก้ปัญหา รวมถึงพัฒนาการด้านสังคม อารมณ์ จิตใจ และบันทึกผลการสนทนาลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหรือบันทึกรายวัน โดยระบุ ชื่อ นามสกุล อายุเด็ก ภาคเรียนที่ และกิจกรรมที่ใช้สนทนา ช่องที่ใช้ในการบันทึกในแบบสนทนาให้ระบุ วัน เดือน ปี /

คำพูดของเด็ก / ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่สะท้อนพฤติกรรมที่แสดงออกของเด็กสอดคล้องกับสภาพที่พึงประสงค์หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาการผ่านสภาพที่พึงประสงค์ที่เกี่ยวข้องในแต่ละเรื่อง

๒.๓ การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการพูดคุยกับเด็กเป็นรายบุคคลและควรจัดในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดความเครียดและวิตกกังวล ครูผู้สอนควรใช้คำถามที่เหมาะสมเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและตอบอย่างอิสระจะทำให้ครูผู้สอนสามารถประเมินความสามารถทางสติปัญญาของเด็กและค้นพบศักยภาพในตัวเด็กได้โดยบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์ ครูผู้สอนควรปฏิบัติ ดังนี้

การเตรียมการก่อนการสัมภาษณ์ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ กำหนดคำพูด/คำถามที่จะพูดกับเด็ก ควรเป็นคำถามที่เด็กสามารถตอบได้หลากหลายไม่มีผิด/ถูก

การปฏิบัติขณะสัมภาษณ์ ครูผู้สอนควรสร้างความคุ้นเคยเป็นกันเอง สร้างสภาพแวดล้อม ที่อบอุ่นไม่เคร่งเครียด ใช้คำถามที่กำหนดไว้ถามเด็กทีละคำถาม ให้เด็กมีโอกาสคิดและมีเวลาในการตอบคำถามอย่างอิสระ ใช้ระยะเวลาสัมภาษณ์ไม่ควรเกิน ๑๐ นาที

หลังการสัมภาษณ์ บันทึกในแบบสัมภาษณ์ ให้บันทึกคำพูดของเด็กตามความเป็นจริง หลังเสร็จการสัมภาษณ์ครูผู้สอนค่อยพิจารณาข้อมูลจากคำพูดเด็กและลงความคิดเห็นที่สะท้อนพฤติกรรมที่แสดงออกของเด็ก สอดคล้องกับสภาพที่พึงประสงค์หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาการผ่านสภาพที่พึงประสงค์ที่เกี่ยวข้องในแต่ละเรื่อง

๒.๔ สารนิทัศน์สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อการประเมินพัฒนาการ

การจัดทำสารนิทัศน์ (Documentation) เป็นการจัดทำข้อมูลที่เป็นหลักฐานหรือแสดงให้เห็นร่องรอยของการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากการทำงานกิจกรรมทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ซึ่งหลักฐานและข้อมูลที่บันทึกเป็นระยะๆ จะเป็นข้อมูลอธิบายภาพเด็กสามารถบ่งบอกถึงพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สารนิทัศน์จึงเป็นการประมวลผลที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการจัดประสบการณ์ของครูและร่องรอยผลงานของเด็ก จากการทำงานกิจกรรมที่สะท้อนถึงพัฒนาการในด้านต่างๆ การจัดทำสารนิทัศน์จึงเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ซึ่งมีหลายรูปแบบ ได้แก่

๑) พอร์ตโฟลิโอสำหรับเด็กเป็นรายบุคคล เช่น การเก็บชิ้นงานหรือภาพถ่ายเด็กขณะทำกิจกรรมมีการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ในการบันทึกเสียง บันทึกภาพที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในงานที่เด็กทำ เป็นต้น

๒) การบรรยายเกี่ยวกับเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับ เช่น การสอนแบบโครงการ (Project Approach) สามารถให้สารนิทัศน์เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กทุกด้าน ทั้งประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กและการสะท้อนตนเองของครู เด็กกับเด็ก การบันทึกของครู การบรรยายของพ่อแม่ผู้ปกครองในรูปแบบหนังสือหรือจดหมาย แม้กระทั่งการจัดแสดงบรรยายสรุปให้เห็นภาพการเรียนรู้ทั้งหมด

๓) การสังเกตและบันทึกพัฒนาการเด็ก เช่น ใช้แบบสังเกตพัฒนาการ การบันทึก
สั้น

๔) การสะท้อนตนเองของเด็ก เป็นคำพูดหรือข้อความที่สะท้อนความรู้ ความเข้าใจ
ความรู้สึกจากการสนทนา การอภิปรายแสดงความคิดเห็นของเด็กขณะทำกิจกรรม ซึ่งอาจบันทึกด้วย
เทคโนโลยีบันทึกเสียง หรือบันทึกภาพ

๕) ผลงานรายบุคคลและรายกลุ่ม ที่แสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้ ความสามารถ
ทักษะ จิตินัยของเด็ก ครูสามารถนำผลงานของเด็กมาใช้พิจารณาพัฒนาการและกระบวนการทำงาน
ของเด็ก ครูส่วนใหญ่มักจะเก็บผลงานการเขียนและผลงานศิลปะ อย่างไรก็ตามครูควรเก็บผลงาน
หลากหลายประเภทของเด็ก เช่น ภาพเขียน การร่วมระดมความคิดเห็นและเขียนออกมาในลักษณะ
แมงมุม การแสดงออกทางดนตรี การก่อสร้างในรูปแบบต่างๆ ตัวอย่างคำพูด เป็นต้น ซึ่งจะเป็น
ประโยชน์ในการเก็บข้อมูลหลักฐานเพื่อประเมินการเรียนรู้และประเมินพัฒนาการของเด็กวัยข้างต้น

➤ การจัดทำสารนิเทศน์ที่หลากหลายจะช่วยครูในแง่ของการตรวจสอบคุณภาพของการศึกษาที่ดี
เนื่องจากการศึกษาในปัจจุบันเน้นการประเมินเพื่อตรวจสอบความเข้มแข็งของการศึกษา ซึ่งส่งผลให้
สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและหน่วยงานที่จัดการศึกษาปฐมวัย ต้องปรับปรุงประสิทธิภาพ
ของการจัดการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ทำให้บางหน่วยงานนำแบบทดสอบมาตรฐานซึ่งไม่เหมาะสมมา
ประเมินเด็กปฐมวัย

➤ ผู้สอนที่จัดทำสารนิเทศน์อย่างสม่ำเสมอ จะจัดประสบการณ์ให้กับเด็กได้สอดคล้องปัญหาและ
พัฒนาการเด็ก ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาสมองอย่างชัดเจน สารนิเทศน์สามารถช่วยครูให้จัดประสบการณ์ได้ตรง
ประเด็น เนื่องจากงานวิจัยเกี่ยวกับสมอง พบว่า เด็กจะเกิดการเรียนรู้ได้ดี หากเข้าไปมีส่วนร่วมและลงมือ
ปฏิบัติ กระบวนการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับความรู้สึกและอารมณ์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของเด็ก
เช่น เด็กรู้สึกต่อการอ่านอย่างไร? เด็กต้องการเรียนอ่านหรือไม่? ความรู้สึกนี้จะมีผลกระทบต่อ
การอ่านของเด็กในระยะยาว ดังนั้นการทดสอบด้วยข้อสอบมาตรฐานไม่ช่วยเด็กเลยในด้านจิตใจและความ
สามารถ ซึ่งต่างจากการใช้สารนิเทศน์ในการประเมิน จากผลการวิจัย พบว่า สมองจะทำงานต่อเนื่อง ไม่แยกส่วน
เป็นวิชาหรือเป็นเรื่อง ดังนั้น การใช้แบบทดสอบประเมินเป็นการแยกส่วนของสมอง ซึ่งจะไม่บอกถึง
ความสามารถในการบูรณาการความรู้ของเด็กที่แท้จริง แต่การรวบรวมผลงานของเด็กจะบอกให้ครูรู้ว่า
เด็กคิดและบูรณาการความคิดของตนอย่างไร

๒.๕ การประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก เป็นการประเมินการเจริญเติบโตด้านร่างกาย
ของเด็ก ซึ่งการพิจารณาการเจริญเติบโตในเด็กที่ใช้ทั่วไปอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง เส้น
รอบศีรษะ ฟัน และการเจริญเติบโตของกระดูก สำหรับแนวทางประเมินการเจริญเติบโต มีดังนี้

๒.๕.๑ การประเมินการเจริญเติบโต โดยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็กแล้วนำไป
เปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติในการแสดงน้ำหนักตามเกณฑ์อายุของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งใช้สำหรับ
ติดตามการเจริญเติบโตโดยรวม

ข้อควรคำนึงในการประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก

- ๑) เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านการเจริญเติบโต บางคนรูปร่างอ้วนบางคนผอม บางคนรูปร่างใหญ่ บางคนรูปร่างเล็ก
- ๒) ภาวะโภชนาการเป็นตัวสำคัญที่เกี่ยวข้องกับขนาดของรูปร่าง แต่ไม่ใช่สาเหตุเดียว
- ๓) กรรมพันธุ์ เด็กอาจมีรูปร่างเหมือนพ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่ง ถ้าพ่อหรือแม่เตี้ย ลูกอาจเตี้ยและกรณีนี้อาจมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยได้และมักจะเป็นเด็กที่ทานอาหารได้น้อย
- ๔) ช่วงครึ่งหลังของขวบปีแรก น้ำหนักเด็กจะขึ้นช้า เนื่องจากหวั่งเล่นมากขึ้นและความอยากอาหารลดลง

ประสงค์ ดังนั้น ในระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษาควรกำหนดในลักษณะเดียวกัน สถานศึกษาสามารถกำหนดเกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคุณภาพผลการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สะท้อนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์หรือพฤติกรรมที่จะประเมิน เป็นระบบตัวเลข เช่น ๓, ๒, ๑ หรือ เป็นระบบที่ใช้คำสำคัญ เช่น ดี, พอใช้, ควรส่งเสริม ตามที่สถานศึกษา กำหนด

การกำหนดเกณฑ์การประเมินและการให้ระดับคุณภาพ

ระบบตัวเลข	ระบบที่ใช้คำสำคัญ	ความหมาย
๓	ดี	ปรากฏพฤติกรรมตามช่วงอายุ เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์
๒	พอใช้	ปรากฏพฤติกรรมตามช่วงอายุ เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์ โดยมีการกระตุ้น
๑	ควรส่งเสริม	ไม่ปรากฏพฤติกรรมตามช่วงอายุที่เป็นไปตามสภาพที่พึงประสงค์

เพื่อนำไปสู่การกำหนดเกณฑ์การประเมินตามสภาพที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๒) สถานศึกษาอาจกำหนดคำอธิบายคุณภาพตามระดับคุณภาพของสภาพที่พึงประสงค์ของพัฒนาการแต่ละด้านเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

คำอธิบายคุณภาพตามระดับคุณภาพ

ด้านร่างกาย : กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัว

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๓ หรือ ดี	กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัวได้อย่างคล่องแคล่ว
๒ หรือ พอใช้	กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัวเป็นบางครั้ง
๑ หรือ ควรส่งเสริม	กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องไม่ได้

ด้านอารมณ์ : สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๓ หรือ ดี	แสดงสีหน้า ท่าทางสนใจ และมีความสุขขณะทำงานทุกช่วงกิจกรรมศิลปะ
๒ หรือ พอใช้	แสดงสีหน้า ท่าทางสนใจ และมีความสุขขณะทำงานบางช่วงกิจกรรมศิลปะ
๑ หรือ ควรส่งเสริม	ไม่แสดงสีหน้า ท่าทางสนใจ ขณะทำงานช่วงกิจกรรมศิลปะ

ด้านสังคม : ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและเพียงพอด้วยตนเอง

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๓ หรือ ดี	ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและเพียงพอตามความจำเป็นทุกครั้ง
๒ หรือ พอใช้	ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและเพียงพอตามความจำเป็น เป็นบางครั้ง
๑ หรือ ควรส่งเสริม	ใช้สิ่งของเครื่องใช้เกินความจำเป็น

ด้านสติปัญญา : เขียนชื่อของตนเองตามแบบ เขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๓ หรือ ดี	เขียนชื่อตนเองตามแบบได้ ตัวอักษรไม่กลับหัว ไม่กลับด้าน ไม่สลับที่ และเขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเองได้
๒ หรือ พอใช้	เขียนชื่อตนเองตามแบบได้ มีอักษรตามตัวกลับหัว กลับด้านหรือสลับที่มีความพยายามที่จะเขียนข้อความที่คิดขึ้นเอง
๑ หรือ ควรส่งเสริม	เขียนชื่อตนเองไม่ได้ หรือเขียนเป็นสัญลักษณ์ที่ไม่เป็นตัวอักษร

๔. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อผู้สอนวางแผนการประเมินพัฒนาการแล้วควรทำการสังเกตพฤติกรรมของเด็กเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การพูดคุย หรือสัมภาษณ์เด็ก หรือการประเมินผลงาน/ชิ้นงานของเด็กอย่างเป็นระบบ เพื่อรวบรวมข้อมูลพัฒนาการของเด็กให้ครอบคลุมเด็กทุกคนแล้วสรุปลงในแบบบันทึกผลการประเมินสภาพที่พึงประสงค์

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพที่พึงประสงค์ ผู้สอนควรเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล โดยสภาพที่พึงประสงค์ ๑ ตัว ควรได้รับการประเมินพัฒนาการอย่างน้อย ๒ ครั้งต่อ ๑ ภาคเรียน ระยะแรกควรเป็นประเมินเพื่อความก้าวหน้าไม่ควรเป็นการประเมินเพื่อตัดสินพัฒนาการของเด็ก ดังนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินพัฒนาการตามสภาพที่พึงประสงค์ จึงเป็นการสะสมเพื่อยืนยันว่าเด็กเกิดพัฒนาการตามสภาพที่พึงประสงค์นั้นๆ ชัดเจนและมีความน่าเชื่อถือ

๕. การสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็ก

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดเวลาเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยต่อปี การศึกษา ไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน สถานศึกษาจึงควรบริหารจัดการเวลาเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้านและสมดุล ผู้สอนต้องเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมที่แสดงถึงพัฒนาการของเด็กอย่างต่อเนื่อง มีการประเมินซ้ำของพฤติกรรมนั้นๆ เพื่อยืนยันความเชื่อมั่นของผลการประเมิน สรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพที่พึงประสงค์ให้ครบทุกสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่การสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กรายตัวบ่งชี้ ายมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และในภาพรวมพัฒนาการรายด้านของเด็กแต่ละคนตามลำดับ

สถานศึกษาควรสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กรายตัวบ่งชี้ ายมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และในภาพรวมของพัฒนาการรายด้าน ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง สำหรับแนวทางการสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพที่พึงประสงค์ในแต่ละตัวบ่งชี้ควรใช้ฐานนิยม (Mode) ไม่ควรนำค่าระดับคุณภาพของสภาพที่พึงประสงค์มาหาค่าเฉลี่ย ในกรณีมีฐานนิยมมากกว่า ๑ ฐานนิยม คือ มีระดับคุณภาพซ้ำมากกว่า ๑ ระดับคุณภาพ การสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กในแต่ละตัวบ่งชี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงปรัชญาการศึกษา และหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ รวมทั้งการนำข้อมูลผลการประเมินไปใช้เพื่อพัฒนาเด็กต่อไป

๖. การรายงานผลการประเมินพัฒนาการและการนำข้อมูลไปใช้

การรายงานผลการประเมินพัฒนาการเป็นการสื่อสารให้พ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องได้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินพัฒนาการและจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง การรายงานผลการประเมินพัฒนาการสามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพตามพฤติกรรมที่แสดงออกถึงพัฒนาการแต่ละด้านที่สะท้อนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง ๑๒ ข้อตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

๖.๑ จุดมุ่งหมายการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

๑) เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมและพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

๒) เพื่อให้ผู้สอนใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๓) เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดใช้ประกอบในการกำหนดนโยบายวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๖.๒ ข้อมูลในการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

๖.๒.๑ ข้อมูลระดับชั้นเรียน ประกอบด้วย เวลามาเรียน บันทึกผลการประเมินพัฒนาการตามหน่วยการเรียนรู้ บันทึกผลการประเมินพัฒนาการประจำชั้น และบันทึกผลการพัฒนาการรายบุคคล และจัดทำสารสนเทศที่สะท้อนการเรียนรู้ของเด็ก เป็นข้อมูลสำหรับรายงานให้ผู้มี

ส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ได้รับทราบความก้าวหน้าความสำเร็จในการเรียนรู้ของเด็กเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนกำหนดเป้าหมายและวิธีการในการพัฒนาเด็ก

๖.๒.๒ ข้อมูลระดับสถานศึกษา ประกอบด้วย ผลการประเมินมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง ๑๒ ข้อ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อใช้เป็นข้อมูลและสารสนเทศในการพัฒนาการจัดประสบการณ์และคุณภาพของเด็ก ให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งแจ้งให้ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูล โดยผู้มีหน้าที่รับผิดชอบแต่ละฝ่ายนำไปใช้ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็กให้เกิดพัฒนาการอย่างถูกต้อง เหมาะสม รวมทั้งนำไปจัดนำเสนอเอกสารหลักฐานแสดงพัฒนาการของผู้เรียน

๖.๒.๓ ข้อมูลระดับเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ ผลการประเมินมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้ง ๑๒ ข้อ ตามหลักสูตรเป็นรายสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารการศึกษา ผู้เกี่ยวข้องใช้วางแผนและดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา ในการยกระดับคุณภาพเด็กปฐมวัยและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา

๖.๓ ลักษณะข้อมูลสำหรับการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

การรายงานผลการประเมินพัฒนาการ สถานศึกษาสามารถเลือกลักษณะข้อมูลสำหรับการรายงานได้หลายรูปแบบให้เหมาะสมกับวิธีการรายงานและสอดคล้องกับการให้ระดับผลการประเมินพัฒนาการ โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของการรายงานและการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ของผู้รับรายงาน แต่ละฝ่ายลักษณะข้อมูลมีรูปแบบ ดังนี้

๖.๓.๑ รายงานเป็นตัวเลขหรือค่าที่เป็นตัวแทนระดับคุณภาพการพัฒนาการของเด็กที่เกิดจากการประมวลผล สรุปตัดสินข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการของเด็ก ได้แก่

- ระดับผลการประเมินพัฒนาการมี ๓ ระดับ คือ ๓, ๒ , ๑
- ผลการประเมินคุณภาพ “ดี” “พอใช้” และ “ควรส่งเสริม”

๖.๓.๒ รายงานโดยใช้สถิติ เป็นการรายงานจากข้อมูลที่เป็นตัวเลข หรือข้อความให้เป็นภาพแผนภูมิหรือเส้นพัฒนาการ ซึ่งจะแสดงให้เห็นพัฒนาการความก้าวหน้าของเด็กที่ดีขึ้น หรือควรได้รับการพัฒนาอย่างไร เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป

๖.๓.๓ รายงานเป็นข้อความ เป็นการบรรยายพฤติกรรมหรือคุณภาพที่ครูผู้สอนสังเกตพบ เพื่อรายงานให้ทราบว่า พ่อ แม่ ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทราบว่าเด็กมีความสามารถ มีพฤติกรรมตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรอย่างไร

๖.๔ เป้าหมายของการรายงาน

การดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย บุคลากรหลายฝ่ายมาร่วมมือประสานงานกันพัฒนาเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม ให้มีพัฒนาการทักษะ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรได้รับการรายงานผลการประเมินพัฒนาการของเด็กเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงาน ดังตารางต่อไปนี้

กลุ่มเป้าหมาย	การใช้ข้อมูล
ผู้สอน	- วางแผนและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็ก - ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดประสบการณ์
ผู้บริหารสถานศึกษา	- ส่งเสริมและพัฒนากระบวนการจัดการจัดประสบการณ์เรียนรู้ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา
พ่อ แม่ และผู้ปกครอง	- รับทราบผลการประเมินพัฒนาการของเด็ก - ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก รวมทั้งการดูแลสุขภาพอนามัย ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและพฤติกรรมต่างๆ ของเด็ก
คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	- พัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา/หน่วยงานต้น สังกัด	- ยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา - นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและให้ความช่วยเหลือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในสังกัด

๖.๕ วิธีการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

การรายงานผลการประเมินพัฒนาการให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ โดยบันทึกข้อมูลในแบบรายงานต่างๆ สามารถใช้อ้างอิง ตรวจสอบ และรับรองผลพัฒนาการของเด็ก เช่น แบบบันทึกผลการประเมินพัฒนาการประจำชั้น สมุดรายงานประจำตัวเด็ก แฟ้มสะสมงานของเด็กรายบุคคล นอกจากนี้ การรายงานคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้ผู้เกี่ยวข้องทราบในระดับหน่วยงานอาจใช้รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยประจำปี จุลสารหรือวารสารของโรงเรียน หรืออาจมีการให้ข้อมูลกับผู้ปกครอง ในลักษณะการให้คำปรึกษาหรือทางการส่งจดหมายส่วนตัว ฯลฯ

๑๑. การบริหารจัดการหลักสูตรศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหัวใจสำคัญของการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพเด็กการบริหารจัดการหลักสูตรปฐมวัย จึงประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ซึ่งมีบทบาทหน้าที่สำคัญ ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

๑. ผู้บริหารสถานศึกษา

มีบทบาทที่สำคัญ ดังนี้

- ๑) ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.๒๕๖๐(ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๒) และมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการศึกษาตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
- ๒) เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยร่วมให้ความเห็นชอบ กำหนดวิสัยทัศน์และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กทุกช่วงอายุ
- ๓) คัดเลือกบุคลากรที่ทำงานกับเด็ก ได้แก่ ผู้สอน พี่เลี้ยง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและคุณสมบัติของบุคลากร เช่น
  - มีวุฒิทางการศึกษาด้านการอนุบาลศึกษา/การศึกษาปฐมวัย หรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย
  - มีความรักเด็ก จิตใจดี มีอารมณ์ขันและใจเย็น ให้ความเป็นกันเองกับเด็กอย่างเสมอภาค
  - มีบุคลิกของความเป็นผู้สอน เข้าใจและยอมรับธรรมชาติของเด็กตามวัย
  - พูดจาสุภาพเรียบร้อย ชัดเจนเป็นแบบอย่างได้
  - มีความเป็นระเบียบ สะอาด และรู้จักประหยัด
  - มีความอดทน ขยัน ซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่และการปฏิบัติต่อเด็ก
  - มีอารมณ์ร่วมกับเด็ก รู้จักรับฟัง พิจารณาเรื่องราวปัญหาต่างๆ ของเด็ก และตัดสินปัญหาต่างๆ อย่างมีเหตุผลด้วยความเป็นธรรม
  - มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี
- ๔) ส่งเสริมและจัดบริการทางการศึกษาให้เด็กได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง เสมอภาค และปฏิบัติการรับเด็กตามเกณฑ์ที่กำหนด
- ๕) ส่งเสริมให้ผู้สอนและผู้ปฏิบัติงานกับเด็กได้พัฒนาตนเองให้มีความรู้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
- ๖) สร้างความร่วมมือและประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- ๗) จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับตัวเด็ก งานวิชาการหลักสูตรอย่างเป็นระบบและมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา
- ๘) สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
- ๙) นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร โดยจัดให้มีระบบนิเทศภายในอย่างมีระบบ
- ๑๐) กำกับติดตามให้มีการประเมินคุณภาพภายในระดับปฐมวัยในสถานศึกษาและนำผลจากการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพเด็ก
- ๑๑) กำกับติดตามให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก บริบทสังคมและให้มีความทันสมัย

๒. ผู้สอนปฐมวัย

การพัฒนาคุณภาพเด็กโดยถือว่าเด็กมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้เด็กสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติ สอดคล้องกับพัฒนาและเต็มตามศักยภาพ ผู้สอนจึงมี

บทบาทสำคัญยิ่งในการจัดทำหลักสูตร พัฒนาหลักสูตรและนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้สอนจึงควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๑) บทบาทในฐานะผู้บริหารหลักสูตร

- ทำหน้าที่วางแผน จัดทำหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ
- จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กมีอิสระในการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้เด็กเล่น/ทำงานและเรียนรู้ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
- ประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

๒. บทบาทในฐานะผู้เสริมสร้างการเรียนรู้

- จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เด็กกำหนดขึ้นด้วยตัวเอง และผู้สอนกับเด็กร่วมกันกำหนด เพื่อพัฒนาเด็กให้ครอบคลุมทุกด้าน ในชีวิตประจำวันในการแสวงหาคำตอบ หรือหาคำตอบในสิ่งที่เด็กเรียนรู้อย่างมีเหตุผล
- จัดประสบการณ์กระตุ้นให้เด็กร่วมคิด แก้ปัญหา ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง ด้วยวิธีการศึกษาที่นำไปสู่การใฝ่รู้ และพัฒนาตนเอง
- จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้เด็กปฏิบัติผ่านการเล่นได้เต็มศักยภาพและความสามารถของเด็กแต่ละคน
- สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้กิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ
- จัดกิจกรรมการเล่น ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ
- ใช้ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนและเด็กในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ
- จัดการประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับสภาพจริงและนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเด็กเต็มศักยภาพและการจัดประสบการณ์ของตนให้มีประสิทธิภาพ

๓) บทบาทในฐานะผู้ดูแลเด็ก

- สังเกตและส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา
- ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน
- ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่น มีความภูมิใจในตนเองและกล้าแสดงออก
- ฝึกการเรียนรู้หน้าที่ ความมีวินัย และการมีนิสัยที่ดี
- จำแนกพฤติกรรมเด็กและสร้างเสริมลักษณะนิสัยและแก้ปัญหาเฉพาะบุคคล
- ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชน เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๔) บทบาทในฐานะนักพัฒนาเทคโนโลยีการสอน

- นำนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการสอนมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพบริบทสังคม ชุมชน และท้องถิ่น

- ใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็ก

- จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร/กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้

- พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณลักษณะของผู้ใฝ่รู้ มีวิสัยทัศน์และทันสมัย ทันเหตุการณ์ในยุคของข้อมูลข่าวสาร

๓. พ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

ผู้สอนระดับปฐมวัยและพ่อแม่หรือผู้ปกครองควรสื่อสารกันตลอดเวลา เพื่อสร้างความเข้าใจและร่วมมือกันในการอบรมเลี้ยงดูดูแลให้การศึกษาแก่เด็ก พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๑) มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็นเพื่อนำไปกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและให้ความเห็นชอบ กำหนด แผนการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับผู้สอน

๒) ร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ โดยเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว เพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กต่อเนื่องและมีความหมายต่อเด็ก

๓) เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้

๔) สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น

๕) อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก

๖) ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยประสานความร่วมมือกับผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

๗) เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีคุณธรรมนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้

๘) มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเด็กและในการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

๔. ชุมชน/ท้องถิ่น

ชุมชนท้องถิ่น มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยการประสานความร่วมมือเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ดังนั้น ชุมชนจึงมีบทบาทในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

๑) มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการบริหารจัดการของสถานศึกษา ในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา สมาคม / ชมรมผู้ปกครอง

๒) มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของสถานศึกษา

๓) เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้เด็กได้เรียนรู้ มีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง

๔) ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

๕) ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

๖) มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา โดยทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การพัฒนาผู้สอนและบุคลากรปฐมวัย

การพัฒนาผู้สอนและบุคลากรปฐมวัย อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีความสำคัญมากในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพราะเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ผู้สอนให้สามารถนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการออกแบบพัฒนาหลักสูตร การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้การจัดสภาพแวดล้อมในและนอกห้องเรียน การจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินพัฒนาการโดยมีมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา เป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพเด็ก สถานศึกษาจึงควรมีกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากรปฐมวัย ดังนี้

๑) สำรวจและประเมินความต้องการในการพัฒนาตนเองของผู้สอนและบุคลากรปฐมวัย และนำข้อมูลมาจัดทำแผนการพัฒนาตนเองทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว

๒) พัฒนาบุคลากรปฐมวัยในด้านการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการจัดประสบการณ์ เทคนิควิธีการ จัดประสบการณ์ เทคนิคการควบคุมชั้นเรียน และด้านอื่นๆ ทั้งนี้การจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรควรใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการ การประชุมสัมมนา การศึกษาดูงาน การจัดกิจกรรม PLC เป็นต้น

๓) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีมุมความรู้โดยการจัดหาเอกสารด้านหลักสูตร แนวทางการจัดประสบการณ์ตลอดจนองค์ความรู้ด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเปิดโอกาสให้ครูปฐมวัยศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

๔) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรปฐมวัยมีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมปรึกษาและวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้ครูเข้าใจบทบาทหน้าที่และภารกิจของตนในการนำหลักสูตรไปสู่ปฏิบัติส่งผลดีต่อการทำงานร่วมกันในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการเชื่อมต่อในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้เป็นอย่างดี

การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร

การพัฒนาหลักสูตรและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนบ้านทุ่งสากาชาดอุบลรัตน์ ๒๕๕๐ พ.ศ.๒๕๖๐ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๒) มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องจัดหางบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑) จัดหาและจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดงบประมาณส่งเสริมกิจกรรม การเรียนรู้ / โครงการการทัศนศึกษานอกสถานที่ การพัฒนาบุคลากร การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระดับปฐมวัย และการนิเทศ กำกับ ติดตาม

๒) จัดหา จัดซื้อสื่อวัสดุอุปกรณ์ เพื่อจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน จัดซื้อ และจัดหาสื่อของเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามมุมประสบการณ์ต่างๆ การพัฒนาสนามเด็กเล่นและ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงการจัดเตรียมของใช้ส่วนตัวให้แก่เด็กตามความจำเป็น เพื่อการดูแล อนามัยส่วนบุคคลและการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของเด็กได้อย่างสะดวกและปลอดภัย

๓) กำกับติดตามการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

๔) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน ในการ สนับสนุนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้เป็นไปตามหลักการพัฒนาเด็กทุกช่วงวัย ระดมทรัพยากรใน การจัดหาครูที่มีคุณวุฒิหรือประสบการณ์ด้านการศึกษาปฐมวัย พี่เลี้ยงเด็ก ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการ พัฒนาสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้

การนิเทศ ติดตาม การนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ

การนิเทศ กำกับ ติดตามการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ เป็นกระบวนการสำคัญในการควบคุม คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรใช้ วิธีการที่หลากหลาย เช่น การตรวจเยี่ยม การสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียน การสอนแนะ (Coaching) การตรวจแผนการจัดประสบการณ์ ทั้งนี้ควรดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบและเป็น กัลยาณมิตรเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑) ประชุมผู้บริหารและครูปฐมวัย เพื่อร่วมกันกำหนดความต้องการและช่วงเวลาในการจัดทำ ปฏิทินการนิเทศหรือแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามที่เหมาะสม ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

๒) สร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการจัดกิจกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

๓) ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตามแผนการนิเทศและนำผลการนิเทศมาวางแผนเพื่อจัด กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาบุคลากรปฐมวัยตามความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่อง

๔) นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับจากการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาใช้ส่วนหนึ่งในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นกระบวนการเชิงระบบเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและ สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาคุณภาพของหลักสูตร การปรับปรุง พัฒนา หลักสูตร การบริหารหลักสูตร และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยให้เหมาะสมต่อไป ซึ่ง แนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย

๑. การประเมินก่อนนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยไปใช้ เป็นการประเมินกระบวนการร่างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ควรดำเนินการดังนี้

๑) การวิเคราะห์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการร่างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศจากการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยฉบับเดิมศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้หลักสูตรที่ผ่านมา มีผลสำเร็จอะไรบ้าง มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้างในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น การประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา การประเมินพัฒนาการ นโยบายทางการศึกษาของรัฐบาลกระทรวงศึกษาธิการ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผลการสอบถามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการร่างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

๒) การตรวจสอบคุณภาพของร่างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการประเมินเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เพื่อพิจารณาความสอดคล้อง เหมาะสมเกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยใช้วิธีการสอบถามความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน องค์กร ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขเอกสารหลักสูตรให้มีความเหมาะสม และมีคุณภาพ

๓) การประเมินความพร้อมก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการประเมินความพร้อมและความพอเพียงด้านปัจจัยหรือทรัพยากรในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ได้แก่ ด้านบุคลากรมีจำนวนพอเพียงหรือไม่ มีคุณลักษณะพร้อมที่จะจัดประสบการณ์อย่างน้อยเพียงใด ด้านเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรมีความพร้อมและพอเพียงต่อการจัดประสบการณ์หรือไม่ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์มีพอเพียงหรือไม่ เพื่อการจัดการพัฒนาหรือการจัดซื้อจัดหาให้ทันต่อการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ประเมินโดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม การตรวจสอบรายการ หรือการสอบถาม

๒. การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตร เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของการใช้หลักสูตรเป็นระยะๆ เพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรเป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้างประเด็นการประเมิน ได้แก่ วางแผนการใช้หลักสูตร การเตรียมความพร้อมและบุคลากร การนิเทศการฝึกอบรมและพัฒนาครูและบุคลากรเพิ่มเติมระหว่างการใช้หลักสูตร การจัดปัจจัยและสิ่งสนับสนุนการใช้หลักสูตร ประเด็นการประเมินเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้แก่ การจัดกิจกรรมและพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ การจัดการชั้นเรียน การเลือกใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการความรู้ความสามารถของครูและบุคลากร และประเด็นประเมินเกี่ยวกับการจัดมุมประสบการณ์ ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรระหว่างการใช้วิธีการนิเทศ ติดตาม การสอบถาม การสนทนากลุ่ม หรือการสังเกต

๓. การประเมินหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการประเมินหลักสูตรทั้งระบบหลังจากดำเนินการใช้หลักสูตรครบวงจรแล้ว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย และสรุปผลภาพรวมของหลักสูตรที่จัดทำว่าบรรลุผลตาม

เป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยหรือไม่ บรรลุผลมากน้อยเพียงใด ต้องมีการปรับปรุงหรือพัฒนา ส่วนใดบ้างปรับปรุงหรือพัฒนาอย่างไร ประเด็นการประเมินเกี่ยวกับประสิทธิภาพของหลักสูตร ได้แก่ การบรรลุผลตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง ๑๒ มาตรฐาน การบรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่กำหนดไว้ ประเด็นการประเมินเกี่ยวกับประสิทธิภาพของหลักสูตร ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาที่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ การบริหารจัดการหลักสูตร และการเชื่อมต่อของการศึกษา ประเมินโดยใช้วิธีการตรวจสอบรายการ การศึกษาเอกสาร การสอบถาม หรือการสนทนากลุ่ม

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน

การจัดการศึกษาปฐมวัยมีหลักการสำคัญในการให้สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และกระจายอำนาจการศึกษาไปยังท้องถิ่นโดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับนี้ ดังนั้น เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม จำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เห็นความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน วางแผน และการดำเนินงานการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา กระบวนการนิเทศ และระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย สร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยต้องมีการดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่ายครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก ในรูปแบบของคณะกรรมการที่มาจากบุคคลทุกระดับและทุกอาชีพ การกำกับ ติดตาม และประเมินต้องมีการรายงานผลจากทุกระดับให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนทั่วไปทราบ เพื่อนำข้อมูลจากรายงานผลมาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

๑๒. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (เด็กอายุ ๔ - ๖ ปี)

สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะสามารถนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปปรับใช้ได้ทั้งในส่วนของโครงสร้างหลักสูตร สารการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ และการประเมินพัฒนาการให้เหมาะสมกับสภาพ บริบท ความต้องการ และศักยภาพของเด็กแต่ละประเภทเพื่อพัฒนาให้เด็กมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดโดยดำเนินการดังนี้

๑. เป้าหมายคุณภาพเด็ก หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสารการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องใช้ในการพัฒนาเด็ก สถานศึกษาหรือผู้จัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ สามารถเลือกหรือปรับใช้ ตัวอย่างชี้แจงสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาเด็ก เพื่อนำไปทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลแต่ยังคงไว้ซึ่งคุณภาพพัฒนาการของเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

๒. การประเมินพัฒนาการ จะต้องคำนึงถึงปัจจัยความแตกต่างของเด็ก อาทิ เด็กที่พิการอาจต้องมีการปรับการประเมินพัฒนาการที่เอื้อต่อสภาพเด็ก ทั้งวิธีการเครื่องมือที่ใช้ หรือกลุ่มเด็กที่มีจุดเน้นเฉพาะด้าน

๑๓. การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑

การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ มีความสำคัญอย่างยิ่ง บุคลากรทุกฝ่ายจะต้องให้ความสนใจต่อการช่วยลดช่องว่างของความไม่เข้าใจในการจัดการศึกษาทั้งสองระดับ ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ตัวเด็ก ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษา อื่นๆทั้งระบบ การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ จะประสบผลสำเร็จได้ ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทเป็นผู้นำในการเชื่อมต่อโดยเฉพาะระหว่างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในช่วงอายุ ๓ - ๖ ปี กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยต้องศึกษาหลักสูตรทั้งสองระดับ เพื่อทำความเข้าใจ จัดระบบการบริหารงานด้านวิชาการที่จะเอื้อต่อการเชื่อมโยงการศึกษาโดยการจัดกิจกรรมเพื่อเชื่อมต่อการศึกษา ดังตัวอย่างกิจกรรมต่อไปนี้

๑.๑ จัดประชุมครูระดับปฐมวัยและครูระดับประถมศึกษาาร่วมกันสร้างรอยเชื่อมต่อของหลักสูตรทั้งสองระดับให้เป็นแนวปฏิบัติของสถานศึกษาเพื่อครูทั้งสองระดับจะได้เตรียมการสอนให้สอดคล้องกับเด็กวัยนี้

๑.๒ จัดหาเอกสารด้านหลักสูตรและเอกสารทางวิชาการของทั้งสองระดับมาไว้ให้ครูและบุคลากรอื่นๆได้ศึกษาทำความเข้าใจ อย่างสะดวกและเพียงพอ

๑.๓ จัดกิจกรรมให้ครูทั้งสองระดับมีโอกาสแลกเปลี่ยนเผยแพร่ความรู้ใหม่ๆ ที่ได้รับจากการอบรม ดูงาน ซึ่งไม่ควรจัดให้เฉพาะครูในระดับเดียวกันเท่านั้น

๑.๔ จัดเอกสารเผยแพร่ตลอดจนกิจกรรมสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

๑.๕ จัดให้มีการพบปะ หรือการทำกิจกรรมร่วมกับพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง ในระหว่างที่เด็กอยู่ในระดับปฐมวัย เพื่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง จะได้สร้างความเข้าใจและสนับสนุนการเรียนการสอนของบุตรหลานตนได้อย่างถูกต้อง

๑.๖ จัดกิจกรรมให้ครูทั้งสองระดับได้ทำกิจกรรมร่วมกันกับพ่อแม่ ผู้ปกครองและเด็กในบางโอกาส

๑.๗ จัดกิจกรรมปฐมนิเทศพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างน้อย ๒ ครั้ง คือ ก่อนเด็กเข้าเรียนระดับปฐมวัยศึกษาและก่อนเด็กจะเลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าใจ การศึกษาทั้งสองระดับและให้ความร่วมมือในการช่วยเด็กให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ดี

๒. ครูระดับปฐมวัย

ครูระดับปฐมวัย นอกจากจะต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กของตนแล้ว ควรศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และสร้างความเข้าใจให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรอื่นๆ รวมทั้งช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวก่อนเลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยครูอาจจัดกิจกรรมดังตัวอย่างต่อไปนี้

๒.๑ เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อส่งต่อครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งจะทำให้ครูระดับประถมศึกษาสามารถใช้ข้อมูลนั้นช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวเข้ากับการเรียนรู้ใหม่ต่อไป

๒.๒ พูดคุยกับเด็กถึงประสบการณ์ที่ดีๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

๒.๓ จัดให้เด็กได้มีโอกาสทำความรู้จักกับครูตลอดจนสภาพแวดล้อม บรรยากาศของห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ทั้งที่อยู่ในสถานศึกษาเดียวกันหรือสถานศึกษาอื่น

๓. ครูระดับประถมศึกษา

ครูระดับประถมศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กปฐมวัยและมีเจตคติที่ดีต่อการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของตนให้ต่อเนื่องกับการพัฒนาเด็กในระดับปฐมวัย ดังตัวอย่าง ต่อไปนี้

๓.๑ จัดกิจกรรมให้เด็ก พ่อแม่ และผู้ปกครอง มีโอกาสได้ทำความรู้จักคุ้นเคยกับครูและห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ก่อนเปิดภาคเรียน

๓.๒ จัดสภาพห้องเรียนให้ใกล้เคียงกับห้องเรียนระดับปฐมวัย โดยจัดให้มีมุมประสบการณ์ภายในห้องเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมได้อย่างอิสระเช่น มุมหนังสือ มุมของเล่น มุมเกมการศึกษา เพื่อช่วยให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้ปรับตัวและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

๓.๓ จัดกิจกรรมร่วมกันกับเด็กในการสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติตน

๓.๔ เผยแพร่ข่าวสารด้านการเรียนรู้และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน

๔. พ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษา

พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษาต้องทำความเข้าใจหลักสูตรของการศึกษาทั้งสองระดับ และเข้าใจว่าถึงแม้เด็กจะอยู่ในระดับประถมศึกษาแล้วแต่เด็กยังต้องการความรักความเอาใจใส่ การดูแลและการปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ได้แตกต่างไปจากระดับปฐมวัย และควรให้ความร่วมมือกับครูและสถานศึกษาในการช่วยเตรียมตัวเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวได้เร็วยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.(๒๕๖๐). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐**. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.(เอกสารอัดสำเนา ๒๕๖๐). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐**.

ภาคผนวก

ความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
เรื่อง หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๕
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
โรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุบลรัตน์ ๒๕๕๐

.....

ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ ๑๒๒๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุบลรัตน์ ๒๕๕๐ จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุบลรัตน์ ๒๕๕๐ พ.ศ.๒๕๖๔ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๐) บัดนี้ได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงได้เสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุบลรัตน์ ๒๕๕๐ พ.ศ.๒๕๖๔ (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๐)

ลงนาม ณ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ลงชื่อ.....

(.....)

ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

คำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล

ที่ / ๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

*****

เพื่อให้การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๔ มาตรา ๒๗ ที่กำหนดให้ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพของปัญหาใน ชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ และสอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการบริหาร หลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๔๔ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๗ แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงแต่งตั้ง คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุปถัมภ์ ๒๕๕๐ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ ดังนี้

๑. นางยุริยะ บิสนุม	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุปถัมภ์ 2550	ประธานกรรมการ
๒. นายนิธิ หวันสู	ประธานกรรมการสถานศึกษาฯ	ที่ปรึกษา
๓. นางปรีดา หวันสมัน	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๔. นางกฤษณา ชาสุวรรณ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๕. นายสุนันท์ อานัน	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๕. นายยาโหด พ่อเหตุ	ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรรมการ
๖. นายจรวัย ฟุ้งศรีโร	ผู้แทนศิษย์เก่า	กรรมการ
๗. นางพรณี ะหมาด	ผู้แทนองค์กรศาสนา	กรรมการ
๘. นางวิลันดา สานิง	ครูผู้สอนระดับปฐมวัย	กรรมการ
๑๐. นางมาเรียม รัตนติลก ณ ภูเก็ต	ครูผู้สอนระดับปฐมวัย	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการดำเนินการ มีหน้าที่และดำเนินการจัดการตามขั้นตอนที่กำหนด ดังนี้

๑. วางแผนการดำเนินงานวิชาการ กำหนดสาระรายละเอียดของหลักสูตรระดับสถานศึกษาและแนวทางการจัดสัดส่วนสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และสภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒. จัดทำคู่มือการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการของสถานศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลและการแนะแนวให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลและการแนะแนวให้เป็นไปตามจุดหมายและแนวทางการดำเนินการของหลักสูตร

๔. ประสานความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ และชุมชน เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

๕. ประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการใช้หลักสูตรแก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องและนำข้อมูลป้อนกลับจากฝ่ายต่าง ๆ มาพิจารณาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

๖. ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้

๗. ติดตามผลการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล ระดับชั้น และช่วงชั้น ระดับวิชา กลุ่มวิชา ในแต่ละปีการศึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา

๘. ตรวจสอบทบทวน ประเมินมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครู และการบริหารหลักสูตรระดับสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา แล้ว ใช้ผลการประเมิน เพื่อวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานของครูและการบริหารหลักสูตรปีการศึกษาต่อไป

๙. รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา โดยเน้นผลการพัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับเหนือสถานศึกษา สาธารณชน และผู้เกี่ยวข้อง

๑๐. ให้ดำเนินการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยภาคเรียนละ ๒ ครั้ง

ทั้งนี้ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา...

ประกาศโรงเรียน

เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๕

ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

โรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุปถัมภ์ ๒๕๕๐

*****

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุปถัมภ์ ๒๕๕๐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ สนองนโยบาย คุณธรรมนำความรู้ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่นและสังคม ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

โรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุปถัมภ์ ได้ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ ๑๒๒๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จึงประกาศให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๕ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โรงเรียนบ้านทุ่งสภากาชาดอุปถัมภ์ ๒๕๕๐ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๕ เป็นต้นไป ทั้งนี้ หลักสูตรโรงเรียนได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เมื่อวันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงประกาศให้ใช้หลักสูตรโรงเรียน ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

แบบตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยก่อนการนำหลักสูตรไปใช้

โรงเรียน..... ตำบล.....อำเภอ..... จังหวัด.....

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา..... เขต .....

คำชี้แจง

แบบตรวจสอบหลักสูตรศึกษาปฐมวัยฉบับนี้ เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นที่ใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยก่อนนำหลักสูตรไปใช้และให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของสถานศึกษาทำหน้าที่ตรวจสอบ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอนปฐมวัย คณะกรรมการสถานศึกษา / คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนชุมชน เป็นต้น

กรณีที่สถานศึกษามีความต้องการในการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร โดยใช้วิธีการในการรวบรวมความคิดเห็นด้วยวิธีการอื่นๆ เช่น การประชุมสนทนากลุ่ม การประชุมกลุ่มย่อย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

๑. เพศ ชาย หญิง

๒. อายุ ๒๐ - ๔๐ ปี ๔๑ - ๕๐ ปี ๕๑ - ๖๐ ปี มากกว่า ๖๐ ปี

๓. สถานะ/ตำแหน่งหน้าที่

ผู้บริหารสถานศึกษา

ครูปฐมวัย

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษา

ผู้แทนผู้ปกครอง

ผู้แทนชุมชน

ผู้แทนครู

อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ ๒ การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรศึกษาปฐมวัยก่อนนำไปใช้

โปรดระบุเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ใช่/ไม่ใช่ และบันทึกความคิดเห็นในข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ที่	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
๑	ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา			
	๑.๑ แสดงแนวคิดและความเชื่อในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ชัดเจนครบถ้วน			
	๑.๒ มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐			

ที่	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	<p>๑.๓ มีความเชื่อมโยงกับความเชื่อในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย</p> <p>๑.๔ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดปรัชญาการศึกษา</p>			
๒	<p>วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย</p> <p>๒.๑ มีความชัดเจนและสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา</p> <p>๒.๒ แสดงความคาดหวังและวิธีการพัฒนาเด็กปฐมวัยในอนาคตได้ชัดเจน</p> <p>๒.๓ แสดงถึงจุดเน้น อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ที่ต้องการของสถานศึกษา</p> <p>๒.๔ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนด</p> <p>๒.๕ มีการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ</p>			
๓	<p>จุดหมาย</p> <p>๓.๑ มีความสอดคล้องและครอบคลุมจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐</p> <p>๓.๒ มีความสอดคล้องกับปรัชญาวิสัยทัศน์ การศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา</p> <p>๓.๓ มีความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติตามจุดหมายที่กำหนดในหลักสูตร</p>			
๔	<p>มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์</p> <p>๔.๑ นำมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสภาพที่พึงประสงค์ มากำหนดใน</p>			

ที่	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยครบถ้วน			
	๔.๒ นำมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสภาพที่พึงประสงค์มาจัดแบ่งกลุ่มอายุ เด็ก และระดับชั้นเรียนได้ชัดเจน ครบถ้วน			
๕	การจัดเวลาเรียน ๕.๑ มีการกำหนดเวลาเรียนต่อ ๑ ปี การศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน			
	๕.๒ มีกำหนดเวลาเรียนแต่ละวันไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง			
	๕.๓ มีการกำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมประจำวันเหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก			
๖	สาระการเรียนรู้รายปี ๖.๑ มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ ในแต่ละช่วงวัย			
	๖.๒ มีการกำหนดครอบคลุมประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๐			
	๖.๓ มีการจัดแบ่งสาระการเรียนรู้เหมาะสมกับช่วงเวลาในการจัดหน่วยประสบการณ์			
๗	การจัดประสบการณ์ ๗.๑ มีกำหนดการจัดประสบการณ์โดยใช้หลักการบูรณาการผ่านการเล่นที่สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก			

ที่	รายการ	ใช่	ไม่ใช่	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	๗.๒ มีรูปแบบการจัดประสบการณ์ สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ และ จุดหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย			
	๗.๓ มีกำหนดการจัดประสบการณ์แต่ละช่วง อายุที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของ เด็ก			
	๗.๔ มีกำหนดการจัดประสบการณ์เน้นให้ เด็กลงมือปฏิบัติ ริเริ่มและมีส่วนร่วมในการ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้			
	๗.๔ มีกำหนดการจัดประสบการณ์เน้นให้ เด็กลงมือปฏิบัติ ริเริ่มและมีส่วนร่วมในการ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้			
	๗.๕ มีกำหนดการจัดประสบการณ์เปิด โอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สื่อ และใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย			
	๗.๖ มีกำหนดการจัดประสบการณ์ส่งเสริม ให้เด็กมีทักษะชีวิตและการปฏิบัติตนตาม แนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
	๗.๗ มีกำหนดการจัดประสบการณ์ส่งเสริม การพัฒนาให้เด็กเป็นคนดี มีวินัย และมี ความเป็นไทย			
๘	การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ ๘.๑ ระบุแนวการจัดสภาพแวดล้อมภายใน ๘.๒ มีสื่อที่หลากหลาย เหมาะสมและ พอเพียง			

	๘.๓ มีแหล่งเรียนรู้ในและนอกสถานศึกษาที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก			
๙	การประเมินพัฒนาการ ๙.๑ มีการประเมินพัฒนาการเด็กครอบคลุมมาตรฐานคุณลักษณะพึงประสงค์ ๙.๒ มีการประเมินพัฒนาการตามสภาพจริง			
๑๐	การบริหารจัดการหลักสูตร ๑๐.๑ มีความพร้อมด้าน ครู บุคลากร และข้อมูลสารสนเทศ ๑๐.๒ มีงบประมาณและทรัพยากรสนับสนุนเพียงพอ ๑๐.๓ มีการวางแผนการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา (ก่อน-ระหว่าง-หลังการใช้) ๑๐.๔ มีแผนการนิเทศ ติดตามการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่วัยสู่การปฏิบัติ			
๑๑	การเชื่อมต่อของการศึกษา ๑๑.๑ ผู้บริหารมีการวางแผนและสร้างความเข้าใจแก่ ผู้สอนปฐมวัย ผู้สอนประถมศึกษาที่เกี่ยวข้อง พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนในการสร้างรอยเชื่อมต่อของหลักสูตรทั้งสองระดับ ๑๑.๒ ครูผู้สอนปฐมวัยและประถมศึกษา มีการแลกเปลี่ยนและกำหนดแนวทางการทำงานร่วมกัน ๑๑.๓ มีแนวทางการจัดกิจกรรมให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมในการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของครูผู้สอนร่วมกันด้วยวิธีการหลากหลาย			

๑๒	<p>การเชื่อมต่อของการศึกษา</p> <p>๑๑.๑ ผู้บริหารมีการวางแผนและสร้างความเข้าใจแก่ ผู้สอนปฐมวัย ผู้สอนประถมศึกษาที่เกี่ยวข้อง พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนในการสร้างรอยเชื่อมต่อของหลักสูตรทั้งสองระดับ</p> <p>๑๑.๒ ครูผู้สอนปฐมวัยและประถมศึกษา มีการและเปลี่ยนแปลงและกำหนดแนวทางการทำงานร่วมกัน</p> <p>๑๑.๓ มีแนวทางการจัดกิจกรรมให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมในการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของครูผู้สอนร่วมกัน ด้วยวิธีการหลากหลาย</p> <p>๑๑.๔ มีการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัยรายบุคคลส่งต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อการวางแผนพัฒนาเด็กร่วมกัน</p>			
----	--	--	--	--

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(.....)

ตำแหน่ง.....

วัน เดือน ปี.....

แบบตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยหลังการนำหลักสูตรไปใช้

โรงเรียนบ้านทุ่งสากาชาดอุปถัมภ์ ๒๕๕๐

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล

คำชี้แจง

แบบตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยฉบับนี้ เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นที่ใช้เครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยหลังการนำหลักสูตรไปใช้และให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของสถานศึกษาทำหน้าที่ตรวจสอบ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอนปฐมวัย คณะกรรมการสถานศึกษา/คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้แทน ผู้ปกครอง และผู้แทนชุมชน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

๑. เพศ ชาย หญิง
๒. อายุ ๒๐-๔๐ ปี ๔๑-๕๐ ปี ๕๑-๖๐ ปี มากกว่า๖๐ ปี
๓. สถานะ/ตำแหน่งหน้าที่
- ผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฐมวัย ผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ
- อื่นๆ โปรดระบุ

ตอนที่ ๒ การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยหลังการนำหลักสูตรไปใช้

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ตามระดับคุณภาพและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เกณฑ์ระดับคุณภาพ

- ระดับคุณภาพ ๓ ดี หมายถึง สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้ครบถ้วนและเหมาะสม
- ระดับคุณภาพ ๒ พอใช้ หมายถึง สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้แต่บางประเด็นควรปรับปรุง
- ระดับคุณภาพ ๑ ปรับปรุง หมายถึง ไม่สามารถนำไปใช้ได้เป็นส่วนใหญ่ ต้องปรับปรุงแก้ไข

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ			ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง
		๓	๒	๑	
๑	ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา				
	๑.๑ แนวคิดและความเชื่อของปรัชญาการศึกษาปฐมวัย ชัดเจน ครบถ้วน				
	๑.๒ ส่งเสริมพัฒนาเด็กตามเป้าหมายหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พ.ศ.๒๕๖๐				

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ			ข้อเสนอแนะเพื่อ การปรับปรุง
		๓	๒	๑	
๒	วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย				
	๒.๑ บรรลุผลปรัชญาการศึกษาปฐมวัยได้ชัดเจน				
	๒.๒ บรรลุผลตามความคาดหวังในอนาคตได้ชัดเจน				
	๒.๓ สอดคล้องจุดเน้น อัตลักษณ์ ที่ต้องการของสถานศึกษา				
	๒.๔ บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ				
๓	จุดหมาย				
	๓.๑ มีความสอดคล้องและครอบคลุมจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐				
	๓.๒ มีความสอดคล้องปรัชญา วิสัยทัศน์ การศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา				
	๓.๓ นำไปสู่การปฏิบัติตามจุดหมายที่กำหนดในหลักสูตรได้				
๔	มาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์				
	๔.๑ นำมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสภาพที่พึงประสงค์ไปใช้ได้ครบถ้วน				
	๔.๒ นำมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสภาพที่พึงประสงค์ไปใช้กับเด็กทุกกลุ่มอายุและระดับชั้นเรียนได้ครบถ้วน				
๕	การจัดการเรียนการสอน				
	๕.๑ กำหนดเวลาเรียนต่อ ๑ ปีการศึกษาได้เหมาะสม				
	๕.๒ กำหนดเวลาเรียนแต่ละวันมีความเหมาะสม				
	๕.๓ กำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมประจำวันมีความเหมาะสม				
๖	สาระการเรียนรู้รายปี				
	๖.๑ มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ ในแต่ละช่วงวัย				
	๖.๒ มีความครอบคลุมประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ตามหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๐				

๖.๓ มีการจัดแบ่งสาระการเรียนรู้ได้เหมาะสม				
---	--	--	--	--

ที่	รายการ	ระดับคุณภาพ			ข้อเสนอแนะเพื่อ การปรับปรุง
		๓	๒	๑	
๗	การจัดประสบการณ์				
	๗.๑ ใช้หลักการบูรณาการผ่านการเล่นที่สอดคล้องกับการพัฒนาการตามวัยของเด็ก				
	๗.๒ มีความสอดคล้องปรัชญา วิสัยทัศน์ และจุดหมายของการจัดศึกษาปฐมวัย				
	๗.๓ มีความเหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก				
	๗.๔ เน้นให้เด็กลงมือปฏิบัติ ริเริ่มและมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้				
	๗.๕ เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สื่อ และใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย				
	๗.๖ ส่งเสริมให้เด็กที่ทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามแนวหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
๗.๗ ส่งเสริมการพัฒนาให้เด็กเป็นคนดี มีวินัย และมีความเป็นไทย					
๘	การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้				
	๘.๑ มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทางจิตภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก				
	๘.๒ มีสื่อที่หลากหลายเหมาะสม เพียงพอ				
	๘.๓ มีแหล่งเรียนรู้ในและนอกสถานศึกษาเหมาะสม เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม				
๘.๔ มีการรายงานผลการประเมินพัฒนาการแก่ผู้บริหาร ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
๑๐	การบริหารจัดการหลักสูตร				
	๑๐.๑ มีความพร้อมด้าน ครู บุคลากร และข้อมูลสารสนเทศ				
	๑๐.๒ มีงบประมาณและทรัพยากรเพียงพอ				
	๑๐.๓ มีการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา				
๑๐.๔ มรการนิเทศ ติดตามการนำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย					

	สู่การปฏิบัติ				
๑๑	การเชื่อมต่อของการศึกษา				
	๑๑.๑ ผู้บริหารสร้างความเข้าใจในการสร้างรอยเชื่อมต่อของหลักสูตรทั้งสองระดับ				
	๑๑.๒ ครูผู้สอนปฐมวัยและประถมศึกษามีการแลกเปลี่ยนและทำงานร่วมกัน				
	๑๑.๓ มีการจัดกิจกรรมให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมในการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของครูผู้ร่วมกันด้วยวิธีการหลากหลาย				
	๑๑.๔ มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้และหรือกิจกรรมสัมพันธ์ให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าใจการศึกษาทั้งสองระดับ				

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันเดือนปี.....